DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

APM

ARA SINEMA

BLACK ADAM / JURASSIC WORLD: DOMINION
MISSION: IMPOSSIBLE / THE BATMAN / NO TIME TO DIE

MUA

AYLIK FİLM KÜLTÜRÜ DERGİSİ
HAZİRAN 2021 SAYI 43 // 15 TL

ISSN 2602-2583
06 >
9 772602 258004

OSCAR'IN ENLERİ
FERİT KARAHAN
THE OWNERS
MAISIE WILLIAMS
QUIET PLACE PART II
JOHN KRASINSKI
IN THE HEIGHTS

Dokuz Canlı Seri

HIZLI VE ÖFKELİ 9

DARDENNE KARDEŞLER YOLU NEW YORK'TAN GEÇEN FİLMLER THE HANDMAID'S TALE FATMA

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rarlet.org

GÜÇLÜ FİKİRLER İZ BIRAKIR

Sürdürülebilir ve yenilikçi çözümler sunarak, markanıza değer katar.

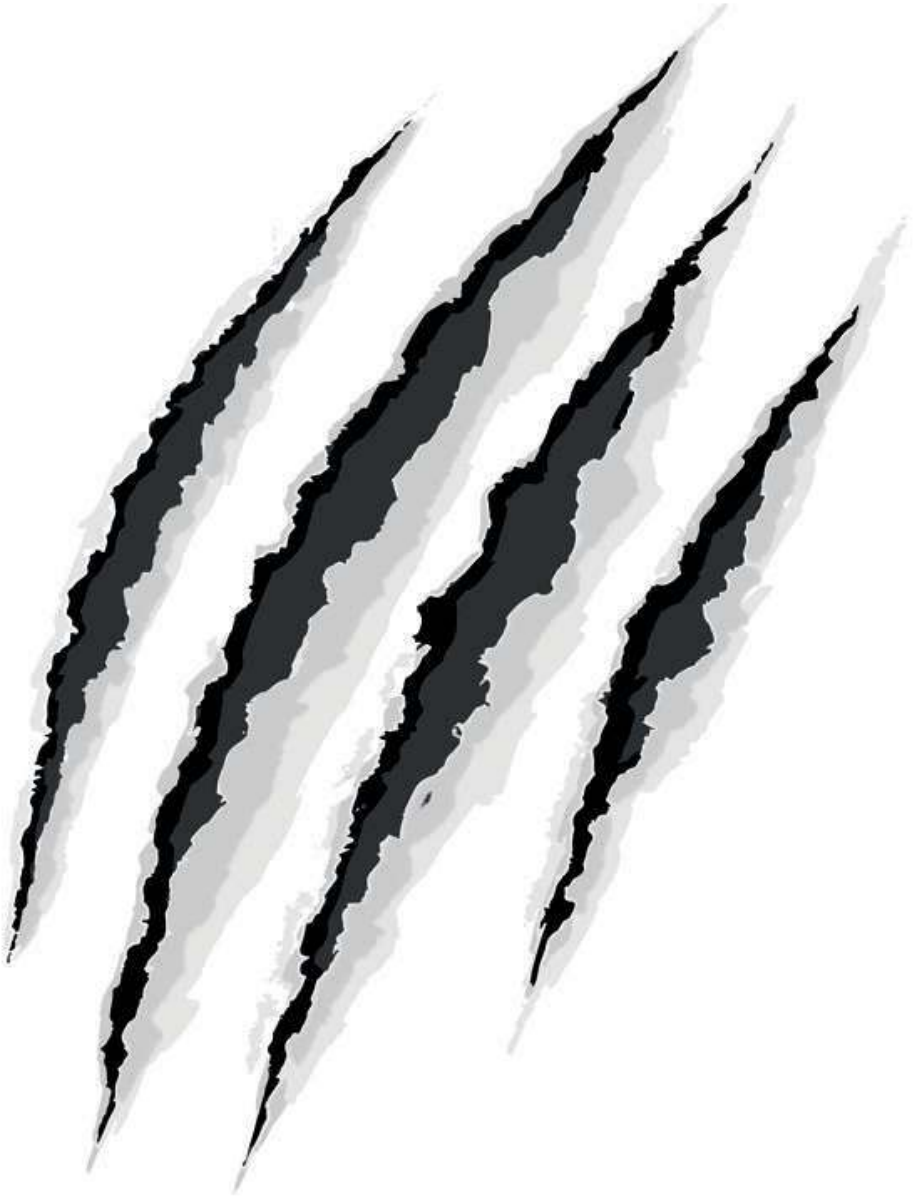

LOBBY
LOBOS

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

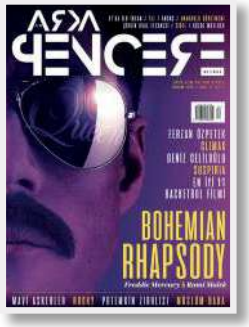

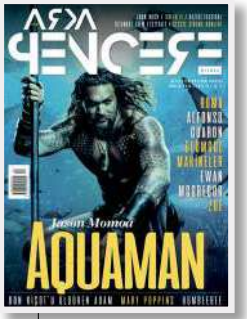

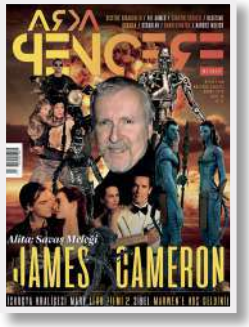

APM
ARKA PENCERE
MECMUA

ISSN 2602-2583

Çağlayan Mahallesi Aslanbey Sok. No: 10 Kat:1 Daire:2 / MİNT Rezidans
Kağıthane - İSTANBUL

GENEL YAYIN YÖNETMENİ Bilgehan ARAS
bilgehanaras@barasmedya.com

EDİTÖRLER Büşra BAYAR busrabayar07@gmail.com,
Tugay KARAKUZU tugaykaraku@gmail.com

ART DİREKTÖR Bilgehan ARAS (Sorumlu Müdür)
bilgehanaras@barasmedya.com.tr

FOTOĞRAF EDİTÖRÜ Işık ATASOY GÜLMAN isikatasoy78@gmail.com

REKLAM REZERVASYON
Ebru Ece ULUTAŞ +90 (532) 175 18 75

İMTİYAZ SAHİBİ Bilgehan ARAS

KAPAK FOTOĞRAFI Ali İhsan ELMAS

APM Arka Pencere Mecmua, ayda bir yayımlanan yerel süreli yayındır. Bu dergi, basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder. Dergide yayımlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına, ilanların sorumluluğu ilan veren firmalara aittir.

BARAS MEDYA

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İÇİNDEKİLER

08 BLACK ADAM

28 HIZLI VE ÖFKELİ 9

10 JURASSIC WORLD: DOMINION

34 OSCAR 2021

HAVADİS

12 *Mission: Impossible 7*

14 *The Batman*

16 *Ölmek İçin Zaman Yok*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

58 FERİT KARAHAN

102 KENDİNİZİ NEW YORK'TA HİSSETTİRECEK 11 FİLM

68 THE OWNERS

106 DAMIZLIK KIZIN ÖYKÜSÜ

MEVZU

74 *Ainbo*

78 *Sessiz Bir Yer 2*

KEYİF

108 *Klasik Sahne*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SİNEMAYA BİR DE BU **PENCEREDEN** BAK!

AYLIK FİLM KÜLTÜRÜ DERGİNİZ TURKCELL DERGİLİK'TE

BARAS MEDYA | Dergilik | ARDA PENCERE

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Havadis

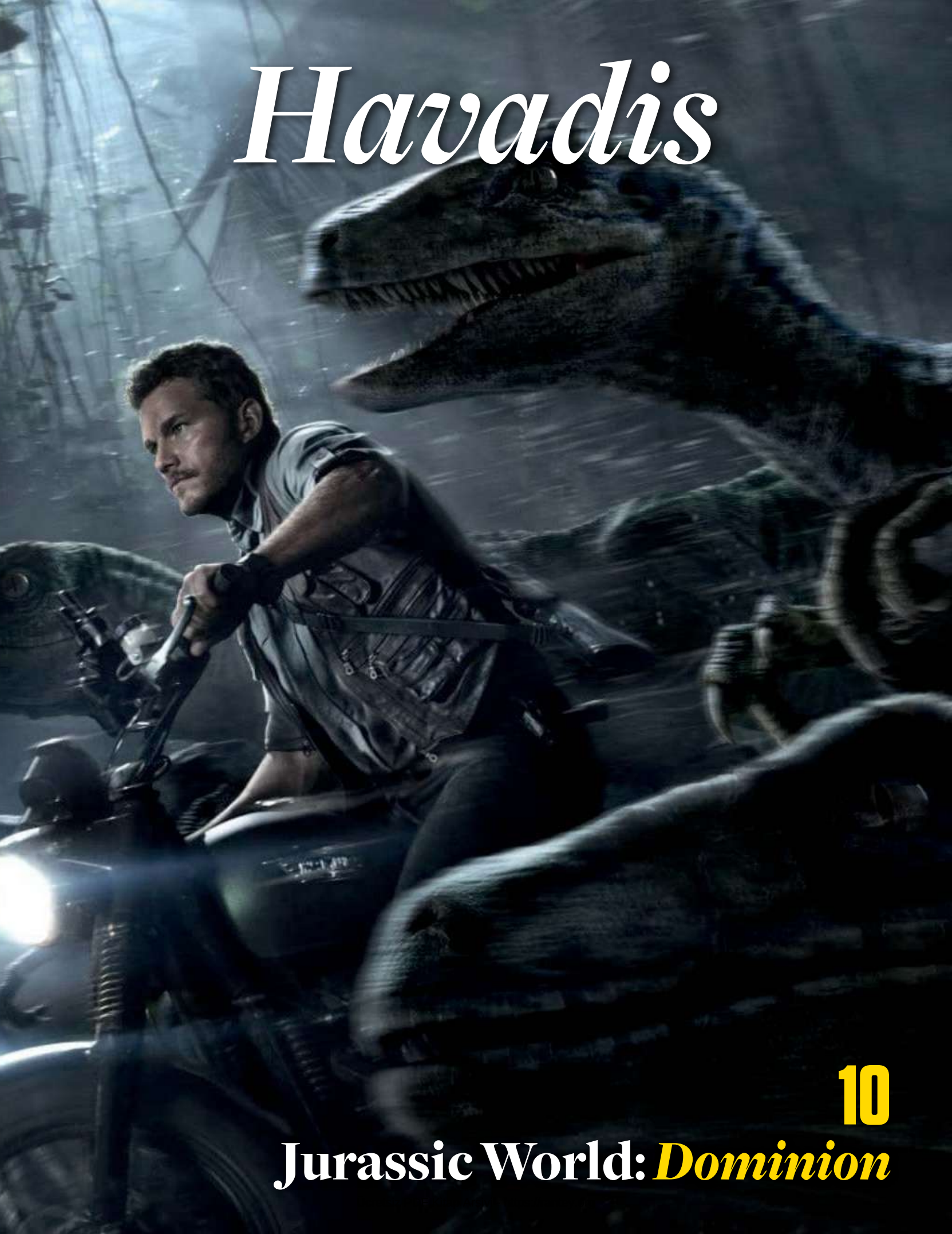

10

Jurassic World: *Dominion*

HAVADİS

Idris Elba'lı 'Beast'in Vizyon Tarihi Belli Oldu!
Son olarak Concrete Cowboy'la karşımıza çıkan başarılı oyuncu Idris Elba, önümüzdeki yaz vizyona girecek olan yeni filmi "Beast"te Ormanın Kralı'na karşı hayatta kalmak için savaşacak. Universal, Baltasar Kormákur'un yönettiği ve Elba'yı Güney Afrika'ya yaptığı bir gezide bulan "Beast" için vizyon tarihini 19 Ağustos 2022 olarak belirledi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Warner Bros, Vampir Filmi "The Hunger"ı Yeniden Çekecek
1983 yapımı The Hunger filminin yeniden çekileceği resmi olarak duyuruldu. Warner Bros bünyesinde hayata geçirilecek olan film, Jessica Sharzer'ın kaleme alacağı senaryo aracılığıyla beyaz perdeye aktarılacak. Vampir temalı The Hunger, yüzyıllar boyunca kurbanlarının kanı sayesinde hayatta kalan bir vampire odaklanıyor.

PEK YAKINDA

GÖSTERİM TARİHİ: 2022

BLACK ADAM

Black Adam, DCEU'ya gelecek filmi ve kendisi canlandıracak oyuncu Dwayne Johnson sayesinde adını duyurmaya devam ediyor. Black Adam filmi hakkında DC FanDome etkinliğinde bazı haberler daha önce verilmişti. Covid-19 yüzünden çekimleri ertelenen film, çekimler tekrar başlayacağı zaman Dwayne Johnson'ın Corona virüs testinin pozitif çıkması yüzünden tekrardan ertelenmişti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HAVADİS

Kathleen Turner, "The White House Plumbers"ın Kadrosunda
Kathleen Turner, HBO'nun Amerikan tarihinin en büyük siyasi skandallarından biri olan Watergate'i yeniden ziyaret eden The White House Plumbers dizisinde Woody Harrelson, Justin Theroux ve Domhnall Gleeson'la başrolü paylaşacak. Proje, Veep'in yönetici yapımcıları Alex Gregory, Peter Huyck, David Mandel ve Frank Rich'ten geliyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Juliette Binoche, HBO Max Mini Dizisinde Başrolde!
Juliette Binoche, HBO Max'in gerçek suç belgesellerinden uyarlanan mini dizi uyarlaması The Staircase'te Toni Collette, Colin Firth ve Rosemarie DeWitt'le birlikte oynayacak. Rebecca Hall başrollü Christine'i yönetmesiyle tanınan Antonio Campos'un sekiz bölümlük dizisinin senaryosunu American Crime Story yazarı Maggie Cohn kaleme aldı.

PEK YAKINDA

GÖSTERİM TARİHİ: 1 EKİM 2021

JURASSIC WORLD: DOMINION

Jurassic World üçlemesinin son filmi Jurassic World: Domion 1 Ekim 2021 tarihinde vizyona girecek. Filmin yönetmenliğini Emily Carmichael ile birlikte senaryosunu da üstlenen Colin Trevorrow yapacak. Chris Pratt'in başrolünde olduğu yeni Jurassic World üçlemesi orijinal Jurassic Park üçlemesi kadar sevilmese de yine de izlemeye değer bir seyirlik olacağı aşıkar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HAVADİS

Hulu'dan Paul McCartney Belgesel Dizisi Geliyor!
Hulu, "McCartney 3,2,1" adlı altı bölümlük bir müzik belgesel dizisinin 16 Temmuz'da yayınlanacağını duyurdu. Yıllar boyunca The Beatles ve Paul McCartney hakkında pek çok belgesel yayınlanırken, bunu farklı kılan, son 30 yılın en başarılı yapımcılarından biri ve büyük bir müzik tutkunu olan Rick Rubin'le konuşacak olması. Rubin, Tom Petty'den Run-DMC'ye, Johnny Cash'ten Slayer'a, Adele'den Red Hot Chili Peppers'a kadar herkesle çalışmış bir isim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Lindsey Beer, Paramount'un Yeni "Hayvan Mezarlığı" Filmini Çekecek
Sierra Burgess Is a Loser ve The Magic Order yapımlarıyla tanınan Lindsey Beer, yeni bir Hayvan Mezarlığı filmi çekecek. Paramount bünyesinde hayata geçirilecek olan Pet Sematary, Jason Clarke ve Amy Seimetz başrollü 2019 yapımı filmin geçmişini anlatacak.

PEK YAKINDA

GÖSTERİM TARİHİ: KASIM 2021

MISSION: IMPOSSIBLE 7

Ethan Hunt karakterini canlandıran Tom Cruise yine başrolde yer alıyor. Christopher McQuarrie önceki filmde olduğu gibi bu filmde de yönetmen koltuğunda oturacak. Yılların efsanesi yeni filmi ile Kasım 2021'de seyirci ile buluşacak.**APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HAVADİS

Rebecca Ferguson, "Wool"un Başrolünde!
Rebecca Ferguson, Hugh Howey'nin distopik gelecek romanı "Wool"un Apple TV Plus dizisi uyarlamasında başrolde. İlk olarak internette bağımsız bir kısa öykü olarak yayınlanan "Wool", iklimi bozan bir geleceğin öyküsünü anlatıyor. İnsanlardan oluşan bir toplum, derin, dikey olarak düzenlenmiş bir siloda yaşar ve güvenliklerini korumak için son derece planlı bir yaşam biçimine göre kendilerini organize ederler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Henry Cavill, Yeni 'Highlander'
"Man of Steel" ve Netflix'in "The Witcher" dizilerinin yıldızı Henry Cavill, Lionsgate'in devam filmleri, TV dizileri, bağlantılı romanlar, çizgi romanlar ve video oyunları dahil bütün bir popüler kültür ekosistemini yaratan 1986 yapımı fantastik macera filmi "Highlander"ın (İskoçyalı) yeniden çevriminde rol almak için görüşmelerde bulunuyor.

PEK YAKINDA

GÖSTERİM TARİHİ: 4 MART 2022

THE BATMAN

DC Comics sinema evreninin süper kahramanı olan Batman'ın "The Batman" adını taşıyan solo filminin kadrosunda Batman rolüyle Robert Pattinson; Catwoman rolüyle Zoe Kravitz; The Riddler rolüyle Paul Dano ve Jim Gordon rolüyle Jeffrey Wright, Alfred rolüyle Andy Serkis, The Penguin rolüyle Colin Farrell, Carmine Falcone rolüyle John Turturro gibi isimler yer alıyor. Matt Reeves'ın yapımcılığını üstlendiği, Peter Craig tarafından yazılan, ünlü oyuncu Robert Pattinson'ın yer alacağı The Batman, eğer ertelenmez ise 1 Ekim 2021 tarihinde vizyona girecek. Matt Reeves'ın yaptığı bildiriye göre film, Batman'in karanlık bir dönemini ele alacak ve hatta söylenene göre de Batman: Year One çizgi romanının bir uyarlaması olacak.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HAVADİS

Sara Ramirez, Yeni "Sex and the City"nin Kadrosunda
Sara Ramírez, Michael Patrick King'in HBO Max için yeniden başlatacağı "Sex and the City"de düzenli bir rolde yer alacak. Ramirez, dizi kadrosundaki yıldızlar Sarah Jessica Parker, Cynthia Nixon ve Kristin Davis'e katılarak, komedyen Che Diaz'ı canlandıracak.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Arnold Schwarzenegger ve Monica Barbaro'lu Casus Dizisi Netflix'te!
Arnold Schwarzenegger, daha önce proje olarak duyurulan, şimdi Netflix tarafından sipariş edilen, başlıksız bir küresel casusluk dizisiyle televizyona büyük giriş yapıyor. Yayıncı bugün, Skydance Television ve Nick Santora'dan ("Scorpion") gelen casus dizinde Monica Barbaro'nun da başrolde yer alacağını duyurdu.

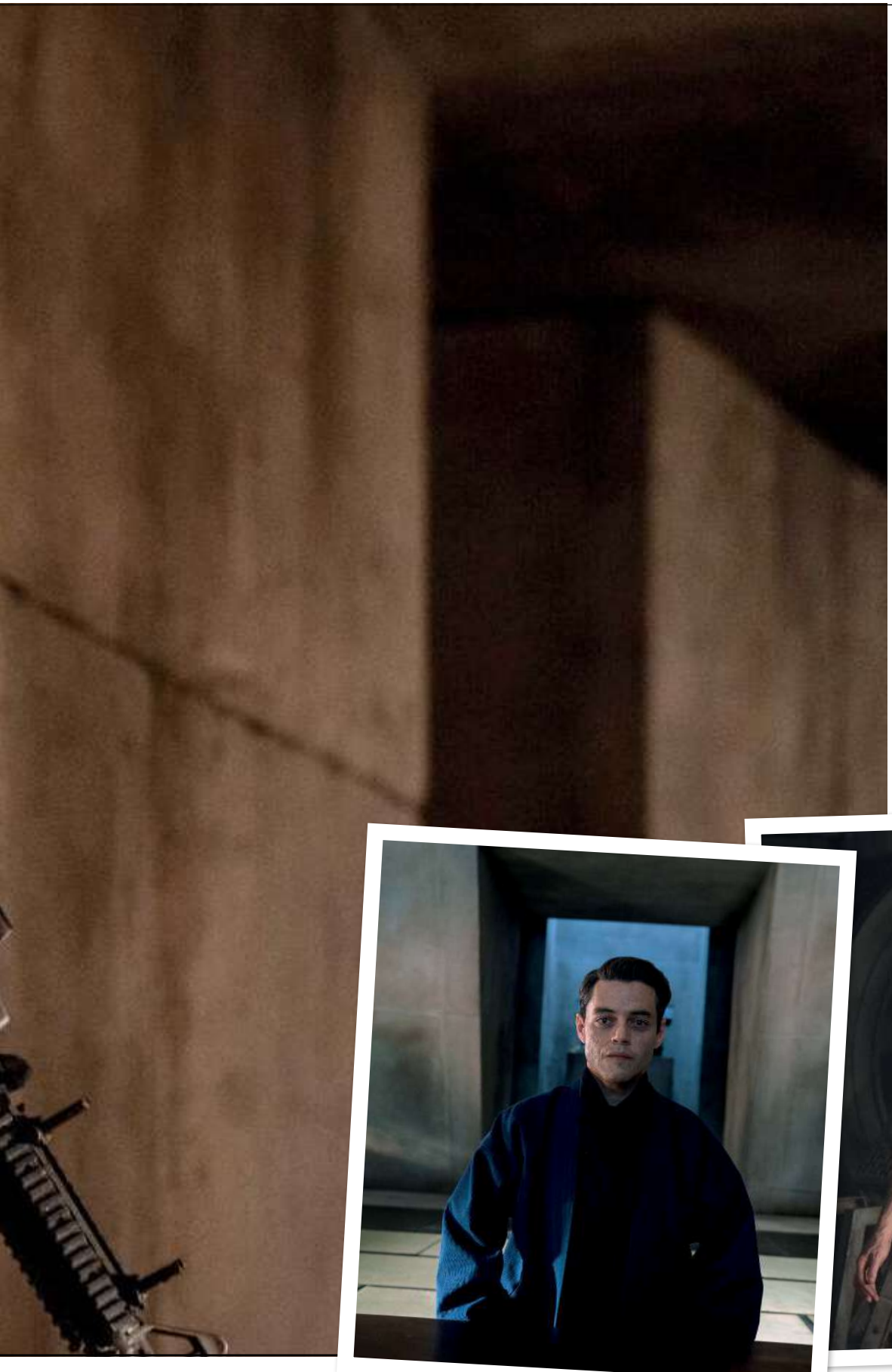

PEK YAKINDA

GÖSTERİM TARİHİ: 1 EKİM 2021

ÖLMEK İÇİN ZAMAN YOK

NO TIME TO DIE

Daniel Craig'in son kez James Bond olacağı Ölmek İçin Zaman Yok filmi, Nisan ayından Kasım ayına alınmak zorunda kalmıştı. Coronavirüsün yarattığı engeller nedeniyle vizyon tarihi ertelenen No Time To Die, yılın en çok merakla beklenen yapımları arasında yer alıyor. Aktif hizmetten ayrılan Bond, yeni hayatına uyum sağlamaya çalışır. Jamaika'da sakin yaşamının keyfini çıkarmaya çalışan Bond'un huzuru, CIA'den eski dostu Felix Leiter'ın kendisinden yardım istemesi ile yarıda kalır. Bond'dan kaçırılan bir bilim adamının kurtarılmasına yardım edilmesi beklenir. Sandığından da tehlikeli olan bu işi kabul eden Bond, yeni teknolojilerle silahlanmış, kötü bir adamın peşine düşer.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cem Yılmaz'dan "Hokkabaz" Filmi İçin Devam Müjdesi!
Yönetmenliğini Ali Taner Baltacı ve Cem Yılmaz'ın beraber yaptığı, senaryosunu ise Cem Yılmaz'ın kaleme aldığı "Hokkabaz", 2006 yılında gösterime girmiş ve gerek izleyici, gerek eleştirmenlerden geçer not almayı başarmıştı. TV'de filmin yayınına denk gelen Cem Yılmaz bir tweet attı ve hayranlara müjdeli haberi verdi. Yılmaz; "Bundan tam 15 yıl önce yaptığımız bu güzel film bugün TV'deymiş. Çok güzel mesajlar aldım. Herkese teşekkür ederim, benim kendi hikayemdir :) 2022'de bi İskender hikayesi daha yapacağım." dedi.

İLKER SAVAŞKURT'UN YENİ FİLMİ

"AKİS"E NEW YORK'TAN EN İYİ YABANCI FİLM ÖDÜLÜ!

Yönetmen *İlker Savaşkurt*'un ikinci uzun metraj sinema filmi "*Akis*" (*Reflection*), dünya prömiyerini yaptığı 16. Harlem Uluslararası Film Festivali'nden En İyi Yabancı Film Ödülü ile döndü! 2017'de ilk filmi "*Damat Koğuşu*"yla da aynı ödüle layık görülen Savaşkurt, yeni filmiyle başarısını katmerledi.

Selçuk Yöntem, Taro Emir Tekin, Yasemin Szawlowski, Ali Süreyya Tuncer, İbrahim Aköz, Elit Andaç Çam gibi önemli isimlerin rol aldığı "Akis", İngilizce olarak çekilen bir Türk filmi olma özelliği taşırken Mehmet Kala imzalı sıradışı senaryosu ve hikâye kurgusuyla ön plana çıkıyor. İstanbul'un turistik açıdan popüler bir noktasında yer alan bir otelde geçen fantezi türündeki film, aynı otelde bir araya gelen farklı milletlerden insanların hikâyesini anlatıyor.

Birçok ödüle layık görülen ilk filmi "Damat Koğuşu"yla adından söz ettiren İlker Savaşkurt'un yönetmenliğini üstlendiği ikinci uzun metraj sinema filmi "Akis" (Reflection), dünya prömiyerini New York'ta düzenlenen 16. Harlem Uluslararası Film Festivali'nde yaptı. 6-9 Mayıs 2021 tarihleri arasında gerçekleşen festivalin Dünya Sineması bölümünde seyirciyle buluşan film, En İyi Yabancı Film ödülüne layık görüldü.

Mehmet Kala'nın 2012 yılında kaleme aldığı bir tiyatro oyunundan Savaşkurt'un uyarladığı, senaryosuna yine Kala'nın imza attığı "Akis"te Selçuk Yöntem, Taro Emir Tekin, Yasemin Szawlowski, Ali Süreyya Tuncer, İbrahim Aköz ve Elit Andaç Çam ile birlikte Avrupalı aktörler rol alıyor.

İnsanoğlunu temsilen, farklı milletlerden karakterlerin bir otelde buluştuğu, Türkiye'de geçmesine rağmen evrensel bir üsluba ve konuya sahip olduğu için İngilizce olarak çekilen "Akis", hikâyesiyle yerelden evrensele doğru geçit kuruyor. Alt metinde 7 ölümcül günaha göndermeler yatan fantezi türündeki filmin başkarakteri Aziz Sodom, söyledikleri yalanlar ve yarattıkları kandırmalarla bir noktada yüzleşmek zorunda kalan insanlar için bir ayna görevi görürken, filmdeki diğer karakterlere adeta erken bir kıyamet yaşatıyor.

İstanbul'da bir otelde tuhaf bir resepsiyonist, günlük mücadeleleriyle boğuşan konuklarını karşılarken, onların koruyucu azizi olduğunu ilan eden gizemli bir adamın gelişinden sonra her şey bir kargaşa ve dehşet ortamına sürüklenir.

Yapımcılığını Hasan Adalı'nın üstlendiği, Amirler Film yapımı "Akis", yurt içinde ve yurt dışında festival yolculuğuna devam edecek. **APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Russell Crowe, Gerilim Filmi 'Poker Face'in Başrolünde!
Oscar ödüllü oyuncu Russell Crowe, Gary Fleder'ın yönettiği bir gerilim filmi olan Poker Face'in başrolünde yer alacak. Filmin senaryosu Stephen M. Coates tarafından kaleme alındı. Crowe, yüksek bahisli bir poker oyunu düzenlemek için çocukluk arkadaşlarını Miami'deki mülkünde toplayan teknoloji milyarderi Jake'i canlandırıyor.

"GÖLGELER İÇİNDE" LOS ANGELES'TAN ÖDÜLLE DÖNDÜ

"Gölgeler İçinde" filmi, Los Angeles'ta düzenlenen Güney Doğu Avrupa Film Festivali'nde *En İyi Sinematografi Ödülü*'nün sahibi oldu.

Dünya prömiyerini geçtiğimiz sene 42. Moskova Uluslararası Film Festivali'nde yapan ve festivalden Jüri Özel Ödülü-Gümüş George ile dönen Erdem Tepegöz'ün yeni filmi "Gölgeler İçinde festival yolculuğuna ödülleri toplayarak devam ediyor.

Geçen ay Latin Amerika prömiyerini Fantaspoa Uluslararası Fantastik Film Festivali'nde yapan ve festivalde başrol Numan Acar ile "En iyi Erkek Oyuncu" ödülünü kazanan "Gölgeler İçinde", mayıs ayında Los Angeles'da düzenlenen South East European Film Festivalinde "En İyi Sinematografi" ödülüne layık görüldü.

Türkiye prömiyerini geçtiğimiz sonbaharda 57. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde gerçekleştiren film, festivalden Film-Yön En İyi Yönetmen ve SİYAD En İyi Film ödülleri başta olmak üzere toplam 5 ödülle dönmüştü. Antalya'dan hemen sonra Türkiye'deki festival yolculuğuna 8. Boğaziçi Film Festivali'nde devam eden "Gölgeler İçinde", jüri tarafından En İyi Yönetmen ve En İyi Görüntü Yönetmeni ödüllerine layık görülmüştü.

Erdem Tepegöz'ün yazıp yönettiği, yapımcılığını Contact Film Works'un, ortak yapımcılığını ise TRT'nin üstlendiği film, ilkel teknolojiyle yönetilen bir fabrikada işçilerden birinin sistemi sorgulamasıyla değişmeye başlayan hayatlarına odaklanıyor. Çekimleri Gürcistan'da hala aktif olan bir maden kasabasında yapılan bilimkurgu türündeki filmin başrolünde Numan Acar yer alırken, ona filmde Vedat Erincin, Ahmet Melih Yılmaz, Emrullah Çakay, Muharrem Bayrak, Selin Kavak gibi deneyimli ve genç oyuncular eşlik ediyor. **APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gillian Anderson, 'The Great'in İkinci Sezon Kadrosunda

Gillian Anderson, Hulu'nun dönem dizisi "The Great"in ikinci sezon kadrosuna katılıyor. Anderson, Catherine'in (Elle Fanning) annesi Johanna olarak sezonun iki bölümünde görünecek. Johanna, kızları için yüksek profilli ortaklıklar düzenleme yeteneklerinden dolayı bazen "evlilik maestrosu" olarak da bilinen, göz alıcı bir sosyetiktir. Kızının darbesiyle ilgili söylentileri duydu ve Rusya'ya kadar onunla yüzleşmeye geldi.

NETFLIX'TEN FATİH TERİM BELGESELİ GELİYOR!

Netflix Türkiye, dün sosyal medya hesaplarından yaptığı paylaşımla, Galatasaray Teknik Direktörü ve futbolun yaşayan efsanesi *Fatih Terim* hakkında bir belgesel hazırladığını duyurdu. Netflix'in Twitter hesabından "*Topun olduğu yerde pozisyon aldık, bekliyoruz @fatihterim hocam. Fatih Terim belgeseli yakında Netflix'te*".

Tüm dünyada yayınladığı spor belgeselleriyle bilinen ve futbolun efsane isimlerinini hayatlarını masaya yatıran Netflix, Türkiye'den ilk olarak Fatih Terim'i seçti. Galatasaray ve Milli Takım'da defalarca teknik diretörlük yapan, ülkenin en önemli sportif başarılarının çoğunluğunda yer alan Terim, şu sıralar Galatasaray'daki dördüncü dönemini yaşıyor.

1953 Adana doğumlu olan Terim, futbolculuk döneminde Adana Demirspor ve Galatasaray formalarını giydi. Galatasaray'da kaptanlık yapan başarılı isim, uzun bir süre kırılamayan bir rekorla Milli Takım'da en çok forma giyen futbolcu oldu. Futbol bıraktıktan sonra teknik direktörlük kariyerine başladı ve ülke futboluna damgasını vurdu.

Bir süre Fiorentina ve Milan takımlarını da çalıştıran Terim, şu sıralar Galatasaray'da kendi adına 9. şampiyonluğunu yakalamak için mücadele veriyor. Netflix'in paylaşımına cevap veren Terim, "Kameraları, ışıkları hazırla @netflixturkiye başlıyoruz..." notu içeren bir Tweet attı. Şimdilik belgeselin adı ve gösterim tarihi belli değil. **APM**

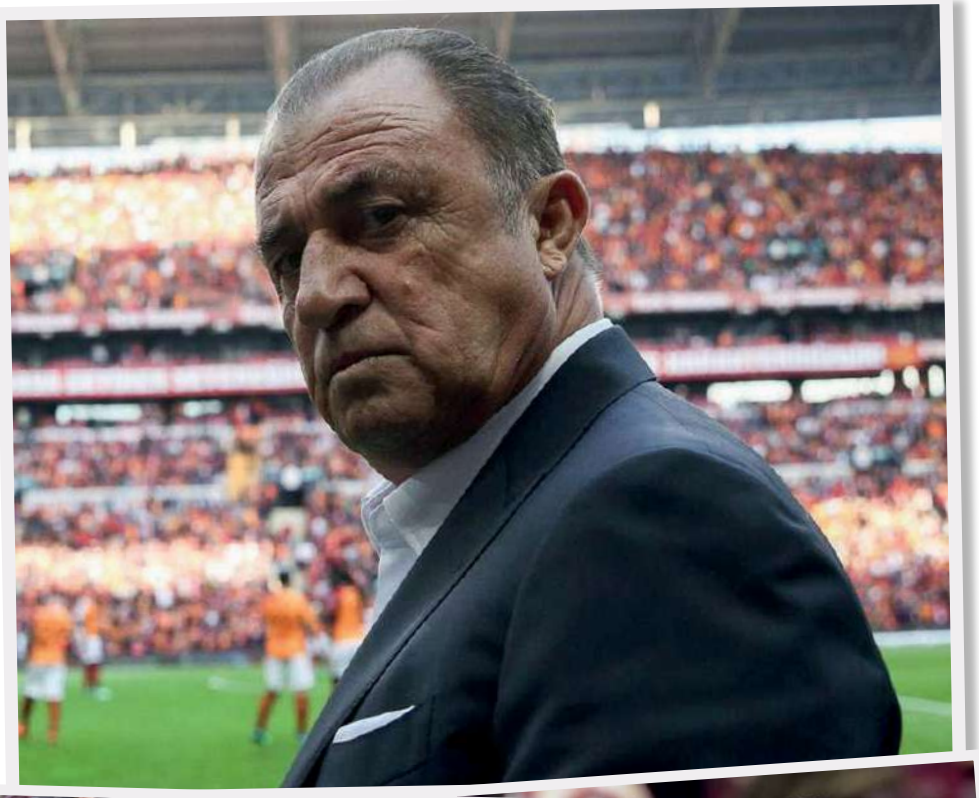

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SAYGIYLA **ANIYORUZ...**

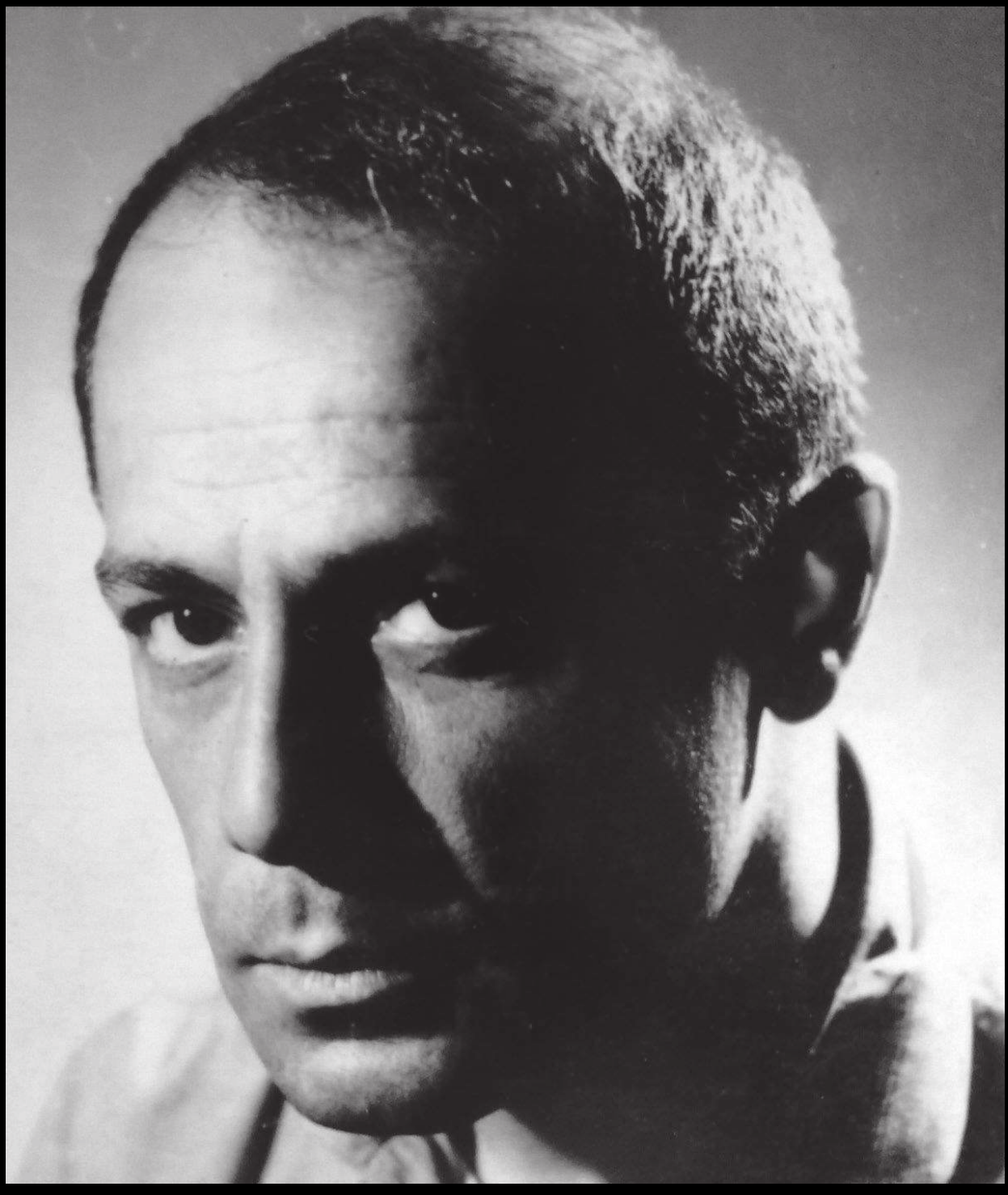

EROL **KESKİN**

1931 - 2021

Oscar Isaac 'Moon Knight'ın Başrolünde
Oscar Isaac resmen Marvel Evreni'ne dönüyor! Isaac'in Marvel Studios'un yeni Disney Plus dizisi "Moon Knight"ta oynayacağının duyulmasında yaklaşık yedi ay sonra Marvel, 42 yaşındaki oyuncunun projede yer alacağını duyurdu. Doğal olarak, Marvel bunu bir tweet aracılığıyla yaptı ve hayranların beklediği müjdeli haberi resmi olarak da vermiş oldu.

NASİPSE ADAYIZ'A EN İYİ İLK FİLM ÖDÜLÜ

Dünya prömiyerini *Rotterdam Film Festivali*'nde gerçekleştiren Ercan Kesal'ın yazıp yönettiği ödüllü filmi '*Nasipse Adayız*', *Belgrad Uluslararası Film Festivali*'nden *En İyi İlk Film Ödülü*'yle döndü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Katıldığı festivallerden ödülle dönen ve şu an Netflix'te gösterimde olan Ercan Kesal'ın ilk uzun metrajlı filmi 'Nasipse Adayız' festival yolculuğuna devam ediyor. Son olarak 49.su düzenlenen, Avrupa'nın köklü festivallerinden Belgrad Uluslararası Film Festivali'nin ana yarışma bölümünde gösterilen film, festivalde 'En İyi İlk Film Ödülü'nü kazandı.

Pandemi sebebiyle ödül törenine katılamayan Ercan Kesal duygu ve düşüncelerini bir videoyla festivale katılanlarla paylaştı. Ödül konuşmasında Kesal, "Sırbistan'ın kendisinin hayatında özel bir yeri olduğunu, babasının okuması için aldığı ilk ciddi kitabın Ivo Andric'in "Drina Köprüsü" olması ve yıllar sonrasında 'Bir Zamanlar Anadolu' filmiyle Sırbistan'a Emir Kusturica'nın davetlisi olarak gittiklerinde Kustirica'nın kendisine hediye olarak aynı kitabı hediye etmesinin kendisi için büyük anlamı olduğunu ifade etti. Bu önemli ödüle layık görüldükleri için çok mutlu olduğunu sözlerine eklerken tüm jüriye ve ekibine teşekkürlerini iletti.

Ercan Kesal'ın genç bir doktor olarak Beyoğlu belediye başkan aday adayı olmasını anlatan aynı adlı kitaptan uyarlanan filmin oyuncu kadrosunda Ercan Kesal, Selin Yeninci, İnanç Konukçu ve Muttalip Müjdeci yer alırken Nazan Kesal ve Valeriu Andriuta konuk olarak onlara eşlik ediyor.

Türkiye prömiyerini yaptığı İstanbul Film Festivali'nden de 'En İyi Yönetmen', 'En İyi Kurgu' ve 'FIPRESCI En İyi Film' ödülleriyle dönen 'Nasipse Adayız', İstanbul'da bir belediyenin başkan aday adayı olan doktor Kemal Güner'in bir günde geçen trajikomik hikayesini konu alıyor. Film ayrıca Türkiye'de 27. Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali'nin 'Ulusal Uzun Metraj Film' yarışmasında 'En İyi Film', 'En İyi Senaryo' ve 'Film Yönetmenleri Derneği En İyi Yönetmen' ödülleri başta olmak üzere toplam 5 dalda ödül alarak törene damga vurmuştu. Son olarak film 53. Sinema Yazarları Derneği (SİYAD) Ödülleri'nde 'En İyi Film' ve 'En İyi Yönetmen' ödülleri başta olmak üzere toplam 5 ödül kazanmıştı.

Yapımcılığını Ay Yapım, Poyraz Film, Thalia Production ve Living Pictures gerçekleştirdiği film Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü ve Sırbistan Film Fonu tarafından desteklendi. Barbu Balasoiu'nun görüntü yönetmenliğini, Ali Aga'nın kurgusunu, Oya Köseoğlu'nun ise sanat yönetmenliğini yaptığı Türkiye-Sırbistan ortak yapımı 'Nasipse Adayız' şu an Netflix'te izlenebiliyor. **APM**

> ***Film, Ercan Kesal'ın genç bir doktor olarak Beyoğlu belediye başkan aday adayı olmasını anlatan aynı adlı kitaptan uyarlandı.***

TRT Ortak Yapımı **"İdea" Cannes Film Festivali'de**

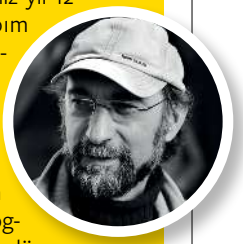

TRT ortak yapımı film projesi "İdea", Cannes Film Festivali'nin film geliştirme programı olan Cinefondation L'Atelier bölümüne seçildi. Geçtiğimiz yıl 12 Punto'da TRT Ortak Yapım Ödülü kazanan, yönetmenliğini ve senaristliğini Tayfun Pirselimoğlu'nun üstlendiği "İdea", Cannes Film Festivali'nin önemli bölümlerinden Cinefondation L'Atelier film geliştirme programında yer alacak. Her yıl dünyanın farklı ülkelerinden yüzlerce projenin başvurduğu Cinefondation L'Atelier, uluslararası film endüstrisinin en önemli geliştirme ve ortak yapım platformlarından birisi. Bu yıl 17'ncisi düzenlenen film geliştirme programı için 15 proje seçildi.

11. Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali afişi yayımlandı

Her yıl "Adalet" teması ile gerçekleştirilen Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali'nin afişi yayımlandı. 11.'si düzenlenecek festival, 26 Kasım - 2 Aralık 2021 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleşecek. Festivalin bu yılki afişi uluslararası üne sahip Türk karikatür ve grafik sanatçısı Gürbüz Doğan Ekşioğlu tarafından tasarlandı. Gürbüz Doğan Ekşioğlu eseriyle, 24 Mayıs 2021 haftasında yeniden New Yorker dergisine kapak olmuştu. Her yıl olduğu gibi adalet filmlerinden oluşan film seçkilerinin yanı sıra Uluslararası Altın Terazi Uzun Metraj ve ve Kısa Metraj Film Yarışmaları için başvurular 10 Eylül 2021'e kadar devam edecek.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Nizam ***EREN***
nizameren@nizameren.com

YEŞİLÇAM'IN GÜZEL İNSANLARINA...

Meslek yaşamımı neden satırlara dökmediğimi sordular hep. Neden bir kitap çıkarmadığımı da sorguladılar. "Herkes o kadar güzel yazıyor ki, benim satırlarım çocuk hikayesi gibi kalır." dedim. Gerçeği kimse bilmedi. ***Arka Pencere*** yazılarıma karaladığım günlükleri aktaracağım bundan böyle. Umarım seversiniz.

BÖLÜM 1- Sinema ile doğdum sayılır. TV yayınının olmadığı o kısa yıllarda çocukluğum yazlık ve kışlık sinemalarda geçti. Küçücük kasabalarda bile sinema salonu vardı. Bayram demek, sinema demekti. Kasabamızdaki 2 kişlik, 3 yazlık salon, bu sevdamın başlangıç noktası oldu.

Film izlemek için gazoz sattım o sıska bedenimle. Kaçak girdim, yazlık sinemada duvar üzerinden izlerken yakalandım kaç kere. Kışlık sinemaya delik tuvalet çatısından "daldık". Artiz ağabeyleri taklit ettik takla atarak.

Bazılarımız Yavuz Selekman idi... Ben ise İrfan Atasoy oldum. Kimimiz kötü adam Killink , kimimiz Malkoçoğlu oldu pelerini ile.

Bizanslı komutana çok kızardık ve küfrederdik örneğin. Ama o butu eliyle kavrayışı yok mu? O etleri yiyişi... "Akşam eve gidince aynısını yapacağım" derdim hep ama tarhana çorbası bulurdum sofrada. Cüneyt Arkın'ın Bizanslı Elenora'yı "götürüşünü" gururla alkışladığımız yıllardı.

Ankara'da üniversiteye başladığım ilk gün sinemaya gittim. Gittiğim filmi ve sinema adını yazdım: Akün Sineması'nda "Kanlı Pazar" adlı film...

Çağdaş Sahne'deki sinema günlerimi, Emek, Arı, Derya, Batı, Kızılırmak, Kavaklıdere, Talip gibi sinema mabetlerini anımsarım.

Mezun olurken, hâlâ gittiğim film adlarını ve sinema isimlerini de not almaya devam ediyordum.

O yıllar her film öncesi tören gibiydi. Önce gong çalar 3 kere, sonra ışıklar kararır, sonra perde açılırdı.

Perde çok önemliydi. Üzerinde genellikle reklam olurdu ama o perde düş yolculuğunun başlangıcıydı. "Pek Yakında" yazısı ve fragmanlar, sonra gelecek program fragmanı ve... Film!

Yaşı 20'nin altında olanlar, 10 dakika ara ya da filmin devamı yazılarını anımsamaz bile... Sanki hayat, birikimlerimizi kullanmak için bize şans verir gibi. Yaşamın adaleti var mıdır?

Benim yaşamımda var. Sinema ile bunca tutkulu yıldan sonra yaşam adil davranmış ve bana "hodri meydan" demişti.

1989 yılı 13 Eylülünde Özen Film ile yolumu kesiştirdi. İrfan Atasoy ile ilk tanıştığımdaki duygumu hep şöyle örnekledim: "Futbolun Messisi ya da Ronaldosu ile tanışmak gibi. Ya da 15 yaşındaki bir çocuğun Justin Bieber ile tanışması..."

Uzun zaman sonra Pagemaster filmimizdeki masal kahramanlarının birer birer gerçeğe dönüşmesi gibi akmaya başladı film şeridi.

Tarık Akan KARARTMA GECELERİ filmi için gelmişti ve karşımdaydı. Yıl 1990. Zaten 1990 çok güzel bir yıldı.

Atıf Yılmaz da, Yusuf Kurçenli de, Ali Özgentürk de, Cüneyt Arkın da o yıl gerçeğe dönüşmüş masal kahramanlarıydı.

Kötü adamlar vardı bir de. Behçet Nacar, Süheyl Eğriboz gibi... İhsan Gedik gibi... Erol Dernek Sokak'ta ne çoktular bir zaman.

İçimden "Size çok küfür ettiğim için utanıyorum" diyemedim bazılarına. 2014'te kaybettiğimiz babadan sinemacı Süheyl Eğriboz'a örneğin. Heybetinden

> **Tarık Akan *Karartma Geceleri* filmi için gelmişti ve karşımdaydı. Yıl 1990. Zaten 1990 çok güzel bir yıldı.**

KARARTMA GECELERİ, 1990

ürktüğüm Behçet Nacar'a mesela. Ama İhsan Gedik abiye dedim bunu. Tanıdığım en çocuk yürekli kötü adama dedim... "Affet" dedim, "Beni bağışla" dedim... Minnetimi ve şükranları sundum.Ama bir dakika, Cem Karaca geliyordu bugün şirkete! Mehmet Bey'in Apaşlar grubundan arkadaşı. O ne heybet, o ne ses...

Ferdi Eğilmez, bir çocukluk anısında, babası Ertem Eğilmez'i ziyarete gelenleri saymıştı da içimden "Dünya karması ile beraber olmuş adam" demiştim.

Zamanla hepsini çok sevdim. Atıf Yılmaz'ın mütevazı ve insan sıcaklığını, Yusuf Kurçenli'nin ağabeyliğini, Ali Özgentürk'ün zekasını sevdim.

Hürrem Erman, Kadri Yurdatap, Yılmaz Atadeniz, Memduh Ün, Osman Fahir Seden gibi dahiler ile öğle yemeklerimizi paylaştık Lades Restaurant'ta.

Habib Bektaş'ın Gölge Kokusu adlı kitabını ben götürdüm Atıf abiye örneğin. Dışardan PR'ını yaptığım bir şirketti İnkilap Kitabevi. Roman ödülü 1.'si oldu Habib Bektaş. O dönem İnkilap Kitapevi'nde çalışan eşime söz etmiş ve ben de Atıf abiye çıtlatmıştım.

Eylül Fırtınası adı ile 1999 yılında çekti sonra. Güzel insanlardı eskiler. Saygılılardı, kimi gönderdiysem beni karşılar gibi karşılamışlardı.

DEVAMI GELECEK... **APM**

Sevgiyle - Dostlukla

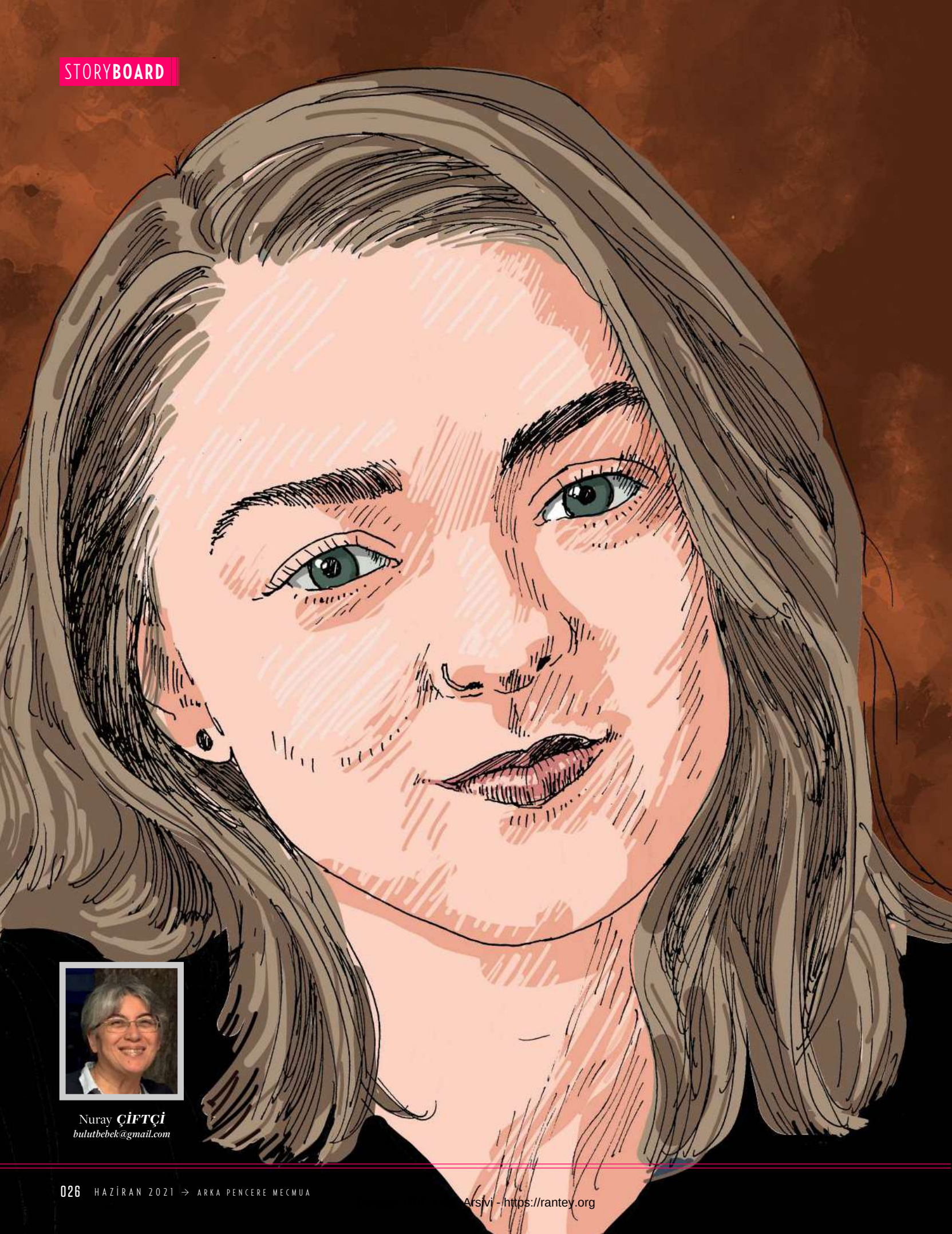

Nuray **ÇİFTÇİ**
bulutbebek@gmail.com

Arşivi - https://rantey.org

Mevzu

28
Hızlı ve Öfkeli 9

AİLE TEKRAR BİR ARADA ..

HIZLI VE OFKELİ

9

Sinema dünyasının en popüler serilerinden olan Hızlı ve Öfkeli, dokuzuncu filmi ile seyircisinin karşısına çıkıyor. Aile kavramını sorgulatacak olan film, aksiyon ve yarışı da doyasıya sunmaya hazır. Vin Diesel, Michelle Rodriguez, Ludacris, Charlize Theron, John Cena ve Kurt Russell gibi usta oyuncuların da yer aldığı seri, görsel bir şölen ile sizi beyaz perdeye davet ediyor.

Sefer ***GÜMÜŞ***
gmsefer9@gmail.com

Çıktığı andan beri ciddi bir kitlesi olan Hızlı ve Öfkeli serisi, dokuzuncu filminde tekrar seyirci ile buluşuyor. Aksiyonu ve yarış heyecanını bir arada sunan seri, bundan tam olarak yirmi sene önce 2001 yılında Hızlı ve Öfkeli ismiyle sinema salonlarında gösterilmişti. İçinde oldukça başarılı isimleri barındıran seri, ekibini tekrar bir araya getiriyor. Bu kez ortak bir düşman ile karşı karşıya kalan ekip, ellerindeki tüm kozları ortaya koymak zorunda. Öncelikle 2006 yılında Hızlı ve Öfkeli: Tokyo Yarışı ile gönüllere taht kuran Han karakterinin bu seriye geri döneceği, bize fragmanlar ile sunuldu. Han ile beraber Shad Moss'un canlandırdığı Twinkie ve Lukas Black'in canlandırdığı Sean karakteri de kadroya katıldı. Bu isimlerin katılması tabii ki akıllarda bir soru işareti barındırdı.

Paul Walker'ın canlandırdığı Brian karakterini tekrar seride görebilecek miyiz?

Bilindiği üzere serinin yedinci filmi esnasında hayatını kaybeden Paul Walker, CGI teknolojisi ile filme dahil edilmişti. Walker'ın ölümü ile serinin sona ermesi planlanırken Dominic Toretto karakterine hayat veren, aynı zamanda serinin yapımcılığını da yapan Vin Diesel, Walker'a bu kadar çabuk veda edemeyeceğini dile getirdi. Paul Walker'a veda edebilmek için aklında üç yeni film olduğunu, ardından da seriye son vereceğini sözlerine ekledi. Sekizinci filmde büyük beklentiler olsa da sevilen oyuncu, filme tekrar dahil edilemedi. Her ne kadar hikâyede kendisi yer almasa da olaylar hep onun üzerinden gerçekleşti. Brian karakterinin eşi Mia'yı oynayan Jordana Brewster, seriden ayrıldığını söylemişti. Fakat yeni filmde kendisinin kilit bir rolde olduğunu tanıtım videolarından da gördük. Hem tüm ekibin tekrar toplanması hem de Mia karakterinin geri dönmesi gibi detaylar Paul Walker'ı bir kez daha görebilme ihtimalimiz olduğu anlamına geliyor. Sonuç olarak dublörler ve görsel efektler ile tekrar getirilen bir karakter, ona bahşedilen veda filminde tekrar geri getirilebilir. Filmin başrolü Vin Diesel, herkesin sevdiği ve seriye veda etmiş bir karakterin tekrar geleceğini duyurduğunda akıllarda tek bir isim vardı. Fakat bu karakterin Sung Kang tarafından canlandırılan Han karakteri olduğunu öğrendik. Bu durum, filmin gişesi için kullanılmış bir taktik de olabilir, Paul Walker'ı bir

kez daha göreceğimiz anlamına da gelebilir. Bu filmde olmasa bile en azından serinin finali olacak onuncu filmde ufak da olsa tekrar görebilme ihtimalimiz hâlâ mevcut.

Seriye katılan isimler arasında John Cena da var. Kendisi Dominic Toretto'nun kardeşi Jakob rolü ile filmde yer alacak. Pek de iyi olmayan ağabey ve kardeşin düşmanlığını

izleyeceğimiz filmde Charlize Theron'un hayat verdiği Cipher karakteri, bu kez Jakop'u himayesine almış durumda.

Sekizinci filmin kötüsü Cipher'ın kontrolünde olan Dominic karakteriydi. Bu kez de yine aynı aileden ufak kardeş seçilmiş. Aile kavramını sonuna kadar savunan Dom, kardeşi ile yüzleşmek zorunda kalacak. İkilinin bu duruma nasıl geldiğini açıklayacak olan film, kardeşlerin gençliğini de seyirciye gösterecek. Film, geçmişten kesitler ile karakterlerin hikâyesini destekleyecek. Karakterlerin gençliğini ise Vinnie Bennett ve Finn Cole oynayacak. Dom'un gençliğini oynayacak olan Vinnie Bennett, Human Traces ve Ghost in Shell gibi filmlerde yer aldı. Jakop'un gençliğini ise daha deneyimli olan Finn Cole canlandırıyor. Kendisi Animal Kingdom ve Peaky Blinders gibi dizilerde yer aldı. Finn Cole'un Jakop'un gençliğini oynaması durumunda, karakterin gençliğini daha detaylı öğrenebileceğiz.

Seriye katılan isimlerin yanı sıra seriden ayrılan isimler de önemli. Kurt

https://rarbg.org

HIZLI VE ÖFKELİ 9

Russell'ın hayat verdiği Bay Hiç Kimse karakterinin filmde olup olmayacağı tartışmalı bir konu iken filme dahil edildiği kesinleşti. Fakat onunla beraber seriye katılan ve birçok kişi tarafından Paul Walker'ın yerini alacağı düşünülen Scott Eastwood bu filmde yer almıyor. Ayrıca Roman karakterine hayat veren Tyrese Gibson ve Dwayne "The Rock" Johnson ile arasında yaşanan anlaşmazlık sonucu Hobbs karakterinin seride yer almayacağı da açıklandı. Hızlı ve Öfkeli 5: Rio Soygunu filminden beri seride yer alan Dwayne Johnson, serinin spin-offu olan Hızlı ve Öfkeli: Hobbs ve Shaw filminde yer almaya devam edebilir. Filmin devamının gelip gelmeyeceği henüz belli değilken seri finalinden sonra spin-off üzerinden ilerleyebilirler.

Filmin yönetmen koltuğunda ise Justin Lin oturuyor. Kendisi daha önce serinin üçüncüsünden altıncısına kadar olan filmlerin yönetmenliği üstlenmişti. Ayrıca serinin finali olacak onuncu filmin de yönetmeni olması planlanıyor. Kendisi ayrıca Daniel Casey ile beraber filmin senaryosunu da kaleme aldı. Serinin ikinci filminden bu yana senaryosunu yazan Chris Morgan, ilk defa bu filmin senaryo ekibinde mevcut değil. Filmin yapımcıları arasında Vin Diesel ve Jeff Kirschenbaum ile beraber tekrar Justin Lin yer alıyor. Filmin görüntü yönetmeni ise Hızlı ve Öfkeli: Tokyo Yarışı filminden bu filme kadar (Hızlı ve Öfkeli 4 hariç) serinin görüntü yönetmeni olan Stephen F. Windon. Ayrıca onuncu filmde de görüntü yönetmeni olarak yer alacağı kesinleşti . Filmin bestecisi ise Hızlı ve Öfkeli: Tokyo Yarışı filminden bu filme kadar (Hızlı ve Öfkeli 6 hariç) olan filmleri, Son Durak 4 ve 5, Cehennem Melekleri Serisi, Sihirbazlar Çetesi Serisi, İron Man 3, Thor 2, Charlie'nin Melekleri ve Rambo: Son Kan gibi filmlerin bestecisi olan Brian Tyler. Kendisi aynı zamanda Assassin's Creed: İdentity, Army of Two, Need for Speed: The Run, Call of Duty: Modern Warfare 3 ve Far Cry 3 gibi popüler oyunların da bestecisi.

Filmin oyuncu kadrosunda ana kadro dışında Peaky Blinders dizisinden tanıdığımız Finn Cole, serinin müziklerinde de yer alan Don Omar ve Cardi B gibi isimler de mevcut. Filmin süresi ise 2 saat 25 dakika olarak açıklandı. Bu süre ile yapım, serinin en uzun filmi olma unvanını da kazanıyor. Film, 18 Haziran'da seyirci ile buluşacak. 19 Mayıs tarihinde bazı ülkelerde gösterime giren filmin Amerika'daki gösterim tarihi ise 25 Haziran olarak duyuruldu. **APM**

OSCAR'IN ENLERİ

26 Nisan'da gerçekleşen ve tüm dünyayı ekrana kilitleyen Oscar Ödülleri, yine unutulmaz sahnelere ve olaylara tanıklık etti. En İyi film dalında Oscar kazanan Nomadland'ın yönetmeni Chloé Zhao'nun, doğduğu ülke Çin'e dair sarf ettiği sözler, törene damgasını vurdu. Öyle ki Çin'de kendisi Oscar ödülü alan ilk Asyalı kadın yönetmen olmasına rağmen yaptığı konuşmaya ve Oscar törenine erişim, Çin hükümeti tarafından engellendi. Filmin yönetmeni Zhao'nun konuşmasının ardından geceye damgasını vuran bir başka olay da En İyi Kadın Oyuncu kategorisinin kazananı olan Frances McDormand'ın ödülünü almak için sahneye çıktığında uluması oldu. Bu çok konuşulan hareketinden hemen önce sarf ettiği "Bunu kurdumuza ithaf ediyoruz" sözleri başarılı aktrisin, Nomadland'ın ses miksajını yapan Mike Wolf Snyder'a yaptığı bir gönderme olduğunu anladık. Bu sene intihar eden ve ikinci ismi kurt anlamına gelen M. Wolf Snyder için yapılan bu güzel jest, Oscar tarihine geçen en önemli, değerli sahnelerden biri oldu. 2021 Oscar'ı resmen birçok ilke imza attı. Pandemi boyunca çektiği ve sosyal medyada yayınladığı birbirinden eğlenceli videolarla gündeme oturan Anthony Hopkins, 29 sene sonra ikinci kez Oscar'dan En İyi Erkek Oyuncu ödülünü kazandı. The Father filminde sergilediği performansla çokça konuşulan 83 yaşındaki başarılı aktör, bu kategoride Oscar'ı kazanan olmayı başaran en yaşlı kişi unvanını da kazandı. Bunca ilke ve ilginç sahnelere bu sene de ev sahipliği yapan Akademi Ödülleri'nin kazanan filmleri yine birçok tartışmayı beraberinde getirdi. Kimi projeler ve isimler aldığı ödüllere layık görülmezken kimileri projelerin elde ettikleri başarıları sonuna kadar haklı buldu. İyisiyle kötüsüyle bir Oscar daha sona erdi. Hadi bakalım, 93. Oscar Töreni'nden bize neler kaldı? Oscar'ın "En"lerine kim göz atar?

EN İYİ FİLM

NOMADLAND

Yeniden Yurtlanmanın Yollarını Aramak

Bir yuvası vardır ama bu bildiğimiz anlamda ev değildir. Bu nedenle Fern "homeless" değil "houseless"tır. İçinde yaşadığı ve birlikte hareket ettiği karavan, onun yuvasıdır ve daha da ötesi bir isim verdiği, yeri geldiğinde dostlarına gösterdiği değil onlarla tanıştırdığı yoldaşıdır.

Neslihan **İmamoğlu**
imamogluneslihan@gmail.com

Chloé Zhao'nun üçüncü uzun metrajı Nomadland, bu yılın en çok konuşulan ve üçü Oscar olmak üzere çok sayıda ödül alan filmlerinden biri oldu. Gazeteci Jessica Bruder'ın "NOMADLAND: Surviving America in The Twenty-First Century" isimli araştırma kitabından uyarlanan film, 2008 krizi sonrası Amerika'da ortaya çıkan yeni bir tür göçebeliği konu alıyor.

Emeklilik güvenceleri olmadığı için bir yandan çalışıp hayatlarını idame ettirmenin bir yandan da hayallerini gerçekleştirmenin bir yolu olarak Amazon'un "CamperForce" programı başta olmak üzere çeşitli kısa süreli işlerde çalışan 60 yaş üstü Amerikalılardan bahsediyor Nomadland. Yazar Jessica Bruder bir süre bu yeni nesil göçebelerle birlikte yaşıyor ve onların hikâyelerini aktarıyor kitabında. Kitaptan çok etkilenen yapımcılar, haklarını aldıktan sonra bu film için The Rider'ın (2017) yönetmeninin en doğru isim olacağını düşünerek Chloé Zhao ile çalışmak istiyorlar. Aynı zamanda kitabı senaryolaştırma görevini de üstlenen yönetmen, kitaptaki gerçek göçebelerin hikâyelerine Frances McDormand'ın hayat verdiği kurmaca bir karakteri, Fern'ü ekliyor. Çekimler boyunca Frances McDormand göçebelerin hayatına konuk oluyor. Fern ve Dave (David Strathairn) karakterleri dışında filmde karşımıza çıkan Bob, Swankie, Linda May ve diğerleri kitapta da bahsi geçen gerçek göçebeler. Çekimine 2018'de başlanan film, belgesel ve kurmaca arasında farklı bir deneyim sunmasıyla dikkat çekiyor.

Nomadland, yönetmen, senarist ve yapımcı olarak Chloé Zhao ile yapımcı ve başrol oyuncu olarak Frances McDormand'ın ortaya koyduğu iş, yani bizzat filmin kendisi üzerinden değerlendirilmekle birlikte bu isimlerin cinsiyetleri, kökenleri ve ekonomik sınıfları üzerinden de çokça konuşuldu. Başta Oscar olmak üzere ödüller de bu tartışmaları körükledi. Nomadland, 45. Toronto Film Festivali'nde (TIFF) Halkın Seçimi Ödülü'nü; 78. Altın Küre Ödülleri'nde drama dalında En İyi Film ve En İyi Yönetmen ödülünü; 77. Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan'ı ve ardından altı dalda aday gösterildiği 93. Akademi Ödülleri'nde En İyi Film, En İyi Yönetmen ve En İyi Kadın Oyuncu ödüllerini aldı. Daha birçok adaylığı ve ödülü olan film, meraklısı için ödül tarihine birçok "ilk" ile de yazıldı. Chloé Zhao Altın Küre kazanan Asya kökenli ilk kadın ve Oscar'da aynı yıl içinde 4 dalda aday gösterilen ilk kadın oldu. Nomadland ile hem yapımcı hem de başrol oyuncu olarak iki Oscar'ın sahibi olan Frances McDormand ise dördüncü kez ödül aldığı Oscar tarihinin dikkat çeken isimlerindendi.

Nomadland üzerindeki tartışmalar çeşitli temalara yoğunlaşsa da merak edip filmin konusuna bakacak olanların farklı mecralarda karşılaşacağı iki farklı olay örgüsü anlatımı, söz konusu tartışmalar hakkında ipucu verecektir. Bu anlatıların biri Fern karakterinin karavanıyla yollara düşme hikâyesini karakterin eşinin ölümüyle başlatırken diğeri 2008 ekonomik krizi sonrası kapanan fabrika ve terk edilen işçi konutları ile hayalet şehre dönüşen Empire'dan ve yuvasından çıkmak zorunda kalan Fern'den bahseder. Her ne kadar film, Empire kasabası hakkında bilgi vererek başlasa da senaryosunun çıkış noktası olan araştırma kitabından farklı olarak ilk anlatıdaki yas hikâyesini takip eder. 2008 Amerikası'nı fona alan bir yas ve yol filmi mi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

izliyoruz, yoksa kapitalizmin başka çaresi olmayan yaşlı insanların emeğini sömürüşüne tanıklık mı ediyoruz? Nomadland, görüntü yönetiminden oyunculuğa, ses tasarımından kurguya teknik öğeleriyle Amerika peyzajında bir yas ve yol anlatısı olarak övgüyle karşılansa da ikinci soruya tatmin eden bir yanıt veremeyişi ile bazı eleştirmenlerden olumsuz yorumlar alıyor. Önce Empire'ın Fern'ün kocasının yürekten bağlı olduğu, muhteşem bir çalışma ortamı olarak aktarılması, ardından Amazon'un işçiye iyi ödeme yapan, dağıtım merkezinin koridorlarında birbirine el sallayarak mutlu mesut çalışanlara sahip, herkesin eğlenerek öğle yemeği yediği ütopik bir iş yeri olarak gösterilmesi, filmin durduğu yeri sorgulatıyor. Çalışmaya övgüler düzen ve çalışmaktan memnun olduğunu her fırsatta belirten, hatta dolarla savaşmayıp onu kucakladıklarını ve onunla var olduklarını söyleyen bu yeni göçebelerin kimin için / ne için çalıştıklarıyla ilgili bir dertlerinin olup olmadığını da göremiyoruz. Amazon'un veya benzeri geçici işlerin çalışma koşullarına dair kitapta geçen ama filme aktarılmayan olumsuz durumlara dikkat çekilirken, kitabın da filmden bağımsız olarak bazı okurlar tarafından konuya yaklaşımının yüzeysel olduğu söylenerek eleştirildiğini eklemek gerek.

Az sayıda filmin çekildiği, çok daha az filmin seyirci ile buluşma fırsatı bulduğu bu dönemde Nomadland'in başarısında zamanlamanın da önemli bir yeri var süphesiz. Pandemi ile birlikte yaşlılık olgusu ve ev meselesi üzerine çokça kafa yorulurken farklı alternatifleri görmek ilgi çekici. Nomadland üzerinden ev ve yuva kavramlarını yeniden ele almak da değerli olabilir.

İngilizcedeki "home" ve "house" kelimeleri çoğu zaman Türkçeye "ev" olarak çevrilse de farklı anlamlar taşır. "Home", "Evim evim güzel evim" deyişindeki evdir, yuvadır; "house" ise bir emlak ofisine gidip resimlerine bakacağınız 3+1'dir. Henüz içinde yaşam yoktur; duvarları, kolonları, kirişleri, döşemeleri, pervazları, kapıları, boş mutfak dolapları vardır. Filmin başlarında işçilerden biri kolundaki dövmeleri gösterir. Bir dövmede "Home is a Question Mark" şarkısının şu sözleri yazmaktadır: "Home, is it just a word? Or is it something you carry within you?"* Şarkı şöyle devam eder: "I'm happy just to be here If I ever find home." Bir sahnede Fern kendisine evsiz (homeless) olup olmadığını soran çocuğa "home" ve "house" kelimelerinin yerlerini değiştirerek yanıt verir. Bir yuvası vardır ama bu bildiğimiz anlamda ev değildir. Bu nedenle Fern "homeless" değil "houseless"tır. İçinde yaşadığı ve birlikte hareket ettiği karavan, onun yuvasıdır ve daha da ötesi bir isim verdiği, yeri geldiğinde dostlarına gösterdiği değil, onlarla tanıştırdığı yoldaşıdır. Filmde yuva olmayan evlerden, yüzeysel birkaç cümle ile de olsa bahsedilir elbet. Mortgage krizinin başrolünde olan evlerdir bunlar. Ev-yuva ayrımını Fern'in eskiden kocasıyla birlikte yaşadığı ev üzerinden de bize aktarır yönetmen. Şehrin dışında çalışmak zorunda kalan fabrika işçilerinin oturduğu evlerden birini yuva olarak benimsemişlerdir. Fern evinden, uçsuz bucaksız kırsala bakan manzarasından özlemle bahseder. Filmin sonunda o yuvanın yalnızca boş bir eve dönüştüğünü görürüz. Nomadland zaman zaman Agnes Varda'nın Yersiz Yurtsuz filmini akla getirse de özellikle bu noktada farklı bir yerdedir. Varda'nın Yersiz Yurtsuz'u sistemin dışında kalarak mutlak yersiz yurtsuzlaşma olan ölüme doğru ilerlerken Fern sistemin içinde yeniden yurtlanmanın yollarını aramaktadır.

Bu arayışta da her şeyi yeniden öğrenmektedir. Daha önce hiç karşılaşmamış gibi doğayla tanışır. Tüm duyuları tetiktedir: dinler, dokunur, tadar... Çevresindekiler de Fern'e bu süreçte yardım eder. Sürekli bir dayanışma vardır bu yeni yurtta. Ona yatak açmayı ve karavandan çekip kurtarmayı teklif eden geleneksel toplum bir uçta, karavanını nasıl boyayacağından tutun yas sürecini nasıl geçireceğine kadar her konuda ona destek olmaya çalışanlar diğer uçtadır. Bu yardımsever göçebelerin bir nevi lideri olan Bob, filmin sonlarına doğru yollarda veda olmadığından bahseder. Göçebeler bir şekilde yeniden karşılaşacaklarından eminler. Bu anlamda Nomadland'in de ister eleştirelim ister hayran olalım izler izlemez veda edeceğimiz bir film olmadığı kesin. **APM**

YABANCI DİLDE EN İYİ FİLM

DRUK

MODERN ÇAĞDA İYİ HİSSETMENİN FORMÜLÜ

2021'in En İyi Yabancı Dilde Film Oscar'ının kazananı olmayı başaran Körkütük, Onur Savaşı filminden sonra Vinterberg ve Mads Mikkelsen'i yeniden bir araya getiren bir film oldu. İzleyeni hem lise yıllarıyla hem de yetişkinliğin dayanılması zor, tüketen monotonluğu ile baş başa bırakan yapım, müzikal tadındaki sahneleriyle eğlendiren ancak aynı zamanda yetişkinliğin, sıradan bir hayatın üstesinden gelemeyen karakterlerin sıkışıp kaldığı bol engebeli süreçleriyle sorgulatan, kaba tabirle bunaltan filmlerden biri oluyor.

Musa **BÖLÜKBAŞI**
musa.blkbsi34@gmail.com

Dünyada bazı yönetmenler vardır ki ülkesinin sineması o yönetmenlerle anılır ve filmleri hem o ülke için hem de o coğrafya için referans kabul edilir. Böyle yönetmenler zaman zaman sadık seyircisini hüsrana uğratsa da genel anlamda üslubunu korur ve sinema tarihine geçtiğinin veya geçeceğinin farkında olarak yeni dünyalar yaratmaya devam eder. Bunlara yakın dönemden İngiliz sinemasında Ken Loach, Fransız sinemasında Micheal Haneke, Yunan sinemasında Theodoros Angelopulos, Türk sinemasında Nuri Bilge Ceylan'ı örnek verebiliriz. Son dönem Danimarka sinemasında ise bu nişaneyi taşıyan iki yönetmen var: Thomas Vinterberg ve Lars von Trier. Birlikte Dogma 95 akımının öncülüğünü yapan bu başarılı iki yönetmenden Vinterberg, Şölen filmiyle adeta akımın manifestosunu yaptı. Bu noktada Dogma 95'ten bahsetmeden geçmek olmaz. Dogma 95 akımına göre filmler, doğrudan doğruya saflığın ve doğallığın birer timsali olmalıdır. Filmlerde müzik kullanılmaması, hareketli kamera, yazılı metin olmaması ve her şeyin olağan akışında gerçekleşmesi, akımın olmazsa olmaz kurallarıdır. Ancak böylesi katı kuralları içinde barındıran akım, tahmin edileceği üzere sürdürülebilir olmadı ve kısa sürede etkisini kaybetti. Akımın diğer temsilcisi Lars von Trier'in filmlerinde kısmen de olsa hâlâ Dogma 95 etkisi gözlemlense de Thomas Vinterberg'ün akımdan tamamen sıyrıldığını ve kendine yeni bir yol çizdiğini söyleyebiliriz. Öyle ki filmlerinde, akımın kesinkes yasakladığı motiflerin tamamını ustaca kullanıyor. Bu motiflerin başarılı bir şekilde kullanıldığı filmlerden sadece biri ise bu yazının da konusu olan Körkütük filmi.

Prömiyerini Cannes Film Festivali'nde yapan, ülkemizde de İstanbul Film Festivali'nde gösterilen, En İyi Yabancı Dilde Film kategorisinde bu senenin Oscar'ını kazanan ve "Onur Savaşı" filminden sonra Vinterberg ve Mad Mikkelsen'i yeniden bir araya getiren Körkütük, bizi hem lise yıllarıyla hem de yetişkinliğin dayanılması zor, tüketen monotonluğu ile baş başa bırakıyor.

Bir lisede öğretmen olan Martin, orta yaş krizlerinin baş gösterdiği zamanlarda, oldukça uyuşuk ve yorgun hissettiği için hem okulda hem de evde verimsiz birine dönüşür. Bu durumu, aynı okulda farklı branşlarda öğretmen olan üç arkadaşına anlattığında ise aralarından edebiyat öğretmeni olan Nikoloj, psikiyatrist Finn Skarderud'nin bir teorisinden bahseder. Bu teoriye göre, insan kanında doğuştan %0,05 oranında alkol eksikliği bulunduğunu ve gün içinde bu oranda alkol alındığında insanın daha mutlu olacağı ve yaratıcı yönlerinin açığa çıkacağı savunulur. Böylece dört arkadaş bu teorinin doğruluğunu kanıtlamak için her gün bu oranda alkol almaya başlar.

Danimarka'daki ve kuzey ülkelerindeki aşırı alkol tüketimine bir nebze olsun dikkat çeken Vinterberg, yine sevdiği tartışmalı sulara giriyor. Komün filminde komün hayatının sürdürülebilirliğini ve komün hayatının açmazlarını ortalığa seren usta yönetmen, Onur Savaşı filminde ise etik,

siz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

saygı ve toplumsal değerler gibi konuları derinlemesine inceliyordu ki her iki filmde de bunu oldukça sert bir dille yapıyordu. Körkütük'te ise yine tehlikeli sularda geziniyor yönetmen. Hayatları yolunda gitmeyen ve belki de ölümlerine ramak kalmış dört arkadaş, özellikle de Martin, günlük belli oranda aldıkları alkolle okula geliyor, ders anlatıyor üstelik de çok daha başarılı oluyorlar. Bu noktada özellikle kuzeydeki aşırı alkol tüketimi düşünülünce filmin alkole özendirme durumu gündeme geliyor. Üstüne üstlük filmin açılışında alkolle yarışan gençlere, yaptıkları taşkınlık yüzünden okul yönetimi tarafından alkol cezası verilmesi de düşünülünce bu konu daha da önemli bir hâl alıyor. Ne var ki deneyimli yönetmen, filmini hiç bu bilinmez sulara savurmadan dümenini sıkı sıkı tutuyor ve Körkütük'ün bundan ibaret olmadığını gösteriyor. Öyle ki bütün bu alkolle mutlu olma hâlinin birer yanılsama, birer günü kurtarma olduğunu gösteriyor. Hatta hayatları yolunda gitmekten ziyade daha da içinden çıkılmaz bir hâl alıyor -ki bundan sonra her bir karakter kurtuluşun ne alkolde ne de başka bir şeyde olduğunu fark ediyor. Kurtuluşu, insanın öz benliğini sevmesine ve bunun farkında olmasına bağlıyor usta yönetmen. Mads Mikkelsen'in hayatının, -eskisi kadar olmasa da- yolunda gitmemesine rağmen yaptığı dans ise filmin seyir zevkini yeterince zirvede bırakmaya yetiyor.

Thomas Vinterberg, girişte de bahsedildiği gibi Danimarka sineması için bir marka olmuş durumda. Onun sinemasına aşina olanlar hem Danimarka sineması hem de kuzey sineması hakkında fikir sahibi olabilir. Her ne kadar diğer filmleri kadar derinlik sunmasa da Körkütük'ün insanı arındıran ve rahatlatan bir yönü var. Kış mevsimini iyiden iyiye hissettiğimiz bu dönemde, aralıklarla izlenebilecek bir film var karşımızda. Bu yönüyle de Vinterberg'ün en rahatlatıcı filmi Körkütük diyebiliriz. Onur Savaşı kadar derin bir içeriği olmasa da Mads Mikkelsen'i tekrar izleme fırsatı verdiği için oldukça değerli bir yapım.

Son olarak Körkütük, özellikle Türkiye'de "dertleri unutma" ihtiyacıyla içilen ve hatta yüksek vergiler yüzünden boynu bükük içmek zorunda kalınan alkolü; eğlenceyle, hayatla ve çok büyük olmayan mesajlarla harmanlayan başarılı bir film. Thomas Vinterberg'ün şimdilik son filmi ama biz heyecanla ondan yeni hikâyeler ve yeni dünyalar izlemeyi bekliyor olacağız. **APM**

EN İYİ ANİMASYON

SOUL

BU DÜNYADA NEYİNLE TANINMAK İSTİYORSUN?

Yaşamın keyifli yanlarını yakalamamızı sağlayan ve hayata dair önemli soruları da kendi üslubunca yanıtlayan bir film Soul.

Büşra ***BAYAR***
busrabayar07@gmail.com

Türkçe'de Ruh anlamına gelen Soul, asırlardır tartışılan ve tanımlaması epey güç olan bir kavram olarak karşımıza çıkıyor. Felsefede –kabaca- insan varlığının maddi olmayan tarafı, özü şeklinde açıklanıyor. Teolojide ise bedenin ölümünden sonra kişinin varlığını sürdüren kısmı olarak tanımlanıyor. 93. Oscar Töreni'nde En İyi Animasyon ödülü kazanan Soul da tam olarak bu tanımı destekler nitelikte bir hikâyeyle izleyicisiyle buluşuyor. Ortaokulda müzik öğretmenliği yapan Joe Gardner'ın en büyük hayali sahnede caz müziği icra etmek. Okuldan eve, evden okula son derece tekdüze bir yaşam süren Joe'nin bir gün şans yüzüne güler. New York'un en popüler caz kulüplerinden biri olarak bilinen Half Note Club'da bir açılış konserine denk gelir ve bir anda oradaki diğer müzisyenleri ve dinleyicileri etkiler. Böylece senelerce beklediği fırsatı elde etmiş olur fakat zamansız bir kaza her şeyi alt üst eder. Bu kaza sonrasında bedeninden ayrılan ruhu, fantastik bir evrene doğru yol alır. Yeni ruhların Dünya'ya gelmeden evvel kişiliklerini, ilgi alanlarını, tuhaf yanlarını elde ettikleri son derece ilginç bir yerde bulur kendisini. The Great Before şeklinde adlandırılan bu evrenden kurtulup yaşamına kaldığı yerden devam etmek isteyen Joe, buradan kurtulmanın yollarını arar. Bu isteğini gerçekleştirmek için insani deneyimlerin önemini, çekiciliğini asla anlayamayan, gelişmiş ve bu evrene hapsolmuş bir ruh olarak tanımlanan 22'den yardım alır. Joe'nun hayatına göz diken Paul'den önce karakterimiz kendi bedenine kavuşmalıdır.

2006 senesinde Walt Disney'in Pixar'ı satın almasıyla animasyon dünyasında birbirinden başarılı projeler ortaya çıktı. Steve Jobs'un CEO'su olduğu Pixar, "İnanılmaz Aile", "Kayıp Balık Nemo", Oyuncak Hikâyesi" gibi birbirinden başarılı ve animasyon dünyasına yeni bir soluk getiren projelerle özellikle 90'ların sonu 2000'lerin başında adından sık sık söz ettiriyordu. "Tarzan", "101 Dalmaçyalı", "Herkül", "Güzel ve Çirkin", "Aslan Kral" gibi çizgi film sektörünün en eski ve köklü yapımlarıyla ön planda olan ve bu alanın ilki olarak bilinen Walt Disney'in bu atılımı, son derece mantıklıydı. İki süper gücün birleşimiyle ortaya öyle projeler kondu ki animasyon türü, sektör içinde ciddi bir ivme kazandı. İki şirketin geçmişte beyaz perdeye taşıdıkları filmlerin devam serilerinin yanı sıra "Up", "Inside Out", "WALL-E" gibi yapımlar da sinemalardaki yerlerini aldı. Başta Oscar olmak üzere birçok sinema otoritesinden tam puan alan, ödül kazanan bu animasyonlar, yaratıcı hikâyeleri, hayal gücümüzün sınırlarını zorlayan içerikleri ile çocuk, yetişkin fark etmeksizin herkesin ilgisini çekmeyi başardı.

Walt Disney ve Pixar'ı bu evreye taşıyan en önemli isim ise Pete Docter oldu. Bu büyük yapım şirketlerinin gözde yönetmeni ve senaristi haline gelen Docter, yine hem yönetmenliğini hem senaristliğini üstlendiği "Up" ve "İnside Out" ile Oscar kazanmıştı. Ayrıca "WALL-E", "Oyuncak Hikâyesi" ve "Sevimli Canavarlar"ın da ekibinde yer alan isim, bu yıla damgasını vuran Soul ile de kariyerine yeni bir başarı daha eklemiş oluyor. Kendisine Yardımcı Yönetmen olarak eşlik eden isim de sektörde henüz çok yeni olan ve daha çok senarist kimliğiyle bilinen Kemp Powers. Pixar başlangıçta ana karakter Joe'yu bir bilim insanı olarak düşünmüştü. Ancak daha sonra bir müzisyen olmasında karar kıldılar. Çünkü izleyicinin daha rahat algılayıp temellendirebileceği bir meslek olmasını daha mantıklı buldular. Pete Docter'ın caz müzisyeni olarak belirlediği karakterin Afro-Amerikan yaratılmasının sebebi de bu insanların, bu müzik türüne katkılarının azımsanmayacak

Üniversite Kütüphaneleri Arşivi - https://rarity.org

derecede çok olmasıydı. Bu karardan hemen sonra Docter, karakterin yaratımı konusunda kendisine yardımcı olması için Kemp Powers ile çalışmaya başladı. Ancak ortak yazar olarak ekibe dahil olan Powers'ın yapıma sağladığı sonsuz katkıdan dolayı kendisi Yardımcı Yönetmen statüsüne atandı. Böylece Pixar'ın ilk Afro-Amerikalı yönetmeni olmayı başardı.

Senaryo bölümünde Docter ile Powers'ın yanı sıra "Coco", "İnanılmaz Aile 2", "Oyuncak Hikayesi 4" gibi projelerin çeşitli departmanlarında yer alan Mike Jones da bulunuyor. Filmin müziklerini de daha önce "Ejderha Dövmeli Kız" ile "Sosyal Ağ"da birlikte çalışan ve Sosyal Ağ'daki yaratımları sayesinde Akademi'den En İyi Müzik dalında ödül kazanan Trent Reznor ve Atticus Ross yaptı. Ayrıca ikiliye, Jazz ve R&B türlerinin başarılı müzisyeni Jonathan Batiste de eşlik ediyor. Yapımın kurgusu ise yine emin ellerdeydi. Pete Docter'ın Up ve Inside Out'ta da birlikte çalıştığı Kevin Nolting, post prodüksiyon aşamasının kahramanı oluyor bu projede de.

Ana karakter Joe Gardner'a Jamie Foxx sesiyle hayat veriyor. Başarılı aktör, 1992 yılında "Oyuncaklar" filmindeki Baker rolüyle başladığı kariyerine birbirinden başarılı projelerle devam etti. "Büyük Yem", "Ali", "Rüya Kızlar", "Zincirsiz", "Tam Gaz", "Robin Hood" gibi ticari sinemanın önemli projelerinde yer alan isim, 2014 yapımı "İnanılmaz Örümcek-Adam 2" filminde Electro / Max Dillon'a hayat vererek Marvel Evreni'ne de adımını atmıştı. Ancak kendisine asıl başarı sağlayan yapım, başarılı müzisyen Ray Charles'ın hayatını konu alan "Ray" oldu. Blues ve Soul müzik türlerinin ilahlarından biri olarak kabul edilen sanatçının Güney'deki yoksul yaşamından itibaren başlayarak 1950 ve 60'lı yıllarda elde ettiği büyük şöhreti ele alan biyografik yapımda Charles'ı canlandıran isim Foxx oluyor. Burada öyle bir performans sergiliyor ki Oscar, Altın Küre ve BAFTA'dan En İyi Başrol Erkek Oyuncu ödüllerini kazanıyor. Özellikle aksiyon, suç ve gizem türündeki projelerin sevilen yüzlerinden biri olan Foxx'u animasyon dünyasında pek görmemiş olsak da Soul ile seslendirme sanatının da üstesinden başarıyla geldiğini söyleyebiliriz.

Joe'ya bedenine kavuşma konusunda yardımcı olan ve gelişmiş bir ruh olarak kabul edilen 22'ye sesiyle hayat veren isim de Tina Feyy oluyor. Sektör içinde senarist ve yapımcı kimlikleriyle de bilinen ve daha çok dizi projelerinin ekibinde yer alan Feyy, "Mega Zeka", "Sünger Bob", "Simpson Ailesi" gibi animasyonlarda da çeşitli karakterleri seslendirmişti.

Joe'nun müzik grubundan Davulcu Curly'yi seslendiren isim de Quest Love oldu. Grammy ödülü alan Hip-Hop grubu The Roots'un üyelerinden biri olan ve genellikle müzisyen kimliğiyle ön plandaki ismin çok fazla oyunculuk deneyimi olmasa da son derece başarılı bir performans sergiliyor.

David Diggs de kadroda yer alan diğer önemli aktörlerden biri. Joe'nun yerini almak için uğraşan ve kendisinin hikâyedeki azılı düşmanı olarak bilinen Paul'u seslendiren isim, bu yılın en önemli Netflix projelerinden biri olan "Snowpiercer"da ana karakter Andre Layton'a hayat verdi. "Blindspotting", "Velvet Buzzsaw" gibi filmlerde de yer alan aktör, daha önce "Star Wars: Resistance", "BoJack Horseman", "Ferdinand" gibi animasyon yapımlarda rol alan ve seslendirme konusunda tecrübesi olan bir oyuncu.

1980 ve 90'ların popüler aktrislerinden biri olan ve son yıllarda "Creed" serisiyle yeniden gündemde yer alan Phylicia Rashad, Joe'nun annesi Libba karakterini seslendiriyor. "Ölümcül Takip", "Black Panther" gibi filmlerde rol alan ve 1993 yapımı, Tina Turner'ın biyografik filmi "Tina: Aşkın Bununla Ne İlgisi Var" ile Oscar'a En İyi Başrol Kadın Oyuncu dalında aday gösterilen ve yine aynı kategoride Altın Küre ödülü kazanan Angela Bassett de önemli bir caz müzisyeni olan Dorothea Williams karakterine sesiyle hayat veriyor.

Son derece başarılı bir kadronun elinden çıkan Soul, animasyon dünyasına ismini altın harflerle yazdıran bir başka Walt Disney ve Pixar filmi. Yaratıcı içeriği, özgün çizimi ve başarılı müzikleriyle Oscar'da büyük bir başarı elde eden animasyon için filmin yapımcısı Dana Murray şu sözleri söyledi: "İzleyicileri, uzun zamandır kimsenin bulunmadığı bir dünyaya çekecek." Son derece iddialı bu yoruma Kemp Powers'ın da destek verdiğini, "Docter'ın önceki filmlerinden tamamen farklı" sözlerinden anlıyoruz. Animasyon dünyasında oyuncaklar, arabalar gibi çok daha kolay referans verilebilir öznelere yer verme oranının artmasıyla birlikte yönetmen Docter'ın bu girişimini bir meydan okuma olarak kabul etmek mümkün. Keza yönetmenin film hakkında yaptığı bir açıklamadaki şu sözleri, projenin benzerleri arasında başka bir noktada konumlanacağının da kanıtı olmuştu: "Soul, dünyadaki sınırlı zamanımız içinde, odak noktanızın nerede olması gerektiğine dair bir keşif. Günün sonunda, geriye dönüp baktığınızda elinizde kalan önemli şeyler neler?" Özetle yaşamın keyifli yanlarını yakalamamızı sağlayan ve hayata dair önemli soruları da kendi üslubunca yanıtlayan bir yapım Soul. **APM**

EN İYİ UYARLAMA SENARYO

THE FATHER

YAŞLANMAYA VE SEVGİYE KISA BİR BAKIŞ

Sinema tarihinde çokça kullanılan evlat-ebeveyn konusunu yeniden işlemeyi tercih eden The Father, bunu kuşaklar arası farklar ve şimdinin getirisiyle bir türlü yüzleşemeyen yaşlı bir adam üzerinden anlatıyor.

Musa ***BÖLÜKBAŞI***
musa.blkbsi34@gmail.com

2020 her kesimden her insan için çok zor bir yıldı. Alt sınıf için çok daha zordu elbette ama genel anlamda herkes için demek o kadar da problem olmayacaktır. Yaş grubu olarak ise -hiç ortayı bulmaya çalışmadan- altmış yaş ve üzerini söyleyebiliriz. Covid-19'a yakalanma tehlikesi bakımından en büyük risk grubu olan yaşlı nüfus, hem yasaklar hem de artan yaşlı düşmanlığı ile daha zor zamanlar yaşadı 2020'de. Yaşlı popülasyonuna ve pandemiye değinme sebebimiz, bu yazının konusu olan The Father ile yakından ilgili olmasından ileri geliyor. Öyle ki yaşlılığı ile mücadele eden bir karakterin öyküsü olan The Father, 2020'nin hemen ertesinde çıktığı için son bir yılda yaşananların filme bakış açısını da etkileyeceğini düşünmeden edemiyor insan. Üstelik başrolünde, pandeminin başından itibaren sosyal medya hesaplarını aktif bir şekilde kullanan ve adeta "dede" figürünün tam bir karşılığı haline gelen Antony Hopkins olunca daha manidar bir tablo çıkıyor önümüze. Yaşlılık, Hopkins'in paylaşımları, 2020'nin bilhassa yaşlılar üzerindeki olumsuz etkisi, The Father'a bakış açımızı daha da bir belirliyor.

Antony Hopkins'e Olivia Colman'ın eşlik ettiği The Father'da, yaşlılığı ile mücadele etmeye çalışan ve kızı Anne'in yardımlarını reddeden Antony'nin değişen hayat şartlarına uyum sağlaması anlatılıyor.

Dünyanın içinden geçtiği süreç içinde yaşlıların psikolojisini anlamak için iyi bir örnek olan The Father, şüphesiz bu konuda tek değil ama zamanlaması itibarıyla başarılı bir noktada konumlandığını söyleyebiliriz. Öyle ki herhangi bir vakitte Antony Hopkins'in herhangi bir işi olacak film, zamanlaması itibariyle özel bir kıyafet giymiş gibi. Geçmişte çokça filme konu olan baba-kız, baba-oğul, anne-kız, anne-oğul mefhumunu bu kez baba-kız üzerinden izliyoruz. Hopkins'in yıllara dayanan ustalığıyla yine harikalar yarattığı filmde, özellikle son dönemde The Favorite, The Crown gibi yapımlarla yıldızı gittikçe parlayan Olivia Colman'ı görmek, The Father'a duyulan merakı ve filmden beklenen başarıyı de bir hayli yükseltiyordu. Bu beklentinin hakkını veren filmin tek ve en büyük noksanı, klasik dramatik yapıdan oluşan öyküsü ile çağdaş anlatı geleneğinden yararlanmasının bir kan uyuşmazlığına sebebiyet vermesi. Her zaman bu uyumun olacağı veya olması gerektiği gibi bir kural yok elbette ama The Father'da kurulan atmosfer ve senaryo matematiği bunu zorunlu kılıyor. Son zamanlarda Türkiye'de N. Bilge Ceylan'a öykünmeyle ortaya çıkan bu problem, dünya sinemasında da Tarkovski'ye öykünme olarak karşımıza çıkıyor. Kendisinin bu kan uyuşmazlığında diretmesi ve/veya bu kan uyuşmazlığını törpüleyememesi, The Father'ı maalesef eleştiri oklarına hedef yapıyor. Her ne kadar Antony Hopkins ve Olivia Colman ikilisini buluştursa da "İyi senaryo=iyi film" denkleminin kusurlu olması, maalesef iki usta oyuncu avantajını bir miktar geçersiz kılıyor. Ancak yanlış anlaşılmasın. Bu eksikler filmi izlenmez, katlanılmaz bir izlek yapmıyor. Sadece çok daha iyi olacakken karnesinden puan eksiltiyor. Keza Oscar'dan iki kategoride ödül almış olması da bu durumu kanıtlıyor. Hem En İyi Uyarlama Senaryo dalında hem de En İyi Erkek Oyuncu kategorisinde kazandığı Oscarlar ile sinema dünyasının en önde gelen yetkelerince onurlandırılıyor. Anthony Hopkins tam tamına 29 sene sonra yeniden En İyi Erkek Oyuncu seçiliyor. 1992

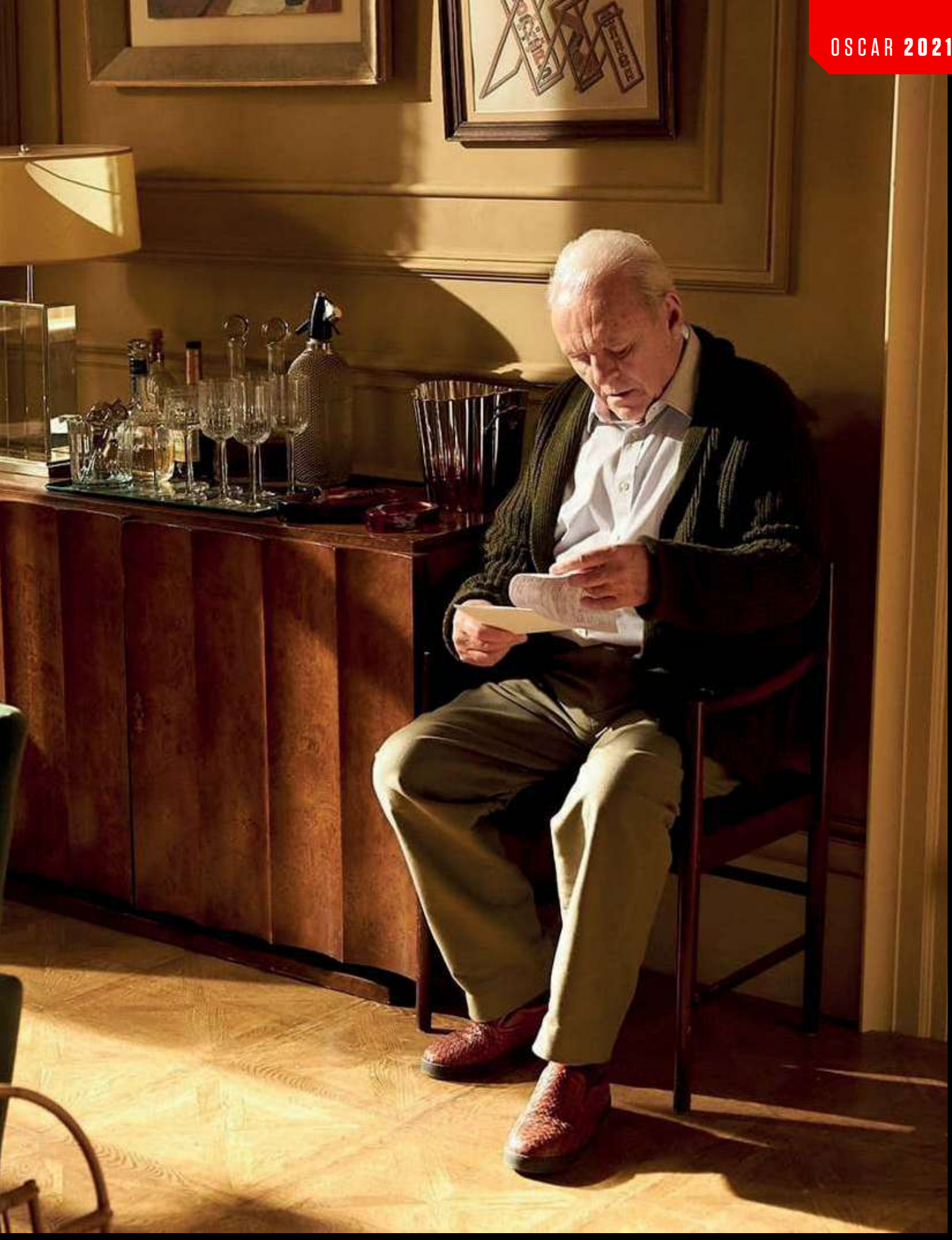

Arsivi - https://rantey.org

senesinde Kuzuların Sessizliği filmindeki unutulmaz performansıyla bu ödüle layık görülen isim 83 yaşında yeniden kazanan isim oluyor ve böylece Oscar tarihinin en yaşlı En İyi Erkek Oyuncusu unvanını da alıyor.

Hopkins'e yine kendisi gibi Oscar kazanmış olan Olivia Colman'ın eşlik ediyor olması filmin beğenirliğini artıran bir başka önemli detay. The Favorite ile En iyi Yardımcı Kadın Oyuncu ödülünü alan, The Crown ile de Altın Küre'de En İyi Kadın Oyuncu dalında aday gösterilen Colman'ı da beyaz perdede izlemek epey keyifli. Zaten kendisinin hem bağımsız sinemada hem de gişe sinemasında gözdeleştiği aşikâr. Oyuncunun her role girebildiği, tabiri caizse muazzam bir joker oyuncu yeterliliğini sağladığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Sonuç olarak The Father, sinema tarihinde çokça kullanılan evlat-ebeveyn konusunu yeniden işlemeyi tercih eden, bunu da kuşaklar arası farklar üzerinden ve şimdinin getirisiyle bir türlü yüzleşemeyen yaşlı bir adam üzerinden anlatıyor. 2020'nin herkes için kâbus, yaşlılar içinse kaotik bir sene olması, filmin etkisini fazlasıyla artırıyor. **APM**

EN İYİ BELGESEL

MY OCTOPUS TEACHER

OKYANUS KADAR DERİN BİR DOSTLUK

Ahtapottan Öğrendiklerim, klişe bir hayvan belgeselinden çok daha fazlası oluyor. En olmaz, mümkün değil dediğimiz bir canlıyla bile kurabileceğimiz güçlü bağı yeniden hatırlatıyor.

Büşra **BAYAR**
busrabayar07@gmail.com

Netflix'in belki de gelmiş geçmiş en iyi belgesellerinden biri oldu Ahtapottan Öğrendiklerim. Bir insanla bir hayvanın arasındaki dostluğu, aralarında günden güne güçlenen bağı hem öznel hem de objektif bir bakış açısıyla ele almaya çalışan filmle yeryüzündeki mavi diyara soluksuz bir seyahat gerçekleştirmemizi sağlıyor.

Ünlü belgesel yönetmeni Craig Foster'ın bir karakter olduğu bu proje, yönetmenin içinden geçtiği zorlu bir süreç sonucunda hayat buluyor aslında. Manevi anlamda kendisini güçsüz hissettiği ve yaşamdan, gündelik akıştan biraz sıyrılıp kendine dönmeyi hedeflediği bir süreçte ortaya çıkıyor. Kendisini tedavi edebilmek adına bir arayışa girmiş olduğu bu dönemde büyüdüğü Güney Afrika sahillerine gidiyor Foster. Çocukluğunun geçtiği bu iklimde anılarına, doğaya, denize sığınıyor. Çocukluğundaki gibi tüpsüz dalışlar yapmaya başlıyor. Bu etkinliğin kendisine iyi geldiğini fark ediyor. Çünkü denizin altındaki gizem dolu dünya ile kendi tasalarından kurtulmanın yolunu buluyor. Her sabah düzenli olarak gerçekleştirdiği bu dalışlar esnasında küçük bir ahtapotla karşılaşıyor. Su altı kamerasıyla birlikte ahtapotun peşine takılıp onunla birlikte yepyeni bir hayatla tanışıyor.

Başlarda kendisinden korkan, kaçan deniz hayvanıyla giderek aşıladığı güven sayesinde, günün belirli saatlerinde vakit geçirmeye başlıyor. Aralarında gelişen bağ, yönetmen Foster'ı hayata bağlayan en önemli şeylerden biri oluyor. Her gün minik canlıyı görecek olmanın verdiği heyecanla denizin serin sularına bırakıyor kendisini. Ahtapotun gündelik rutinlerini, beslenmesini, avcılardan korunmasını ya da kendisinden üstün canlılarla verdiği yaşam mücadelesini kamerasıyla kaydediyor. Tüm bu döngüye hiçbir şekilde müdahale etmiyor. Yalnızca izliyor; ahtapot tehlikedeyken yahut avlanırken bile. Aslında Foster da bir izleyici bu süreçte, tam da bizler gibi. Ancak büyük bir farkla; bu ahtapot, Craig Foster'ın hayatını, bakış açısını tamamen dönüştürüyor. Aslında kendisi, içindeki kocaman bir boşluğu bu canlıyla kurduğu ilişkiyle kapatıyor. Daha önce çekmiş olduğu bir belgeselde Kalahari yerlilerine odaklanan isim, bu insanların doğayla aralarındaki güçlü bağı fark ederek benliğinde hissettiği eksikliğin bu yönde bir mesele olduğunu fark ediyor. Bu farkındalık da yolunun, çocukluğunun geçtiği eve düşmesini; okyanusla, ahtapotla yollarının kesişmesini sağlıyor. Kamerası ve küçük dostu ahtapot ile yepyeni bir hayata adım atıyor Foster.

Filmdeki başarılı sinematografi, eşsiz çekimler, izleyende filmin aslında baştan beri düşünüldüğü, planlandığı izlenimini yaratsa da böyle bir durum söz konusu dahi değil. 2010 yılında yaşadığı zorlu süreçte Foster, bu görüntüleri yalnızca deneyimlerini kaydedebilmek adına çekiyor. Bu çekimlerin birer belgesele dönüşmesi de tam 10 seneyi alıyor. Belgeselin yönetmeni Pippa Ehrlich'in girişimiyle Foster'ın kayda aldığı her görüntünün filme dönüşmesi senelere yayılıyor. Ahtapotun deniz altındaki yaşamı ve Foster'ın onunla kurduğu bağ temele alınarak tüm görüntüler bir akış içine yerleştiriliyor, hikâyeleştiriliyor ve iki ana karakterin merkezinde olduğu, doğa ve insan ilişkisinin son derece güçlü bir dille verildiği bu yapım ortaya çıkıyor.

Ahtapottan Öğrendiklerim, yönetmen Erlich'in ilk filmi. Aslında zaten Erlich'in

değil de hikâyenin kahramanı Foster'ın filmi gibi görünse de temelinde öyle değil. Foster'ın senelere yayılan çekim sürecinde yüzlerce görüntünün çekildiği ve farklı kameralarla amatör çekimlerin de olduğu düşünülünce yönetmenin post-prodüksiyon aşamasında harika bir iş çıkardığı aşikâr. Görüntüleri eleyerek verilmek istenen meseleyi yakalayabilmek, renkleri dengelemek gibi birçok önemli teknik hususun üstesinden başarıyla gelebilmiş taze yönetmen. Üstüne üstlük yine ilk projesiyle Oscar'dan da ödül kazanabilmiş nadir isimlerden biri olarak tarihe de geçiyor.

Ancak bu süreçte Foster'ın da belgesel alanındaki yetkinliğinin etkisi yok denemez pek tabii. Kendisi Wild Walk, My Hunter's Heart gibi başarılı belgesel projelerinin yönetmen koltuğunda oturmuş bir isim. Keza özellikle bu filmlerinde doğal yaşamdan yakaladığı görüntülerin kalitesi ve kurmuş olduğu olay örgüsü bunu kanıtlar nitelikte. Bir belgesel olarak planlamadan, yalnızca deneyimlerini kayıt altına almak adına kamerasına sarıldığı bu süreçte elde ettiği görüntüler bile estetik anlamda doyuran ve iyi bir gözden çıktığı tek bakışta anlaşılacak türden. Deniz altındaki ormanda süzülen kamerası birçoğumuz için esrarengiz ve ilgi çekici bir dünyaya aralıyor kapıları. Özellikle dostu ahtapotla kurduğu temas, aldığı yakın çekimler her seferinde biraz daha yakınlaştırıyor bizi bu güzel canlıya. Doğaya, hayvana, bitkiye duyduğumuz büyük özlemi tekrar tekrar yüzümüze vuruyor sanki. Aynı zamanda minnet de duymamızı sağlıyor Foster'a ve kamerasına.

Ahtapottan Öğrendiklerim, klişe bir hayvan belgeselinden çok daha fazlası oluyor bu sayede. En olmaz, mümkün değil dediğimiz bir canlıyla bile kurabileceğimiz güçlü bağı hatırlatıyor. İnsanlık tarafından hayvanlara uygulanan zulme fazla fazla tanıklık ettiğimiz günümüzde, biraz daha utandırıyor bizleri. İki farklı türün tamamen eşitlendiği, bu eşitlenmeyle birlikte güçlü bir dostluğun doğuşunu ve yine bu dostlukla birlikte dönüşen bir hayatı gösteriyor. Foster'ın seneler önce içinde fark ettiği büyük boşluğa işaret ediyor. Böylece izleyenini hem büyük bir iç çekişmeye götürüyor hem de doğanın ve sunduklarının tüm canlılara en büyük merhem olduğunu gösteriyor. İşte tüm bunlar bu hikâyeyi son derece güçlü bir noktada konumlandırmamızı sağlıyor. **APM**

Elif *ARSLAN*
pselifarslan@gmail.com

Bilinç Dışının Özgürce Dışa Vurumu

Psikoloji, insan davranışlarının nedenlerini ortaya koymaya çalışırken arzulara, dürtülere, dile getirilemeyenlere odaklanır ve bunu yaparken de rasyonelliğini, objektifliğini korumaya çalışır. ***Sinema ise insana dair her detayı cesurca ifade ederken rasyonel olmak ya da kişilere eşit mesafede durmak zorunda değil, olabildiğince özgürdür.***

Bu özgür alan içinde varlığını sürdüren sinema, karakterleri daha derinlikli hale getirmek, sahiciliğini artırmak, çeşitli sahneleri temellendirmek için psikolojiye ait kavramlardan yararlanır. Kişilik tipleri, savunma düzenekleri, psikososyal gelişim evreleri sık sık karşımıza çıkan kavramlardandır. Örneğin sinema, narsisist bir ebeveyni, bağımsızlaşamayan bir yetişkini, içe dönük bir çocuğu izleyiciye aktarırken psikolojinin bilgisinden yararlanır. İnsanın doğduğu andan itibaren başlayan ve ömür boyu devam eden eksiklik hissini psikoloji bilgisiyle birlikte işleyerek yüzleşmeye korktuğumuz, kaçtığımız, reddettiğimiz içsel süreçlerden bir ayna tutar bize.

Çoğu zaman kendimize bile ifade etmekte zorlandığımız arzuların, zaafların, güçsüzlüklerin beyaz perdeye yansıması, sinemanın en güçlü yanlarından biri değil midir? Yüzleşmeyi reddettiğimiz çocukluk travmalarımızı başka bir kişi üzerinden seyretmek kabulün ve ifadenin ilk adımı değil midir? Mükemmeliyetçiliğiyle yaralayan, eleştirileriyle nefessiz bırakan bir anneyle yüzleşmek hayatta her zaman mümkün olamazken Bergman'ın Güz Sonatı'nı izlemek bir nebze olsun rahatlatmaz mı benzer hayat deneyimi olanları? "Merhametine sığınmıştım." diyen Eva, çocukluğu boyunca olduğu gibi sevilmeyen, dayatılan şartları sağlamaya çalışırken yorulan ve kendi hayatını kurmaya odaklanamayan tüm çocukların sesi olmuyor mu aslında?

Her ne kadar benzer yaşantılara sahip olsak da bu sahnelerden hepimizin aynı şekilde etkilenmesi mümkün değildir elbette. Doğuştan getirdiğimiz özellikler, mizacımız, ailemiz ve çevremiz derken birçok faktör belirleyici rol oynar izlediklerimizi yorumlar ve içselleştirirken. Kimimiz geçmişteki travmalarla, üzüntülerle yüzleşme eğilimindeyken kimimiz kaçabildiği kadar kaçmak, uzaklaşmak isteriz. Tam da bu noktada, "Ben istiyorum ki; film, siz sinema salonunu terk ettikten sonra başlasın." diyen Jacques Tati'nin isteği gerçekleşiyor aslında. Sinemanın bastırdığımız ya da yok saydığımız duyguları ne zaman açığa çıkaracağını bilemiyoruz. Bazı sahneler daha izlerken bizi etkisi altına alırken bazı sahneler çağrışım yoluyla uzun zaman sonra hatırlanır, kimi yaşam deneyimlerinden sonra zihnimizde beliriverir. O yüzden her sahneyi herkes farklı yaşar, farklı içselleştirir.

Geçmiş deneyimlerimize, zaaflarımıza ayna tutuğu gibi yapmaya cesaret edemediğimiz şeyler için de bir alan açıyor aslında sinema. Doğduğumuz andan itibaren çizilen sınırlar, dayatılan kurallar nasıl bir insan olmamız gerektiğini vurgularken sinema her türlü zaaf, suç, hata için alan açıyor. Yönetmen, sınırsız bir evrende kendi alanını çizerek kendisinin sahip olamadığı gücü ve özgürlüğü karakterlerine sunabiliyor. Bazen de sınırı, kuralı çiğnemek değil otobiyografik ögeler yoluyla kendi içine bakmak istiyor. Alfonso Cuarón, Roma'da, hizmetçilik yaptığı evin tüm sorumluluğunu üstlenen Cleo aracılığıyla kendi çocukluğu süresince aynı evde yaşadığı hizmetçi kadının öyküsünü anlatıyor örneğin. Yeni bir karakter kurgulamıyor, en baştan başlamıyor, hayatında izlerini gördüğü bir insanı tüm yalnızlığıyla, görünmezliğiyle ele alıyor. Bu belki geç kalmış bir teşekkür ya da sınıf farkının, toplumsal sorunların gölgesinde yalnız ve zor bir hayat geçiren kadından af dileme şeklidir, kim bilir.

Sinema; psikoterapi, ilaç tedavisi,

Güz Sonatı

Roma

hastane rehabilitasyonu gibi sağaltıcı faktörlerle karakterlerin iyileşmesini, yeniden hayata tutunmasını sıklıkla konu edinir. Bu şekilde iyileşmenin, umudun sinemada sıklıkla kullanıldığını görsek de içinden çıkılamayan yaşam olayları bazen kişiye yaşam şansı dahi vermez. Örneğin Lars von Trier'in Karanlıkta Dans filminin son anına kadar umuda ve iyileşmeye yer olmadığını görürüz. Film boyunca ağır yaşam şartlarına tanık olduğumuz Selma, görme yetisini kaybeden, cinayetle yargılanan, idamı istenen göçmen bir kadındır. Hayatının düzeleceğine yönelik bir umudu kalmamıştır ancak bu zor hayattan kurguladığı müzikaller sayesinde kaçış imkânı bulur. İşte çoğu zaman içinde bulunduğumuz anı, ortamı reddetmek istediğimizde bizi rahatlatacak tek şey bu kaçıştır. O anı, o ortamı, o durumu reddederek hayalimizdeki bir ana odaklanmak ve değiştiremeyeceğimiz şartlardan kısa süreli de olsa uzaklaşmak. Film boyunca süren çaresizlik ve karanlıktan sonra, "Bu son şarkı diyorlar, bizi tanımıyorlar, ancak izin verirsek son şarkı olur." diyen yönetmen ise son anda mutlak karamsarlığın olmadığını hatırlatarak büyük mutsuzlukların içindeki direnme anlarını öne çıkarır ve kaderciliği reddederek film boyunca hâkim olan düşünceyi sorgular bir anda.

Sinema ve psikoloji, sahiciliği artırmak, karakterleri ve sahneleri güçlendirmek için bir araya geldiği gibi bazen de ruhsal hastalıkları iyileştirmek ve semptomları gidermek için bir araya gelir. İşte bu noktada sinematerapiden bahsedilebilir. Sinematerapi, herhangi bir konuda sağaltım göstermesi beklenen kişiye, bu konuda eğitim almış olan bir ruh sağlığı profesyoneli tarafından uygun filmlerin izletilmesiyle başlar. Bireysel ya da grup halinde ilerleyen bu süreçte kişinin film karakteri üzerinden kendisini açması ve değişim sağlaması amaçlanır. Her şey yolunda giderse kişi bu çalışmaya olumlu yanıt verir, seyrettiği karakterle kendisi arasında düşünce ve davranış boyutunda bir benzerlik yakalar ve özdeşim kurar. Sürecin devamında karakterin duygularıyla da özdeşim kurabilirse bastırdığı, farkında olmadığı duyguların karakter tarafından dışa vurumu kişide bir rahatlama sağlar. Bu süreç her kişide farklı şekilde ilerlese de nihai amaç, kişinin karakterler üzerinden bir içgörü oluşturması ve yaşadığı problemlerin çözümüne yönelik bir fikir sahibi olmasıdır.

Gizli kalmış yanlarımıza odaklanan, zayıflıklarımızı yüzümüze vuran filmlerle karşılaşmak terapötik bir çalışma içinde olmasa dahi benliğimize iyi geliyor. "Üzerini örttüğümüz her şeyin altında kalırız" diyen Alice Miller, daha büyük bir çatışmadan korunmak için bastırmayı tercih ettiğimiz arzularımızdan, dürtülerimizden bahsediyor. Doğru anda, doğru sahneye ulaştığımızda ise üzerini örttüğümüz ne varsa görünür hale geliyor ve kendi içsel hesaplaşmamız için bir özgürlük alanı açıyor bize. **APM**

> **"*Sinema ve psikoloji*, sahiciliği artırmak, karakterleri ve sahneleri güçlendirmek için bir araya geldiği gibi bazen de ruhsal hastalıkları iyileştirmek ve semptomları gidermek için bir araya gelir."**

Karanlıkta Dans

FERİT KARAHAN

71. Berlin Film Festivali'nin Panorama Bölümü'nden *Fibresci Ödülü* alan *Okul Tıraşı* filminin yönetmeni *Ferit Karahan* ile projenin çekim sürecinden hikâyesine, mevcut sistemden sinemaya birçok konu hakkında sohbet ettik.

Gönül **DURMAZ**
gonuldurmaz13@gmail.com

Filmografinizi incelediğimizde her filminizin belli bir mesele çerçevesinde ele alındığını gözlemliyoruz. Okul Tıraşı'nda da böyle bir durum söz konusu. Küçük bir kurum gibi görünen ama aslında işleyiş içerisinde önemli bir noktada yer alan okul kurumunun üzerinden bir sistem eleştirisi yaptığınız aşikâr. Bu bağlamda bürokrasi açısından eleştirebilmek için neden bir okulu ve öğrencilerini baz aldığınızı açıklayabilir misiniz?

Birkaç nedeni var. İlki, altı yıl okuduğum, her şeyini çok iyi bildiğim bir mekânda, psikolojik ve daha önemlisi sosyolojik olarak iyi tanıdığım karakterlerin hikâyelerini anlatmak benim için belli düzeyde konfor alanıydı. Tam da bürokrasinin daha hafif ve aşılabilir olduğu ilişkiler ağı içerisinde, girdaba dönüşen problemler bütününü resmetmek, yani en olmadık yerde minör olandan majör olana ulaşmanın daha hissedilebilir ve gerçekçi olacağı algısı bende yerleşmişti. Bir diğer nedeni ise, sadece benim geçmişimin bir parçası olmasından değil, aynı zamanda bir toplumun çocuklarına davranış biçimi, o toplumun yaşama bakışının büyük bölümünü oluşturduğu için benim için önemli oldu.

Bildiğimiz kadarıyla Okul Tıraşı'nın çekimleri, Van'ın Bahçeşehir ilçesinde zorlayıcı şartlar altında gerçekleşmiş. Bu zor şartlar altında çalışmak (hava durumu, yol durumu, coğrafi koşullar vb.) size kazandırdığı deneyimin yanı sıra filmin motivasyonunu nasıl etkiledi?

Bir diğer seçenek olan, yani kolay bir mekânda ve zamanda çekim yapmayı deneyimlemediğim için çok emin olamıyorum. Önünüzde engellerin oluşunun, psikolojik olarak onları aşma istencinizi artırdığı da herkes tarafından bilinen bir gerçek. Şimdilerde anlıyorum ki başlangıçta filme kendimi hazır hissetmiyordum çünkü çok zor olacağını biliyordum. Fakat hem Eurimages'dan aldığımız destekten kaynaklı hemen sete girmek hem de Kanat ve Gülistan'ın biraz cesaretlendirmeleriyle başladım. Fakat hem Eurimages'dan aldığımız destekten kaynaklı hem de Kanat ve Gülistan'ın biraz cesaretlendirmeleriyle hemen sete girmek istedim. Bahçesaray'a mekân bakmaya giderken bir sorun yaşamadık. Fakat aynı gün geri dönüp

7-8 saat mahsur kalınca ve telefonda konuştuğumuz insanların tepkilerinin filmdeki benzerliği, bende bir kırılma yarattı. Doğru yolda olduğumu anladım.

Filmle ile ilgili açıklamalarınızda daima bir korku duygusundan yola çıktığınızı dile getiriyorsunuz. Bu korku duygusunun derinlerde sizinle olan ilişkisi nedir?

Ahlak ve eğitim sistemimiz sürekli bize korkuyu aşılıyor. Bunun nedeni hocaların ya da müdürün keyfi muamelesi değil üstelik. Daha sistematik bir iktidar ve güç biçimi bu. Geçen yüzyıla kadar kral ya da padişah, başkaldıran bireyleri ibretlik bir şekilde infaz ederek kendi kudretini konsolide ediyordu. Uzun zaman sonra aslında bunun pek bir işe yaramadığı, zira son noktaya gelmiş ve artık kaybedecek bir şeyi olmayan insanların son sözlerinin geride kalanların üstündeki ilhamının, başka ve daha büyük direniş biçimlerini doğuruyorduğu anlaşıldı. Şimdilerde bile Seid Rıza ve benzerlerinden bahsetmemizin biraz da bundan kaynaklandığını düşünüyorum. Yatılı okul ya da benzeri kurumlarda, korkuyu daha küçükken öğrenmiş ve tatmış bireylerin itiraz kapasitesinin çok düşük olacağı biliniyordu. En haklı olduğumuz noktalarda bile itirazımız çok azdır. Bu durum, başlangıçta birey sonrasında ise toplum için yıkıcı etki doğuruyor. Yatılı okullar daha önce birçok kez denenen bir edimin pratiğidir. Örneğin kilise ve benzeri kurumlar bunu yüzyıllar boyunca yaptı. Korkunun karşısında vadedilen şey, tarihin her defasında bize gösterdiğinin aksine, hiç gerçekleşmeyecek olan bireysel kurtuluşlardır. O yüzden "benden" çok, bu sorunun "bizimle" ilgisi var.

Film içerisinde küçük bir çocuğun belki de hayatı boyunca yaşadığı en travmatik anlardan birine tanık oluyoruz. Yusuf, bir noktada bir kriz yönetiminin tam ortasında yer alan kafası karışık bir çocuk. Yusuf'un maruz kaldığı baskıları ve onun çocukluk psikolojisini baz alarak empati kurup Yusuf'un yerine kendinizi koysaydınız siz ne yapardınız? Bu kriz yönetiminde nasıl bir rol izlerdiniz?

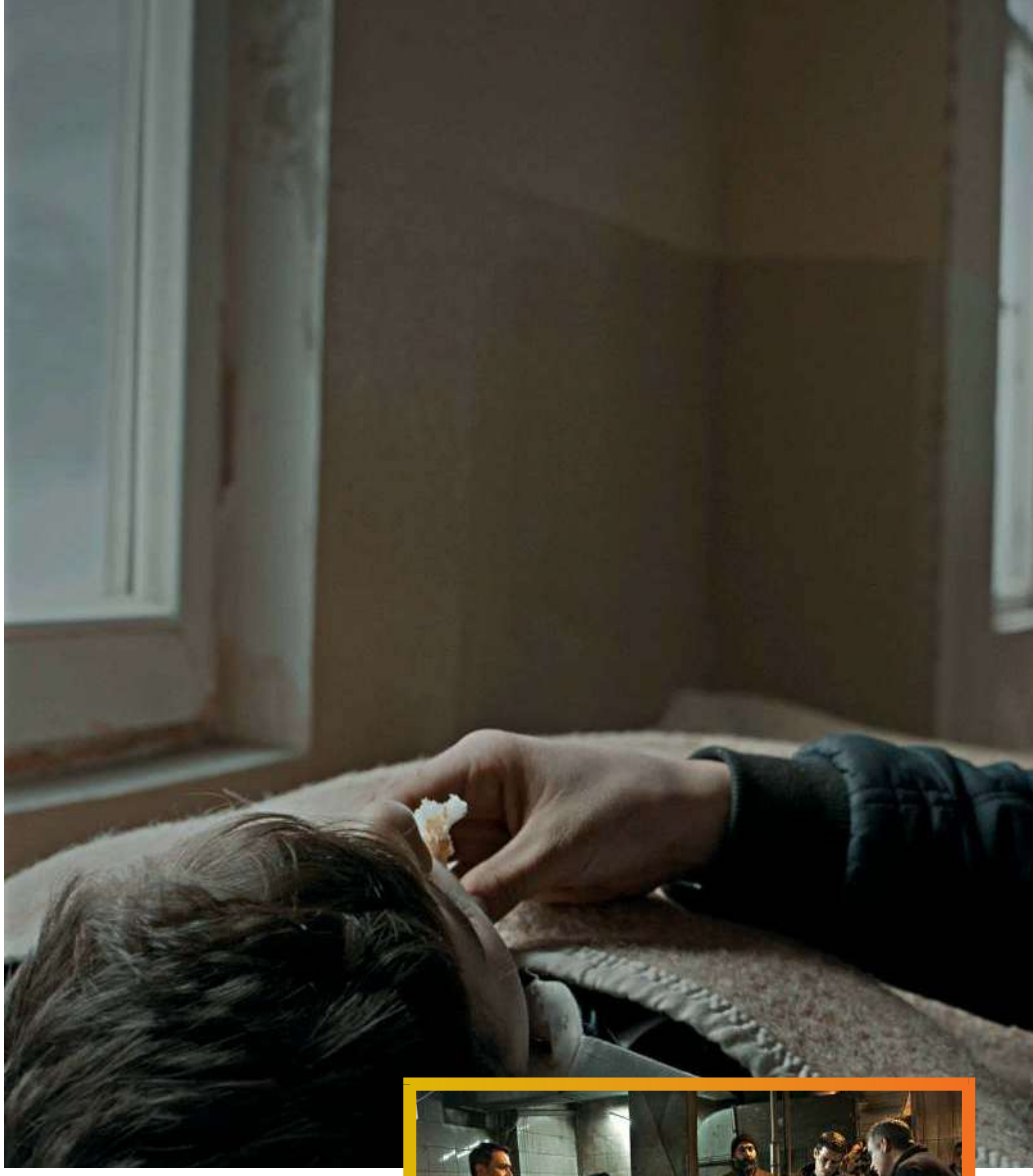

Dikkat edilirse eğer korkunun öğretilebilir ve yönetilebilir bir duygu olduğunu, sistemin kendi bekasını bunun üstüne inşa ettiğini görebiliriz. Baskıdan kaynaklanan yalanı, öz itibarıyla direniş biçimi olarak konumlandırmamız, sistem ve o sistemin karşısında duran insan çatışmasını oluşturması bizim esas çıkış noktamız oldu. Burada önemli olan bu sistematik aşağılanmanın bizim tarafımızdan kanıksanmış, çocukluktan beri birçok varyasyonuyla karşılaşmış olmamızdır. Yusuf'un düştüğü duruma okulda ben de maruz kalmıştım ve çok benzer tepkiler vermiştim. Sadece ben değil, o baskının altındaki herkes benzer tepkiler verir. Bu yüzden, Yusuf'un tepkileri aslında çok öngörülebilir.

Çocuk oyuncularla çalışmak size nasıl bir deneyim kazandırdı? Bunun sağladığı iletişim size daha farklı bir alan açılmasını sağladı mı?

Daha önce bir iki çocuk oyuncuyla

çalışmıştım ve arkadaşlarım, çocukları yönetmede mahir olduğumu düşünüyorlardı. Fakat iş 500'e yakın çocuğa gelince zorlayıcı olduğunu söyleyebilirim. Sete girmeden bütün planları tasarlamam ve esas zamanımı çocuklara ve çekim koşullarına ayırmam gerektiğini biliyordum. Masa başında hangi planın nereden çekileceğine, kostüm ve dekorun nasıl olacağını tasarlamaya çalıştım. Yine de bütün çocukların motivasyonlarını sağlamak, dizilerden ve kahramanca filmlerden öğrenilen ezber tiplemeleri yıkmak ve yerine, onlara çok çekici gelmese de, kendi doğal hallerini konumlandırmak zor oldu. Ama bu deneyim, ileride film çekerken daha sabırlı olmanın yanı sıra çocuklara olan güvenimin artmasına sebep oldu.

Filmde olay örgüsü ufak ufak ters köşelerden de destek alarak kurulmuş gibi. Hatta bir kısımda izleyici perspektifinden bir pedofili gerilimi yaratılıyor ve sonrasında durumun böyle olmadığını fark ediyoruz. Böyle bir gerilimi yaratma sebebinizin altında görmekten çekindiğimiz gerçeklerin eleştirisi mi yoksa önyargılarımızla ilgili bir alt metin mi yatıyor?

Bir sorun karşısında, yine korkudan kaynaklı yalın gerçeğe odaklanmayan, sadece kendi çıkarını düşünen ve bununla toplumsal çürümeye katkı sağlayan sistem insanının eleştirisi diyebiliriz.

> ***Korkunun öğretilebilir ve yönetilebilir bir duygu olduğunu, sistemin kendi bekasını bunun üstüne inşa ettiğini görebiliriz.***

Eurimages, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, CNC ve Cinelink vb. gibi önemli kurumlardan fon almamış olsaydınız filmi yine de çekmek ister miydiniz? Proje rafa mı kalkardı yoksa projeye olan inancınızdan ötürü tüm şanslarınızı zorlama yoluna girer miydiniz? Buradan yola çıkarak yönetmeni, yani sizi motive eden temel şey kendinize olan inancınız mı oluyor yoksa bu tür gelişmeler mi?

Kültür bakanlığından 2009'da yazım desteği almıştım. Sonrasında bu projeyle 10 yıl içinde 3 defa başvuru yaptım ama her defasında ret aldım. 4. seferde, Eurimages'dan destek aldıktan sonra ancak bakanlıktan destek alabildik. Film yapmak çok uzun bir süreci kapsıyor. Bugün itibarıyla yaklaşık 12 yıldır bu proje benim hayatımda ve ortalama bir ömür için çok büyük bir zaman. Projenin benim için bir saplantı mı yoksa gerçekten içime işleyen önemli bir mesele mi olduğuna uzun zaman karar veremedim ve sonuçta buna biraz da içgüdüsel olarak karar veriyorum. Projenizle aranıza biraz zaman koyup mesafeyi artırmanız geliştirici olabiliyor ve sizi o saplantıdan kurtarabiliyor. Bütün bunların dışında, bence yönetmeni motive eden şey, hikâyenin onun için ne kadar önemli olduğu. Günün sonunda hikâyeye inanmasaydım, bir noktada bırakırdım.

Son yılların başarılı yapımcılarından Kanat Doğramacı ile birlikte Okul Tıraşı'nın festival sürecine girdiniz. Tüm bu süre zarfında kendisiyle belli bir çalışma prensibi izlediniz mi? Yapımcı ve

yönetmen arasındaki o ince ilişkiyi nasıl koruyabildiniz?

Kanat'la projenin senaryosu bittiğinde ama henüz hiçbir ön hazırlığına başlamadan çalışma kararı aldık. Kanat, günümüzün birçok insan tipolojisinden farklı olarak güvenilir bir insan. Yapımcının sizin kadar projeye inanması ve sizin de ona güvenmeniz gerekiyor. Bu, hiçbir süreci es geçmemeyi, ertelememeyi, projeyi çok ciddiye almanızı sağlıyor. Güven duygusunun olmadığı bir zeminde, ilişki biçimleri bozulmaya mahkumdur. En başından beri birbirimize açık olduk. Bunda ikimizin de çalışma prensibinin ve karakterlerimizin birbirine yakın olmasının ve arkadaş olmamızın büyük katkısı var. Karşılıklı olarak birbirimizden çok şey öğrendik.

71. Berlin Film Festivali'nin Panorama bölümünden FIPRESCI Ödülü ile ayrılmak bir yönetmen olarak size neler hissettirdi? Kazandığınız bu ödül, festival sürecinde yeni stratejiler kurmanıza yardımcı oldu mu?

Yatılı okul, benim bütün okul travmalarımın magması gibi. Yaşarken, yazarken ve çekerken çok yıprandığımı söyleyebilirim. Bu zor eşikler bütününden, dünyanın en büyük film festivallerinden birinde ödüllendirilmek, gurur verici benim için.

Ben ve Kanat'ın da kendimizce çıkardığımız bir sürü ders var ve muhtemelen pratik olarak bir sonraki filmimde görebileceksiniz.

Okul Tıraşı filmini 71. Berlin Film Festivali'nin Panorama bölümde online izleme şansına eriştik. Filminizin kitlelerce online izlenmesi konusundaki düşünceleriniz neler? Film, festival sürecini tamamladıktan sonra BluTV, Netflix gibi platformlarda karşımıza çıkabilir mi? Buradan yola çıkarak bu gibi platformlar ile sinema arasındaki ilişkinin bakış açısını irdeleyebilir misiniz?

Platformların iç dinamiğiyle yaptıklarına biraz mesafeyle yaklaşıyorum. Sürekli yoğun bir düzeyde sentimentallik, öngörülebilir dramaları yapıp pazarlamaları, benim gibi insanların izlemesini güçleştiriyor. Fakat dünyanın bu kriz döneminde karşılık buldukları ve gerekli oldukları da bir gerçek. Sinemaya da insanlar sadece film izlemek için değil, bir izleme deneyimi edinmek için gidiyor. Evde, hızlıca tüketilen şeyle asla aynı etki ve duyguyu yaratmıyor.

Ben ve Kanat, ilk önce filmi sinemada görmek istiyoruz. Sonrası için TV ve dijital platformlarla görüşmelerimiz devam ediyor.

Okul Tıraşı'nın yazım ve gelişim sürecinde etkisi altında kaldığınız yönetmenler ya da filmler var mı?

Kendimi bir sinefil olarak görüyorum; fakat senaryo yazarken film izlememeyi tercih ediyorum. Kitap okumak benim için daha geliştirici oluyor. Okul Tıraşı'nı da yazarken

sürekli Hertha Müller, Gallu Neum gibi romen yazarları okuyorduk. Onlardan çok etkilendiğimi söyleyebilirim.

***Cennetten Kovulmak* filminiz haricinde tüm filmlerinizin senaryo kısmını başta eşiniz Gülistan Acet olmak üzere farklı kişilerle paylaştınız. Bir başkasıyla ya da başkalarıyla birlikte bir filmin yazım sürecinde yer almayı tercih etmenizin bir sebebi var mı?**

Birkaç defa başkaları ile çalışmayı denedim fakat her defasında anlayışlarımız örtüşmedi. Yaklaşık 10 yıldır da Gülistan'la çalışıyorum. Birlikte çalışmamıza birbirimizi iyi tanımamızın katkısı büyük ama Gülistan'la çalışmamın esas nedeni, onun çok yetenekli olması. Benim görmediğimi rahatlıkla görüyor. Özellikle projelere ve kendi yaratımlarına çok mesafeli ve bu belli noktalarda projeye çok katkı sunuyor. Okul Tıraşı'nın son halini yazarken 7 günlük bir zaman kısıtlamamız vardı ve dönüşümlü, geceli gündüzlü çalışıyorduk. Gülistan'ın yazdığı sahnelere ne eklerseniz fazla ne çıkarırsanız eksik kalıyordu. Müthiş hassas. İlk zamanlar benim tez canlılığımın etkisiyle alelacele bir şeyler yazıyordum. Sanırım zamanla ben de ona benzedim.

> ***Kendimi bir sinefil olarak görüyorum; fakat senaryo yazarken film izlememeyi tercih ediyorum.***

Filmin izleyicileri en şaşırtan detaylarından biri, okul hocalarını canlandıran aktörlerin daha çok ana akım sinemadan ya da dizi sektöründen tanıdığımız, bildiğimiz yüzler olmasıydı. Kendilerini, bağımsız film kategorisinde yer alan Okul Tıraşı'nda oynamaya nasıl ikna ettiğiniz de merak edilen hususlardan biri.

Bütün oyuncu arkadaşlarım senaryoyu okur okumaz projenin içinde olmak istediler. Bütün zorlayıcı şartlara rağmen hiç şikâyet etmediler ve sürekli yan yana olduğumuz için daha öte bir ilişki kurduk. Ekin'le mekân araştırmalarının dönüşünde, hemen yılbaşının arifesinde bir AVM'de görüştük. Biz ekip olarak gitmiştik ve ellerimizde hâlâ bavullarımız vardı. Bir börekçide birkaç saat oturduk. Başlangıçta Kenan karakteri için konuşmuştuk fakat Selim'i oynamasının daha doğru olacağını düşünüyordum. O gece senaryodan çok, okulda yediğimiz dayaklardan ve anılarımızdan bahsettik. Sanırım birbirimize uzak yerlerde okumuş olsak da yaşadıklarımız çok benzer. Cansu ve Melih'e daha öncesinde karar vermiştim. Zaten benzer çevrelerdeydik ve birbirimizi gıyaben tanıyorduk. Mahir'i gerçekten çok istiyordum ve onun programı çok yoğundu. Fakat birlikte çalışmayı sağlayacak programı oluşturduk. İşin en önemli yanlarından birisi kardan kaynaklı, programı oyunculara göre değil, kara göre yapmamız gerektiğiydi. Bu yüzden oyuncuların yanımızda olması gerekiyordu. Ekin ve Melih, hiç setten ayrılmadılar. Cansu ve Mahir de olabildiğinde yanımda kaldılar. Bu durum, hem onların gözlem yapmalarına hem de birbirimizi daha iyi tanımamıza yaradı. **APM**

KATİL BAHÇIVAN MI?

OKUL TIRAŞI

71. Berlin Film Festivali'nde FIPRESCI Ödülü'nü kazanan Okul Tıraşı Ferit Karahan yönetmenliğinde, festivalin Panorama bölümünde sanal olarak seyircisiyle buluştu. Berlinale'de Türkiye'yi temsil eden tek film olan Okul Tıraşı, şimdiden Türkiye izleyicileri tarafından merakla bekleniyor.

Gönül **DURMAZ**
gonuldurmaz13@gmail.com

Yatılı bir okulda kalan bir grup çocuk arasından Yusuf (Samet Yıldız) ile Memo'nun (Nurullah Alaca) hikâyesine ortak oluyoruz Okul Tıraşı filminde. Memo hastalanır ve Yusuf onun doktora gidebilmesi için büyük çaba sarf eder. Fakat o bölgenin zorlu şartları, okuldaki idari yönetimin zayıf olması ve herkesin herkesten bihaber bir biçimde eylemde bulunması sonucunda Memo'nun hastaneye gidebilmesi imkânsız bir hâl alır. Neredeyse ölüm döşeğinde olduğu düşünülen Memo için herkes seferber olmaya çalışır ancak çözüme ulaşmak oldukça zordur. Asıl sorun, gerçekleşen olayın başlangıcında saklıdır.

Hikâyeyi oluşturan yan hikâyelerin her biri, bir bütüne ulaşma çabasında işlenerek filmin belki de en iyi yanlarından biri olarak karşımıza çıkıyor. Ufak bir olayın bile sonrasında bağlandığı bir nokta oluyor. Bu bağlanan noktalar belli gerilimlere ve ritimlere sahip. Senaryonun kendine has sahip olduğu ritimlerle birlikte film bir noktadan sonra finali için seyircide bir heyecan duygusu bırakıyor. Senaryonun dinamikleriyle oynanması sebebiyle kendisine has bir anlatım yakalamayı başarabiliyor. Seyircisiyle köşe kapmaca oynarcasına ikilemler yaratarak finalde bizleri şaşırtıyor. Aynı zamanda iki çocuk özelinde okulun idari yönetimi üzerinden sistem eleştirisi yapmayı ihmal etmiyor. Öte yandan ince bir şekilde ön yargı kavramına da değiniyor.

Sinema kariyeri boyunca birçok meseleyi filmlerinde kendisine dert edinen Kürt asıllı yönetmen Ferit Karahan'ın uzun süredir konuşulan yeni filmi Okul Tıraşı'nın çekimleri Van'ın Bahçeşehir ilçesinde gerçekleşti. Filmin en zor yanının çocuk oyuncularla çalışmak olduğunu dile getiren yönetmen, hava koşulları sebebiyle de güç bir çekim süreci yaşamış. Eşi Gülistan Acet ile birlikte uzun metraj filmlerinin senaryolarını kaleme alan Ferit Karahan, bu filmin senaryosunu 7 günde bitirmiş. Sonrasında ise Antalya Altın Portakal Film Festivali'nden Proje Gelişme Desteği kazanarak 71. Berlin Film Festivali'ne kadar uzanacak olan yapım

sürecine başlamış.

Yapıldığı ilk günden beri bir gelenek haline gelen Berlin Film Festivali, pandemi sebebiyle bu yıl sanal olarak gerçekleşti. Hong Sang-soo, Céline Sciamma, Radu Jude gibi uluslararası alanda tanınan yönetmenlerin filmlerinin de yarıştığı festivalde izleme şansına erişebildiğimiz filmlerden biri de Okul Tıraşı oldu. Film ise gerek yönetmenliği gerek meselesi sebebiyle izleyicilerden tam puan almayı başardı. Dünyanın birçok farklı yerinden profesyonel eleştirmenlerin yönetmenleri teşvik etmek amacıyla verdiği FIPRESCI Ödülü'nü kazanan yönetmen, başarısını taçlandırdı. Festival gezisine neredeyse yeni başlayan film; Eurimages, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Romanya CNC ve Cinelink gibi önemli kurumlardan fon alarak hem ulusal hem de uluslararası alanda tanınırlığını artırdı.

2014 yapımı Cennetten Kovulmak filmiyle benzer tanınırlığı yakalayan yönetmen Ferit Karahan, sinema kariyerine Berîya Tofanê adında bir kısa filmle 2010 yılında başladı. Bilim kurgu türündeki bu kısa film, yönetmeninin sonraki filmlerinde de benimsemeye devam edeceği Kürt karakterleri konu edinmekteydi. Film ise tüm savaş mağduru olan çocuklara adanmıştı. 2012 yılında, Xewna Yûsiv adında yine bir kısa film ile seyirci karşısına çıktı. Bu kısa filmde gözümüzün önünde gerçekleşen yanlışlara ses çıkartmadığımızda o yanlışlara bizzat ortak olmamız, filmin temel anlatısı olarak sunulmaktaydı. Bu iki kısa filmin ardından yönetmen, ilk uzun metraj deneyimine 2014 yılında Cenetten Kovulmak adlı filmle kavuştu. Film, 2000'li yılların başındaki Kürt sorununu Muşlu ve İstanbullu iki ayrı aile üzerinden işliyordu. Cennetten Kovulmak, Ferit Karahan'ın ulusal ve özellikle uluslararası alanda tanınmasına yardımcı oldu. Film, Ankara Uluslararası Film Festivali ve Antalya Altın Portakal gibi bilinen birçok yerel festivalden eli boş dönmedi. 2018 yılında ise Karahan, ana akım dinamiklerine daha yakın olan Eski Köye Yeni Adet adında bir komedi filminin yönetmenlik koltuğunda oturdu. Filmin oyuncu kadrosunda Bülent Emrah Parlak, Nail Kırmızıgül, Burcu Gönder Parlak gibi isimler bulunuyordu. Film, bir köydeki en az üç çocuğu olan tüm kadınlara spiral takılmasının ardından, köyün erkeklerinin bu spirali mikrofon sanmasından doğan komedi ve karmaşayı anlatıyordu. Bu yanlış anlaşılma, farklı şeylere sebebiyet verirken ilginç bir bakış açısı sunmayı da ihmal etmiyordu. Birbirinden başarılı filmlere imza atan yönetmen, Okul Tıraşı ile filmografisine yeni bir soluk getirdi.

Filmin yapımcısı Kanat Doğramacı ise son yıllarda birçok bağımsız film projesinde yeni nesil yönetmenlerle çalışan bir isim. Yapımcılığını üstlendiği projeler arasında Küçük Şeyler, Peri: Ağzı Olmayan Kız, Iguana Tokyo gibi filmler yer alıyor. Birçok farklı türde çalışabilen Kanat Doğramacı, bu projenin yapım aşamasında, Ferit Karahan ile birlikte yer alarak başarılı bir filmin doğum sürecine ortak olmuş. İlmek ilmek işlenen bu süreç, 4 haftalık bir çekimle sonuçlanmış. Van'ın Bahçeşehir ilçesinde bir okulda çekilen yapım, sert iklimin zorlu hava şartları sebebiyle ekibi zorlasa da tüm emeklere değen bir iş ortaya konmuş.

Bu zor sürece ortak olan oyuncular arasında Melih Selçuk, Ekin Koç, Mahir İpek ve Cansu Fırıncı gibi isimler yer alıyor. Filmin öğretmen kadrosunu oluşturan bu isimlere elbette birçok çocuk oyuncu eşlik ediyor. İstanbul'dan hiçbir çocuk oyuncu götürmeyen yönetmen, o coğrafyanın çocuklarıyla çalışarak hikâyeyi daha samimi, daha bizden kılıyor. Filmin başrolü olan Yusuf'u canlandıran Samet Yıldız'ın ilk profesyonel set deneyimi bu film oluyor ancak buna rağmen Samet, Yusuf karakterinin hakkını vererek başarılı bir performansı sergiliyor.

Birçok açıdan seyircisini tatmin eden Okul Tıraşı'nın Türkiye sineması bağlamında senenin en çok konuşulacak filmlerinden biri olacağı aşikâr. Filmin festival süreci hâlâ devam ediyor ve Türkiye'de hangi festivalde izleyebileceğimiz ise henüz belli değil. Pandemi koşulları sebebiyle sinemaların ne zaman açılacağı henüz kesinleşmediği için filmin vizyon tarihi konusunda da bilgi sahibi olamıyoruz. Umuyoruz ki en kısa sürede Türkiye seyircisiyle buluşabilir. **APM**

AV, AVCI OLURSA

THE OWNERS

Sadece korku ve gerilim türünden ibaret olmayan, içinde komedi unsurlarının da yer aldığı *The Owners*, *GoT*'un starı Maisie Williams'ın başarılı oyunculuğuyla bu ayın en fazla beklenen projelerinden biri.

Çağla **OKUTAN**
caglaokutan17@gmail.com

The Owners yani "Evdekiler", "Une nuit de pleine lune" adı ile Belçikalı sanatçı Hermann Huppen ve yazar Yves H. Tarafından Fransızca yazılmış bir çizgi roman. Hikâyesi çok sevilince sinema endüstrisi de bu çizgi romanı film haline getirmek için kolları sıvadı. Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa, filme ortak yapımcı oldu. Bu yüzden filmde İngiliz oyuncular yoğunlukta.

Amerika Birleşik Devletleri son zamanlarda birçok Avrupalı film ile ortak yapım yoluna gidiyor. Bu sayede hedef kitleleri de epey büyüyor. Aynı durum Avrupalı ortak yapımcılar için de geçerli. Bu ortak yapımlar, ilerleyen dönemlerde de artarak devam edecek gibi görünmekte.

Korku-gerilim türündeki projenin yönetmenliğini, 1977 doğumlu Fransız yönetmen Julius Berg üstlendi. Julius Berg, Fransa'da birçok reklam filmi çeken bir yönetmen. Aynı zamanda, Off ve Bug isimli iki kısa filmi bulunmakta. The Owners ise yönetmenliğini yaptığı ilk uzun metrajı.

Kendisi, 2019'da da Netflix platformunda Osmosis isimli dizinin yönetmenliğini yapmıştı ve Fransa'da birkaç mini dizinin yönetmenliğini üstlenmişti. Üniversitelerde sinema üzerine ders de veren Berg, halen Fransa'da yaşıyor, reklam filmleri ve mini dizileri yönetmeye devam ediyor.

The Owners'ın konusu ise Game of Thrones dizisinden tanınan Maisie Williams'ın karakteri Mary etrafında şekilleniyor. Bir grup arkadaş, soygun yapmak için tam istedikleri gibi bir ev bulduklarını düşünürler. Ev sahipleri evde yoktur ve bu sayede ekip, soygunu rahatça gerçekleştirebilecektir. Ancak hırsızlar, yüklü miktarda para ile dolu olduğunu düşündükleri eve girdiklerinde, beklenmedik bir durumla karşılaşırlar. Evin sahibi olan yaşlı çift evlerine erken dönünce grubun planları altüst olur. Kendilerini bir anda ölümcül bir kedi fare oyununun içinde bulan hırsızlar, düştükleri kabustan kurtulmak için savaşmak zorunda kalırlar. "Ava giderken avlanma" meselesi üzerinden izlediğimiz korku-gerilim türünde birçok film var. Mesela şimdilerde Netflix'te gösterimde olan Don't Breathe filmi de bunun en güzel örneklerinden.

Filmde, yeni kuşağın yükselen oyuncularından Maisie Williams'a eşlik eden birçok isim bulunuyor. Hikâyedeki Richard Huggins karakterine can veren, 1943 doğumlu usta oyuncu Sylvester McCoy. Büyük Britanya halkının yakından tanıdığı ve sevdiği usta oyuncu, Peter Jackson'ın yönettiği Hobbit serisinde Radagast rolüne hayat vermişti. 1987 ve 1989 yılları arasında bir klasik olan Doctor Who serisinde Doktor karakterini canlandırdı. Netflix'te yayınlanan Sense8 dizisinde de rol alan oyuncu, 78 yaşında olmasına karşın, sinema-televizyon kariyerine dolu dizgin devam etmekte.

Filmde yer alan Rita Tushingham da Sylvester McCoy gibi deneyimli

oyunculardan. 1960 ve 70'li yılların sevilen İngiliz oyuncusu Rita Tushingham, günümüzde de hâlâ birçok dizi ve filmde boy göstermeye devam ediyor.

Filmde Gaz karakterine hayat veren genç İngiliz oyuncu Jake Curran, çocukken Stardust isimli filmde rol almıştı. The Maze Runner: Death Cure'da da oynayan aktör, bu filmde önemli bir yere sahip.

Filmde Nathan karakterine hayat veren Ian Kenny ise Sing Street, Han Solo: Bir Star Wars Hikâyesi, Dublin Murders gibi yapımlarda boy gösterdi.

Genç oyuncu Maisie Williams, The Owners'taki rolü için şu sözleri söyledi: "Korkmak, benim için pozitif bir duygu. Çocukluğumdan beri korku filmleri ile büyüdüm. Hatta yetişkinlerin onaylamadığı korku filmlerini de izledim çok gençken. Şimdilerde de bir korku filminden korkmak, epey sevdiğim bir duygu. The Owners'ı kurgu zamanı izlemek de epey güzeldi! Ve ben de bu filmdeyim! Aynı zamanda bu filmden korktum da. Aslında film ilk geldiği zaman komik olacağını düşünmüştüm." dedi.

Karakteri Mary ve Nathan'ın kaderi üzerine de "Yönetmenimiz Julius Berg, beklenmeyen bir şeyler yapmak istedi ve yazar Mathieu Gompel ile birlikte senaryoyu yazdılar. Farklı bir şey yaratmak istediler. Hatta Mary'nin, Nathan'a hamile olduğunu söylemesi noktasında, bu konu üzerine birçok taslak yapıldı. Taslaklardan bir tanesinde Nathan, Mary'ye onunla hiçbir şey yapmak istemediğini söylüyordu. Ben de "Neden bunu değiştirmiyoruz ki?" cevabını verdim. Kendisinin neden Mary karakterine daha destekleyici olmadığını söyledim. Julius da tüm senaryoyu bunun üzerine değiştirdi. Nathan'ın karakteri de epey değişti. Zaten bu tür epey yorucu. Bu türde filmler daha önce yapıldı diye düşünüyorum. Ne eklersek bu filmi daha özgün kılar diye de düşündüm." dedi.

Dövüşme koreografisi noktasında aşina olduğunu belirten bir soruya ise, "Kavga etmeyi bilen biri gibi görünmek istemedim. Arya karakterinden dolayı buna alışkındım ve Mary karakteri yaptığı hiçbir şeyi bilmiyordu. Sadece hamileydi işte." diyor. Korku filmi çekerken hiç korkup korkmadığı sorusuna ise: sadece bir sahnede korktuğunu belirten genç oyuncu, o sahneyi de filmde görmemizi istiyor.

Bir korku filminde oynaması üzerine de şu sözleri söylüyor: "Bir filmde her zaman korkutucu bir karakteri oynamak istemişimdir. Halka'daki kız olmak isterdim mesela." cevabını gülerek veriyor.

The Owners, tüm dünyayı saran Covid-19 virüsü nedeni ile vizyonu ertelenen filmlerden oldu. Nisan 2020'de vizyona girmesi beklenirken epeydir beklediği seyircileri ile çok daha geç bir vakitte buluşuyor. **APM**

GENÇ VE AZİMLİ

MAISIE WILLIAMS

Kariyerine tüm zamanların en sevilen projesi *Game of Thrones* ile başlayan ve henüz 24 yaşında olmasına rağmen birçok dizi ve filmde rol alan, aynı zamanda yapımcılığa da soyunarak özellikle kadın ve gençlerin mesleki hayatlarına destek sağlayan *Maisie Williams*'ı yakından tanıyalım.

Çağla **OKUTAN**
caglaokutan17@gmail.com

Game of Thrones, HBO ekranlarında ilk gösterildiğinde tarihler 2011'i gösteriyordu. Ancak 2011'den çok önce cast çalışmaları başlamış, oyuncular seçilmişti. Tam adı Margaret Constance "Maisie" Williams olan genç İngiliz oyuncu, kariyeri için "Maisie"yi kullanıyor. 24 yaşındaki Maisie Williams, kariyerine Game of Thrones ile başladıktan sonra Primetime Emmy Ödülleri'nde iki kere En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında aday gösterildi. Dünyada pek çok seveni oluştu. 2015 senesinde BBC'nin sevilen dizilerinden olan Doctor Who'da birkaç bölüm oynayan Maisie Williams, aynı sene ayrıca bir İngiliz docu-draması olan Cyberbully'de de boy gösterdi.

Gençlerin hedef kitle olduğu, bilim kurgu-korku filmi iBoy'da 2017 senesinde oynadı. 2020'de de bir Sky platformu dizisi olan Two Weeks to Live dizisinde rol aldı. Maisie Williams, aynı zamanda Amerikan animasyon serisi olan Gen:Lock'da, Cammie MacCloud'u seslendirdi. Henüz çocukken kendisine takılan "Maisie" lakabı, İngiltere'de o yıllarda popüler olan bir çizgi karakterden geliyor. Çocukluk döneminde tiyatro, bale, tap ve birçok dans eğitimi alan Maisie Williams, daha sonra dansçı olmaktan vazgeçmiş. 14 yaşındayken kısmen okulu bırakan genç oyuncu, popüler bir televizyon dizisinde oynadığı için bir okula gitmenin zor olacağını düşünmüş.

12 yaşındayken Game of Thrones ile profesyonel oyunculuk kariyeri başlayan küçük aktrisin Game of Thrones serüveni de bir hayli ilginç. Az kalsın dizinin seçmelerini kaçıracak olan Maisie, annesinin ısrarı ile okul gezisini bırakıp seçmelere katılmış ve seçilmiş. Kendisinin Game of Thrones dizisindeki anti-karakteri o kadar sevildi ki "The Long Night" isimli bölümdeki performansı ile BAFTA ödüllerinde, "En Çok Görülmesi Gereken An" kategorisinde adaylık kazandı. Aynı zamanda yine Primetime Emmy dahil, birçok adaylık kazandı.

"Arya" karakterinin sevilmesi, kültürel bir etki de yarattı. Amerika'da, 2012 senesinde doğan çocuklarda birçok ebeveyn, çocuğuna "Arya" ismini koydu. Arya ismi, Amerika'da uzun süre popüleritesini korudu. Sadece Amerika'da da değil, İngiltere'de de birçok ebeveyn, yeni doğan çocuklarına Arya ismini koydu.

Maisie Williams, oyunculuk kariyerinde olduğu kadar yapımcılık kariyerinde de yükselmeyi hedefliyor. 2016'da genç yaşına rağmen Dom Santry ve Bill Milner ile birlikte Daisy Chain Productions'ı kurdu. Bu iki isimle iBoy filminin yapımında çalışırken tanışmıştı. Şirketin amacı, İngiltere'de kısa filmler geliştirip yapmak, aynı zamanda genç kısa filmcilere de destek olmaktı.

Kendisi, kurmuş olduğu bu şirket üzerine şu sözleri söylüyor; "Benim sahip olduğum şansı, kariyerlerinin başındayken başkalarına da tanımak istiyorum."

Ayrıca Maisie Williams ilerleyen zamanlarda, Pint-Sized Pictures'ı kurdu. Bu şirketin amacı ise İngiltere'deki genç kadın yeteneklere destek olup onların projelerini geliştirmekti. Pint-Sized Pictures üzerine de "Pint-Sized Pictures'ı iki kız arkadaşımla kurdum. Bilinmeyen kadın yetenekleri göz önüne çıkarmaktı amacımız. Klipler, kısa ve uzun filmler, şovlar üzerine çalışıyoruz. Kısa boylu olduğum için, şirketin adı da Pint!" diyor. Game of Thrones bittikten sonra hem yapım şirketlerine hem de oyunculuk kariyerine odaklanan Maisie Williams, 2020 senesinde Two Weeks to Live isimli bir mini dizide oynadı. Two Weeks to Live, babasını kaybettikten sonra annesiyle birlikte kırsal bir bölgeye taşınan ve burada beklenmedik bir şekilde büyük bir belanın ortasında kalan Kim'in maceralarını işlemekte.

2020'de sadece dizi değil, film kariyerinde de ilerleyen Maisie Williams; Yeni Mutantlar isimli filmde oynadı. X-Men evreninde geçen Yeni Mutantlar, mutant olduklarını travmatik olaylarla keşfeden bir grup gencin, bulundukları mutant rehabilitasyon merkezinin sandıkları gibi bir yer olmadığını ortaya çıkarmalarıyla gelişen olayları konu edinmekte. Maisie Williams bu filmde, Rahne Sinclair rolü ile sinemaseverlerin karşısına çıktı.

Maisie Williams'ın aynı yıl rol aldığı bir diğer yapım ise The Owners, yani "Evdekiler". Bu filmin konusu ise bir grup arkadaşın bir hırsızlık macerasına atılmaları ile başlıyor. Hırsızlık için mükemmel bir ev bulduklarını düşünen bu arkadaşlar, boş evde içi para dolu bir kasa bulur. Fakat evde yaşayan yaşlı çift, eve erken döndüklerinde işler bir anda karışır. Ölümcül bir kedi fare oyunun ortasında kalan gençler, hayatları için hiç olmadığı şekilde savaşmak zorundadır.

Maisie Williams'ın oyunculuk kariyerinde farklı bir sayfa açan The Owners, korku-gerilim-komedi türleri ile sevenlerini beklemeye başladı bile. Maisie Williams, bu filmde Mary karakterine can veriyor ve korku türünde de oynayarak oyunculuk kariyerindeki renkleri genişletmeye çalışıyor.

Game of Thrones ile başlayan oyunculuk kariyeri Doctor Who, iBoy, Cyberbully, Marry Shelley, Yeni Mutantlar, The Owners gibi yapımlara kadar uzanan Maisie Williams, kısa filmlere ve kısa filmcilere de destek vermesiyle -hem oynayarak hem de yapım şirketi kurarak- sevenlerinin gönlünde taht kurmaya devam ediyor.

Bütün bunların yanı sıra 2018'de İngiltere'de yerel bir tiyatroda oynayan Maisie Williams; Seafret, Pentatonix, The Vamps, Alice Phoebe Lou, Freya Ridings, Madeon ve The Zangwillis gibi isimlerin de müzik kliplerinde gerek oynayarak gerek kliplere yapımcılık yaparak destek verdi.

"Görece", küçük yaşına rağmen büyük bir endüstriye adım atan genç oyuncu, 8 yıllık Game of Thrones kariyerinin ardından bile henüz 24'üncü yaşına geçtiğimiz aylarda girdi. Büyük yapımlarda boy gösterdikten sonra bazı oyuncular, o yapımların önüne geçmez ya da çok daha seçici olup yüzlerini unuttururlar. Game of Thrones süresince kendi kariyerine farklı farklı alanlar açan Maisie Williams, dizi bittikten sonra da hiç ara vermeden yolculuğunu sürdürdü ve hâlâ kariyerine ısrarla, hırsla devam etme peşinde. Üstelik bütün bunları yaparken çevresindeki insanlara, İngiltere'deki kısa film yönetmenlerine, kadınlara da yardım eli uzattı.

Şu aralar, The Owners ile gündeme gelen ismin rol aldığı Pistols isimli dizisi de yolda. Bu, Sex Pistols isimli müzik grubunun hikâyesini anlatan otobiyografik bir mini dizi olacak.

Farklı farklı yapımlar için farklı imajlara bürünen genç oyuncu, yeni şeyler denemekten asla geri durmuyor ve hem dizi projelerinde hem de sinemada yeni şeyler üretmekten hiç vazgeçmeyecek gibi görünüyor. **APM**

AMAZONLU GRETA THUNBERG

Ainbo

Amazon'un kalbinde doğan ve büyüyen küçük bir çocuğun hikayesini izlediğimiz _Ainbo_, _Jose Zelada_ ve _Richard Claus_ yönetmenliğinde seyircisiyle buluşuyor.

Gönül ***DURMAZ***
gonuldurmaz13@gmail.com

Sinemada animasyon türünü çocuklar için üretilen bir tür olarak keşfettik. Ardından yetişkinlere hitap eden filmler de yapıldı ve o filmleri çok sevdik. Son zamanlarda ise çocuklara ve yetişkinlere birlikte hitap eden filmler sıklıkla karşımıza çıkmaya başladı. Ainbo tam olarak her iki kitleye de ulaşabilecek tarzda, heyecanlandırırken düşündüren bir film olarak bizlerle buluşturuluyor. Film, seyircisini eğlendirmekle birlikte birçok farklı ama aynı çatıda toplanan meseleyi izleyicisine sunmayı ihmal etmiyor. Ainbo'nun yönetmenlik koltuğunda ise animasyon türünde deneyimli olan Richard Claus ve Jose Zelada oturuyor. Deneyimli bir yönetmen ve ona nazaran daha az deneyime sahip ama azimli başka bir yönetmenin iş birliğinden başarılı bir yapım ortaya çıkıyor.

Seyir keyfi yüksek olan Ainbo'nun merkezinde, küçük bir kız çocuğunun mücadelesi yatıyor. Amazon topraklarında doğmuş ve büyümüş olan Ainbo'nun tek derdi, tehlike altında olan topraklarını ve halkını kurtarmaya çalışmak. Birlikte yaşadığı halk haricinde dış dünyada da insanların var olduğunu fark eden Ainbo, kötülük kavramıyla ilk kez tanışır. Ağaçları kesmeye çalışanlar, yasa dışı madenciler, işçileri sömüren ve çevreyi kirleten insanlar çevresini sarmaya başlar. Öte yandan ormanda var olan karanlık bir güç olduğunu keşfeder. Topraklarını koruyabilmek ve insanlara zarar gelmesini önleyebilmek için tüm bu kötülüklerle savaşmaya karar verir. Ona elbette hayvanlar eşlik edecektir. Ainbo, dünyaya yeni açtığı gözlerini kötülükten koruyabilecek midir?

Ainbo'nun gözünden hikâyeyi görüyor olmamız, filmin en önemli noktalarından biri olarak karşımıza çıkıyor. Küçük bir çocuk üzerinden ilerleyen hikâye, saf bir iyiliğin kötülük kavramıyla tanışmasıyla başlıyor. İyi ve kötünün saydam bir biçimde terazinin her iki tarafında yer aldığı filmde, taraflar elbette eşit değil. Çünkü dış dünyadan bihaber olan bir kız çocuğu, sudan çıkmış balığa dönerek büyük bir mücadelenin öncüsü olmayı istiyor. Küçük yaşta tahta getirilen veliaht sisteminden farklı olarak, kendisinin buna atanmasından ziyade kendi kendine karar veriyor. Hikâyenin alışılagelmiş bir şekilde bir erkek çocuğun üzerinden değil de kız çocuğu merkeze alınarak anlatılması, cinsiyet meselesi konusunda filmin sergilediği bir duruş olarak görülebilir. Hiçbir erkeğin yardımına ihtiyaç duymayan kadın kahramanımıza yalnızca hayvan dostları eşlik ediyor.

Cinsiyet meselesinin yanı sıra, küresel sorunlar da filmin merkezinde yer alıyor. Ainbo'nun sesini yükseltme sebebi ise yalnızca aidiyetinin zedelenecek olma ihtimali değil. Kalbi, beyni ve cesaretiyle yola çıkan Ainbo, kendisini bu topraklara ve insanlara karşı borçlu hissediyor. Ağaç kesiciler ve madencilerle de savaşan Ainbo'yu küçük yaştaki çevreci bir aktivist olarak görebiliriz. Animasyon türünde bahsi geçen meselelerin pek sık yer almaması sebebiyle Ainbo, kendi türü içinde farklı bir konuma sahip oluyor.

Filmde yer alan birçok karakterin ve detayın bir alt metin taşıdığını söyleyebiliriz. Bu tür metaforik anlatımlar filmde sırıtmayacak bir biçimde hikâyeye adapte edilmiş. Simgelenen her şey ne kaba ne de anlaşılamayacak biçimde duruyor. Hayvanlardan iblise kadar birçok karakter, bir durum ya da meselenin karşılığı olarak lanse ediliyor.

"Amazon'da yaşayan insanların inançları, yaşamı görme biçimleri, bakış açıları çok benzersiz ve farklı. Evrenimiz doğa ile bir arada yaşama yoluyla yaratılmıştır. Konuşan hayvanlar, büyülü

"Seyir keyfi yüksek olan *Ainbo*'nun merkezinde, küçük bir kız çocuğunun mücadelesi yatıyor."

manzaralar, Amazon'da binlerce yıldır anlatılan hikâyelerden. Tüm bu öğeler, bu filmi diğer animasyon özelliklerinden ayırmaya yardımcı oluyor." –Jose Zelada

Hikâyenin belli bir duyarlılık çizgisine sahip olmasının sebebi, filmin hem senaristi hem de yönetmeni olan Jose Zelada. Çünkü Jose de Amazon bölgesinde çocukluğunu geçirmiş ve Ainbo'nun rol modeli, Amazon'da büyüyen kendi annesi. Annesinin sık sık onu ve kardeşlerini yağmur ormanlarının derinlerine götürdüğünü dile getiriyor yönetmen. Evreni doğa ile anlayan halkın, burayla bağının çok özel olduğunu düşünüyor. Kendisi de Amazon bölgesiyle kuvvetli bir bağa sahip. Bölgenin nesli tükenmekte olan ağaçlara sahip olması ve gün geçtikçe tahrip edilmesi sebebiyle bu konuya ilişkin bir film yapmayı daima istemiş ve sonunda gerçekleştirebilmiş. Ainbo için, güçlü bir karaktere sahip olan annesine ve Amazon'a borçlu olduğunu düşünüyor. Jose Zelada'nın animasyon türünde feminist anlatılardan, küresel sorunlardan yararlanmaya devam edeceği aşikar. Bir diğer animasyon filmi Kayara'da da mücadeleci bir kadının hikâyesi anlatılıyor. Yönetmenin filmografisi şimdilik 2 projeden oluşuyor ve diğer projelerini heyecanla bekliyoruz.

Film; Jose, Sergio ve César Zelada Kardeşler tarafından kurulan, Peru'nun önde gelen görsel efekt şirketlerinden biri olan Tunche Film ve Katuni Animasyon tarafından yapıldı. Animatörler 3D animasyon, VFX, hareket yakalama ve dijital heykel gibi tekniklerden faydalanarak animasyonu hazırladı. Filmin tekniğinin geleneksel bir tutum çerçevesinde yapılması konusuna dikkat edildi. Birden fazla teknik kullanılmasına karşın yenilikçi bir tavır sergilenmedi. Son yıllarda animasyon türünde, diğer türlerde de olduğu gibi alışılagelmişin dışında olan duruşlar, ana akım sinemanın içinde kendisine yer edinemiyor. Buradan hareketle Ainbo'nun ana akım kaygıları taşıdığını söyleyebiliriz.

Son olarak Ainbo, büyüdüğü toprakların ve geçim kaynaklarının yok olmaması için mücadele veren küçük bir kız çocuğunun hikâyesini başarılı bir anlatım ve animasyon ile bizlere aktarıyor. Metaforik anlatımıyla birçok meseleye göz kırpmayı da ihmal etmiyor. Yenilikçi bir duruş sergilemese de türünün içinde kendisine farklı bir konum bulabilmeyi başarıyor. APM

SESSİZLİĞİN POLİTİKASI

SESSİZ BİR YER 2

Sessiz Bir Yer2, birçok tartışmayla beraber izleyici karşısına çıkacak. Bu tartışmalar genel olarak "Bir filmin mesajının ne söylediği, filmin yaratıcılarına mı yoksa izleyicilerin algıladığına mı bağlıdır?" sorusu üzerinde temelleniyor. Korku türünde bir filmi izlerken genelde kendimizi filmin atmosferine ve gerilimine bırakırız ancak ***Sessiz Bir Yer 2***'yi bu tartışmaların ışığında izlemek de keyifli olacaktır. Tavsiyemizdir.

Okan ***OSKAY***
okanoskay8@gmail.com

Sessiz Bir Yer (2018)'in bitiş sahnesini hatırlayın. Henüz Abbott ailesinde babanın ölümünü hazmedememişken, annenin yaratıklardan bir tanesini yere serip intikam dolu bakışlarıyla pompalı tüfeğin namlusuna bir mermi daha sürmesi, bir nebze su serpilen yüreğimize hikâyenin henüz daha yeni başladığını hissettirmişti. Hepimiz o silahın bir daha ateşlenmesini istiyorduk ve o an geldi. Sessiz Bir Yer 2 (2021) haziran ayında seyirciyle buluşuyor. İlk filmde olduğu gibi yönetmenliği John Krasinski, senaristliği Scott Beck ve Bryan Woods üstleniyor. Filmin yıldız kadrosuna baktığımızda ise Emily Blunt ve John Krasinski'nin yanına Cillian Murphy eklenmiş. Sessizliğin filmi olmasına rağmen ses ve ses kurgusu üzerine birçok önemli ödüller alan filmin ses departmanında da yine aynı isimleri göreceğiz. Bu kadroya bakıldığında Sessiz Bir Yer 2, ilk filmin başarısını yine yakalayacak gibi duruyor. Hikâyede evdeki olayların ardından anne ve üç çocuktan oluşan Abbott ailesi, şimdi dış dünyanın dehşetiyle yüzleşecek ve bilinen dünyanın ötesinde gizlenen tek tehdidin sesle avlanan yaratıklar olmadığını anlayacak. Eleştirmenler ve özellikle Amerikalı muhafazakârlar için ise filmin merakla beklenen kısmı kadrosu, başarısı veya hikâyesi değil; filmin içerdiği mesaj.

Sessiz Bir Yer 2, sırtında ilk filmin başarısını taşıyarak izleyici önüne çıkacak ancak çantada ilk filmin yaratmış olduğu tartışmalar da bulunuyor. Bu tartışmalar genel olarak "Bir filmin mesajının ne söylediği, filmin yaratıcılarına mı yoksa izleyicilerin algıladığına mı bağlıdır?" sorusu üzerinde temelleniyor. 2018 yılına geri dönecek olursak Sessiz Bir

Yer ve Kafes (Bird Box, Susanse Bier) filmleri, bizleri ardı ardına yeni bir deneyime teşvik etti. Bu deneyimde temel iletişim yöntemlerimizi, sesi ve bakmayı kullanmamız durumunda tanımlanamayan yaratıkların hedefi haline gelmemizin, bizlere neler yaşatacağı senaryosu uygulandı. Konuşmanın, ses çıkartmanın ve görmenin hayatta kalabilmek için kullanılamaz olması, bu filmlerin politik okunmasına neden oldu. İzleyiciler bu sessizliğin ve karanlığın ardında bir mesaj aradı. Fakat Sessiz Bir Yer'in yönetmeni Krasinski, röportajlarında filmi asla bu şekilde görmediğini ve bu tür bir yoğun siyasi okumanın onu şaşırttığını söylüyor. Ona göre yazdığı ve yönetip oynadığı filminin metaforu sadece ebeveynlikle ilgili. Hatta filmin senaryosu üzerinde çalışmadan üç hafta önce, yeni doğan bebeklerini hayatta ve güvende tutmak için yaşadıkları tüm korkularının da filmde görülebileceğinin altını çiziyor. Peki nasıl oldu da filmin yaratıcısının böyle bir mesaj kaygısı olmadığını iddia etmesine rağmen kalabalık bir insan grubu filmi böyle algıladı?

Sessiz Bir Yer hakkında bilinmesi gereken bilgilerden bir tanesi, tamamı Donald Trump döneminde çekilmiş ilk kıyamet sonrası film olmasıdır. Buna bağlı olarak Trump'ın, 2016 seçiminden bu yana beyaz, orta sınıf Amerikalıların yaşam tarzının "öteki" tarafından tehdit edildiğine dair korkuları körüklemesi ve bunun baskın bir kültürel tema haline gelmesi, Sessiz Bir Yer'in, Trump başkanlığının gün yüzüne çıkardığı gizli sorunları işleyen ilham verici bir film olarak nitelendirilmesine ve muhafazakârlar tarafından destek görmesine neden oldu. Bazı eleştirmenler Sessiz Bir Yer'in her şeyden önce beyaz muhafazakarların susturulma yollarını araştırmakla ilgilendiğini yazdı. Filmin içindeki "Küçük sesler güvenli, büyük sesler güvenli değil." gibi diyaloglar ikonik hale getirildi. Her ikisi de beyaz adam olan iki karakterin, canavarları kendilerine çekecek kadar gürültü yaparak intihar etmesi, geleneksel aile yapısında koruyucu erkek modelinin altınının çizilmesi olarak vurgulandı. Hatta Katolik Piskopos Robert Barron, Sessiz Bir Yer'in inanç tasviri ve nihayetinde babanın çocuklarını kurtarmak için İsa'ya benzer fedakârlık eylemi nedeniyle "yılın en beklenmedik dini filmi" olduğunu bile kabul etti. Ayrıca Krasinski'nin hayran kitlesi üzerindeki etkisi de tüm bu algıyı güçlendiriyor. Çünkü her ne kadar apolitik kalmaya çalışsa da 2016'da yine bir propaganda filmi olarak adlandırılan 13. Saat: Bingazi'nin Gizli Askerleri (Michael Bay)'nde aldığı rol ile de muhafazakâr ideallerin yüzü haline geldiği algısı zaten yerleşmeye başlamıştı. Fakat Krasinski bu projeyi de siyasi görmemişti. Sonuç olarak Sessiz Bir Yer, ev kutsallığının davetsiz misafirlerce ihlal edilmesiyle, batıyı keşfetmiş ve yerli Amerikan kabilelerinin saldırılarından korkan

öncülerin günlerine geri döndürmesiyle temel Amerikan mitleriyle dolu bir hikâye. Muhafazakârlar tarafından da sıklıkla romantikleştirilen erken Amerikan yaşamının nostaljik bir vizyonuna daraltılmış durumda. Sessizliğin doğası hakkında oldukça gürültülü tartışma yaratmakta ve bir içerik oluşturucunun niyetinin ne kadar önemli olduğunun sınırlarını göstermekte.

DIŞARIDA BİZİ NE BEKLİYOR?

Her ne kadar Krasinski siyasi okumalardan rahatsız olduğunu söylese de Sessiz Bir Yer 2'nin yayınlanan fragmanları, ilk filmin yarattığı tartışmaların ilgisinden yararlanılmış olduğunu gösteriyor. Çünkü Evelyn'in "Dışarıda kurtarılmayı hak eden insanlar var." cümlesine Emmett "Kalan insanlar... Kurtarmaya değecek türden insanlar değiller." şeklinde cevap veriyor. Sessiz Bir Yer 2'de Abbott ailesi, zarar görmüş bir topluluğa giriyor. Bu toplulukta her iki taraf da diğerini düşman olarak görüyor ve "öteki"nden korkacak çok şey var. Filmin resmettiği bu portreyi günümüzün çekişmeli ve bölünmüş iklimi için bir benzetme olarak okumamak elde değil. Bu insanlar kimler? Ne tür tehditleri temsil ediyorlar? Bu bölünmüşlüğün temelinde yatan düşünce ne? Filmin mesajının ne söylediği bir kez daha kendi politik yorumumuza kalacak gibi duruyor. Ve Krasinski tam da bunu istiyor gibi

görünüyor. Kendisinin filmin siyasi mesajlarını reddetmesinin bir ironi olduğunu düşünmeden edemiyor insan. Çünkü bu iddiaları kabul etmesi, kendisinin büyük bir ses çıkarmasına neden olacak ve muhafazakârların kendine tehdit olarak gördüğü vahşi yaratıklar tarafından saldırılara maruz kalacak. Lee (John Krasinski): "Küçük sesler güvenli, büyük sesler güvenli değil". Neticede, korku türünde bir filmi izlerken genelde kendimizi filmin atmosferine ve gerilimine bırakırız ancak Sessiz Bir Yer 2'yi bu tartışmaların ışığında izlemek de keyifli olacaktır. Tavsiyemizdir. **APM**

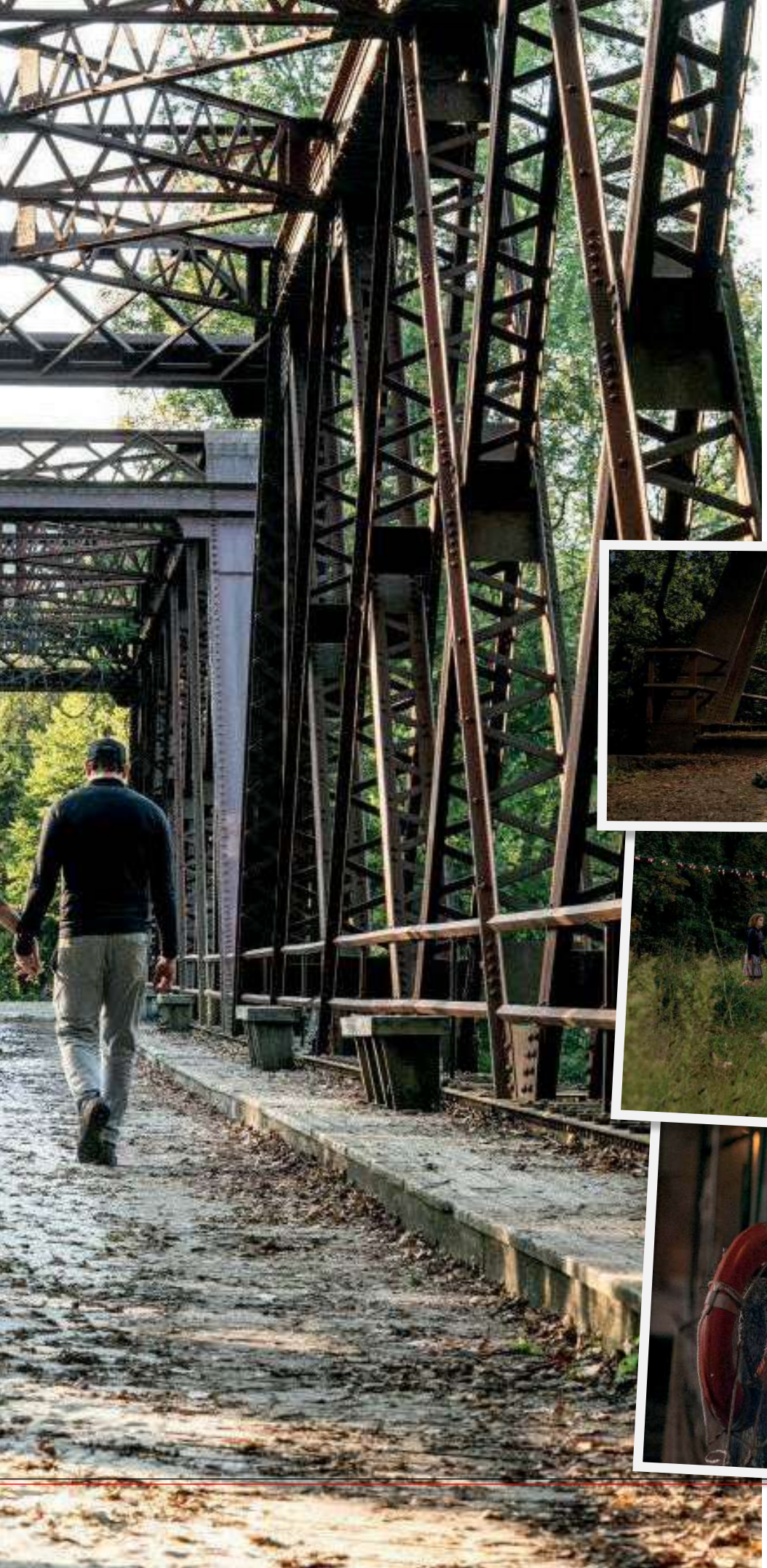

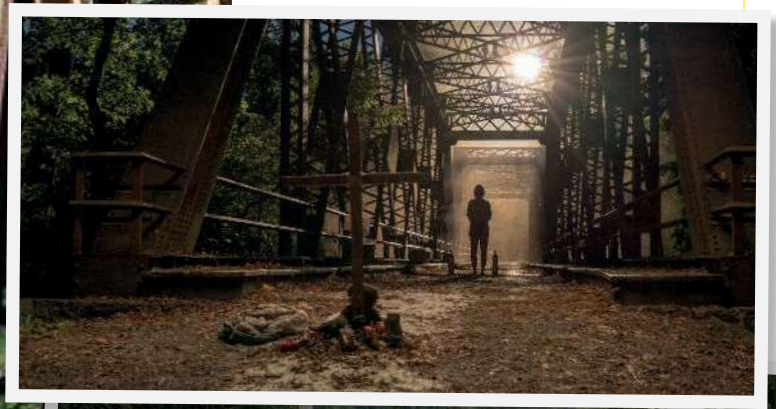

AMERİKAN SİNEMASININ
YÜKSELEN DEĞERİ

JOHN KRASINSKI

Sinema ve televizyon sektöründe daha çok oyuncu kimliğiyle tanınan ve şimdiye kadar 48 projede karşımıza çıkan *John Krasinski*, 2000'li yıllarda yönetmenliğe de soyundu. *Özellikle Sessiz Bir Yer*'in yönetmenliğiyle büyük bir övgü toplayan isim, bu ay vizyona girmesi planlanan devam filmi Sessiz Bir Yer 2 ile yeniden gündemde.

Büşra ***BAYAR***
busrabayar07@gmail.com

47

yaşındaki aktör, dış görünümü ve oyunculuğuyla beyaz perdenin en sevilen yüzdelerinden biri olmayı başarmış bir isim. Oyunculuk kariyerine ilk olarak 2000 yılında State and Main filmiyle adımını atan Krasinski, Oscarlı oyuncu Phili Seymour Hoffman ve William H. Macy gibi birbirinden değerli isimlerle aynı projede yer alarak birçok meslektaşının aksine sektöre epey hızlı bir giriş yapmıştı. Filmdeki karakterlerden biri olan Judge'ın asistanı rolüyle karşımıza çıksa da en iyi Amerikan komedi ve dram türündeki projelerden birinde boy göstermiş oluyordu. Takip eden yıllarda kısa, uzun metraj film projelerinde, dizilerde karşımıza çıkan ismin yolu, birçok Amerikalı oyuncu gibi, Law & Order: Criminal Intent ile kesişti. O yıllara damgasını vuran dizinin bir bölümünde Mad Hops rolüyle yeniden izleyici karşısına çıkan ismin kariyeri, 2004 yapımı Kinsey filmiyle bir adım daha ilerliyordu.

20. yüzyılın ilk yarısında iddialı araştırmaları ve bilim dünyasına katkılarıyla bilinen ünlü Seksolog Alfred Kinsey'nin yaşamının ele alındığı bu yapımda, Liam Neeson ve Laura Linney ile oynama fırsatına erişti. 1999 yapımı Gods and Monster filmiyle Oscar kazanan Bill Condon yönetmenliğindeki Kinsey, Laura Linney'nin de En İyi Kadın Oyuncu kategorisinde Akademi'ye aday gösterildiği film oldu. Böylece burada Ben rolüyle izleyici karşısına çıkan Krasinski de ilk kez, yolu Oscar'a düşen bir projede rol alma şansına erişti.

Yıllar içinde yine küçük bir takım Amerikan yapımı filmde rol alan isim, cinayet ve polisiye türlerindeki çeşitli dizi projelerinde de misafir oyuncu olarak karşımıza çıkmaya devam ediyordu. Bunlar arasından en önemlisi de İz Bırakmadan'dı. 2002 ila 2009 yılları arasında ekranların en sevilen projelerinden biri olan ve iki kez Emmy ödülü kazanan dizinin 2005 yılında izlediğimiz The Bogie Man bölümünde Curtis Home karakteriyle izleyici önüne çıkan Krasinski'nin bilinirliği, günden güne artmaya başlamıştı.

Aynı sene Sam Mendes yönetmenliğindeki Jarhead filminde rol aldı. Anthony Swofford'ın kitabından uyarlanan ve 1980'lerin sonunda askere alınıp neden olduğunu dahi bilmediği bir savaşın içine sürüklenen gençlerin anlatıldığı bu biyografik yapımda Jake Gyllenhaal, Scot MacDonald, Jamie Foxx gibi isimlerle aynı kadrodaydı.

2006'da beyaz perdeyle buluşan İtalya yapımı A New Wave filminde

John Krasinski ilk kez başrollerden biri olarak karşımıza çıktı. Daha önceki projelerde aksiyon ve suç türlerindeki başarısını birçok kez ispatlama şansına erişen isim, hikâyede bir cesaretle soygun işine girişen amatör, genç bir gruptan Gideon'a hayat verdi. Yine aynı sene çekilen ve gelmiş geçmiş en popüler rom-com projelerinden biri olan Tatil'de Ben karakterini oynadı. Kate Winslet, Cameron Diaz, Jude Law ve Jack Black gibi ünlü isimlerle aynı ekipte yer alarak kariyerinin ilk anından itibaren başlayan "sektöre damgasını vuran oyuncularla çalışma geleneği"ni sürdürmüş oldu.

Krasinski, başarılı yönetmen Bill Condon'ın radarına girmişti. Kinsey filminden tam 7 sene sonra beyaz perdede yerini alan ve o yılın gündemine bomba gibi düşen Rüya Kızlar'da rol aldı. Bir Broadway Müzikali olan Rüya Kızlar, 1960'larda şöhret dünyasına hızla giren 3 kadının yükseliş hikâyesini konu alıyor. 2007'de tam yedi kategoride Oscar'a aday gösterilen ve En İyi Ses Miksajı ile En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu kategorisinde ödül kazanarak gelmiş geçmiş en iyi müzikallerden biri unvanını alan yapımda Krasinski, canlandırdığı Sam Walsh karakteriyle müthiş bir kadronun parçası oldu.

Daha önce Doogal'ın Sihirli Yolculuğu isimli bir animasyonda seslendirme yapmış olan isim, ikinci seslendirme deneyimini, tüm zamanların en sevilen yapımlarından biri olan Shrek ile yaptı. Shrek 3'te karşımıza çıkan ve Fiona için Shrek ile rakip haline gelen Lancelot karakteriyle olan benzerliği de projenin kadrosuna bakmadan kim tarafından seslendirildiğine dair büyük bir ipucu veriyor aslında.

2007 yapımı rom-com filmi Çık Aramızdan, ünlü aktörü başrol olarak gördüğümüz ilk yapım oldu. Robbin Williams'ın papaz rolüyle izleyici ile buluştuğu yapımda evlilik hazırlığı kursuna giren bir çifti seyretmiştik. Klişe bir Amerikan komedisi olmasına rağmen Williams'ın efsane

oyunculuğuyla sevilen projelerden biri olmayı başaran yapımda oynadığı Ben Murphy, Krasinski'nin kariyerindeki dönüm noktalarından biriydi.

Ama Krasinski'nin kariyerindeki ilk önemli sıçrayış, 2009'da yönetmenliğini yaptığı Briefs Interviews with Hideous Man isimli filmiyle oldu. Kadın bir yüksek lisans öğrencisinin, birbirinden farklı erkeklerle yaptığı röportajlar sonucunda yakın zamanda yaşamış olduğu ayrılığın üstesinden gelişinin anlatıldığı hikâyede Timothy Hutton, Ben Shenkman, Corey Stoll gibi isimlerle birlikte çalışan aktör, aynı zamanda filminde oyunculuk da yaptı. Hepsinin ötesinde ilk yönetmenlik deneyimiyle Sundance'te Büyük Juri Ödülü'ne aday gösterilmeyi başardı.

Aktör, artık sektörün bilinen isimlerinden biri olmayı başarmıştı. Oyunculuğu ve elde ettiği yönetmenlik deneyimiyle birlikte kariyerine dört koldan sarılan aktörün yer aldığı projelerde başrol olarak karşımıza çıkmaya başlaması da birçoğumuzu şaşırtmadı. Ancak kendisi tek bir alanda sıkışıp kalmak istemiyordu belli ki. Hikâye yaratımında da aktif olarak rol almak, niyetlerinden biriydi. Bu anlamda verilebilecek en iyi örneklerden biri, 2012 yapımı Kayıp Umutlar filmidir. Gus Van Sant yönetmenliğinde izleyici ile buluşan ve Matt Damon, Frances McDormand gibi efsane isimlerin yer aldığı filmin hem oyuncu hem de senaryo kadrosunda yer aldı. Matt Damon ile birlikte kaleme aldıkları bu yapımda bir doğal gaz şirketinin satış elemanının kaynaklardan faydalanmak adına geldiği küçük bir kasabayla değişen hayatı konu ediliyordu. Gas Van Sant'ın büyülü dili ve oyuncuların başarılı performansıyla unutulmaz bir yapıma imza atmış oldular.

Bunun yanı sıra yine tüm zamanların belki de en sevilen sitcomlarından biri olan The Office'te rol aldı Krasinski. Ancak bu durum 2013'te başlasa da kendisinin unutulmaz dizi ile yolunun kesişmesi 2010 yılına dayanıyordu. 2005-2013 yılları arasında gösterilen dizinin ilk olarak beşinci sezonunda Sabre bölümünün yönetmen koltuğuna oturdu. Daha sonra 2011 ve 2012 yıllarında birer bölüm daha çekti. Böylece ünlü isim, ikinci kez yönetmenlik deneyimi elde etmiş oluyordu.

Seslendirme alanında günden güne ivme kazanan kariyerine, Sevimli Canavarlar Üniversitesi, Ermiş gibi projeleri de ekledi. Ancak bu anlamda yer aldığı en önemli film, Hayao Miyazaki yönetmenliğindeki Rüzgar Yükseliyor oldu. Oscar adaylığı bulunan yapımın İngilizce versiyonunda Honjô karakterine sesiyle hayat verdi. Yine son zamanların en sevilen çizgi dizisi

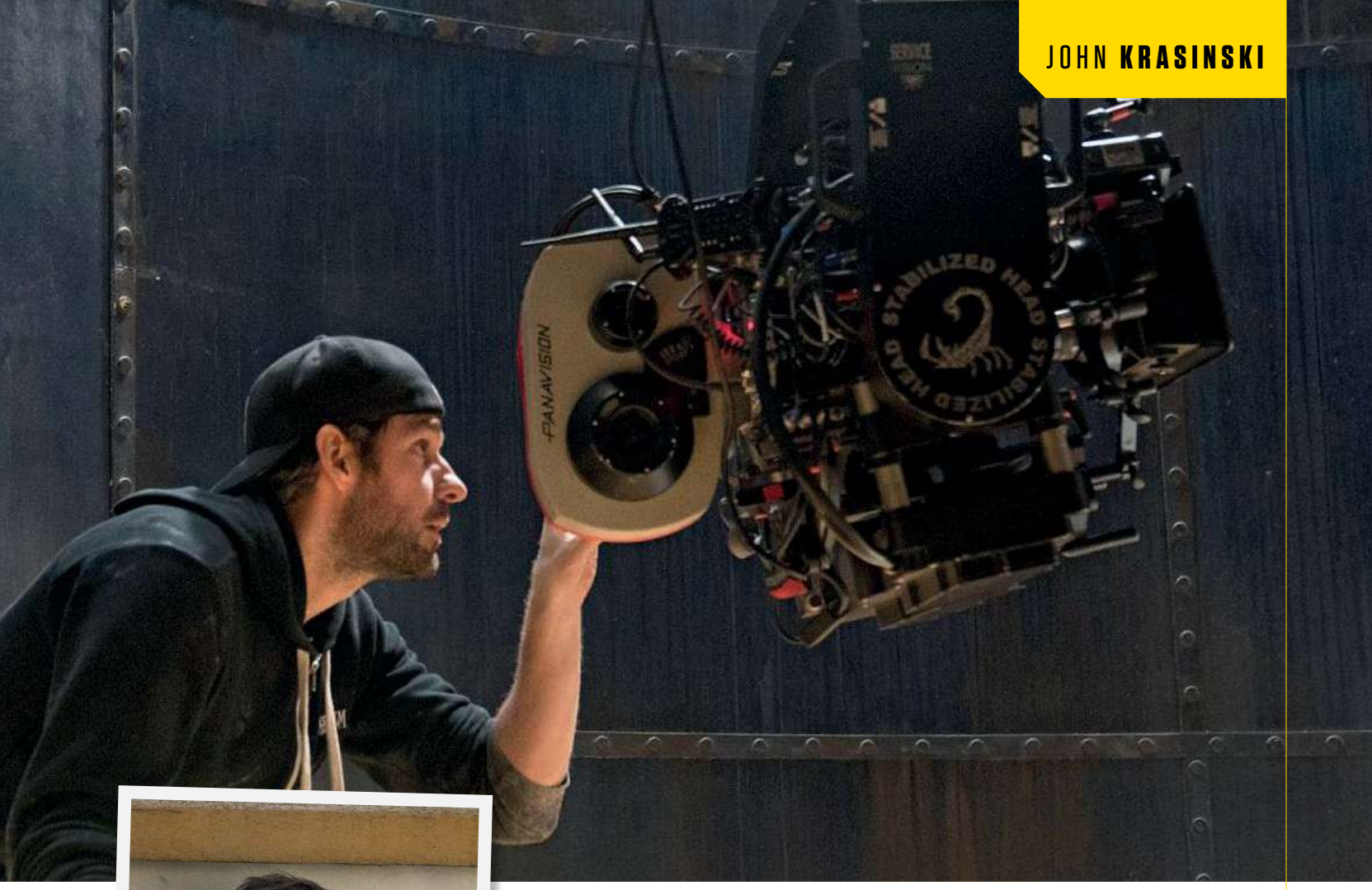

BoJack Horseman'de, yalnızca iki bölümde de olsa Secretariat'ı seslendirdi.

2016'da En İyi Ses Miksajı kategorisinde Oscar'a aday gösterilen 13 Saat: Bingazi'nin Gizli Askerleri filminin başrolünde karşımıza çıkarak Akademi ile yeniden yolu kesişti Krasinski'nin. Yine bir aksiyon ve tarihi projede yer alan ismin üçüncü yönetmenlik deneyimi yine aynı sene gerçekleşti. Hem oyuncu kadrosunda yer aldığı hem de yönetmenliğini üstlendiği bu projesiyle ikinci filmini çekmiş oluyordu. Annesinin hastalanması üzerine memleketine dönmek durumunda kalan bir adamı merkezine alan hikâye, klasik bir rom-com ve dram projesi olarak karşımıza çıkıyordu.

Takip eden yıllarda yine birtakım film ve dizi projelerinde rol aldı, ancak 2018 yılı, kendisinin özellikle yönetmenlik kariyeri için bir dönüm noktası oldu. Ana karakterlerden biri olarak karşımıza çıktığı, senaryo ekibinde yer aldığı ve yönetmen koltuğuna oturduğu Sessiz Bir Yer filmiyle korku-gerilim furyasının en beğenilen projelerinden birini hayata geçirdi Krasinski. Post-apokaliptik bir dünyada yaşayan Abbot ailesinin ultra hassas işitme canavarlarından saklanmak zorunda kaldığı bir hikâyenin işlendiği bu yapımla birlikte En İyi Ses Kurgusu kategorisinde Oscar'a aday gösterildi. Yine En İyi Ses kategorisinde BAFTA'ya da aday gösterilen film, Academy of Science Fiction, Fantasy & Horror Films Ödülleri'nden En İyi Korku Filmi ve En İyi Senaryo dallarında kazanan oldu. Böylesine beğeni toplayan projenin devam filmi de tam 2 sene sonra yeniden beyaz perdeyle buluşmaya hazırlandı. Vizyon tarihi 2020 yılı olarak belirlendi ancak yaşanan pandemi sebebiyle ertelenmek durumunda kaldı. Türkiye'de ise bu ay izleyicisiyle buluşuyor. Her ne kadar Krasinski tarafından reddedilse de üzerine politik anlamda da birçok okuma yapılabilen film hakkında daha detaylı bilgi için sizleri Sessizliğin Politikası başlıklı yazımızı okumaya davet ederiz. **APM**

Müzikalde Yeni Rüzgârlar

IN THE HEIGHTS

In The Heights, artık müzikalin usta ismi olma yolunda emin adımlarla ilerleyen Lin-Manuel Miranda'nın yarattığı etkileyici dünya, Marc Klein'in yazarlığı ve Jon M. Chu yönetmenliğiyle farklı bir gömleğe bürünerek karşımıza çıkan bir film. Oyuncuları arasında hem müzikalin yaratıcısını hem de son dönemin en önemli komedi oyuncularından birisi olan Stephanie Beatriz'i gördüğümüz film, müzikal-dram türünden beklentileri yeterli düzeyde karşılıyor.

Musa ***BÖLÜKBAŞI***
musa.blkbsi34@gmail.com

Dünyanın böylesine olağanüstü bir dönemden geçtiği bu zamanlarda birçok insan, karamsar ve olumsuz düşünceleri beraberinde getiren filmlerden veya dizilerden uzak kalmaya çalışıyor. Bunun en büyük göstergelerinden biri sitcom dizilerinin deyim yerindeyse peynir ekmek gibi tüketiliyor olması. Öyle ki Warner Media, geçtiğimiz yıllarda Friends'in yayın haklarını Netflix'e satmış ve oldukça yüksek izlenme sayıları yakalanmıştı. Ancak şirket kendi platformlarını açma planlarına girişince diziyi Netflix'ten almış ve neredeyse bir yıl bekletmişti. Geldiğimiz noktada, HBO Max'in yeterince aboneye ulaşamaması yüzünden Warner Media, söz konusu diziyi yeniden Netflix'e satma kararı aldı. Burada garip olan ise Netflix'te ilk kez yayınlandığında olmayan heyecan ve izlenme sayısı ikinci kez yayınlandığında zirveye oynamış ve tüm dünyada uzun bir süre en çok izlenen dizi olmayı başarmıştı.

Bu durumun elbette Friends'in çok sevilmesiyle alakalı olduğu su götürmez bir gerçek fakat bundan daha da önemlisi yayınlandığı dönem. Bir yıldan uzun bir süredir dünyanın başına bela olan Covid-19 salgınıyla gelen psikolojik tahribat, insanları eğlenmeye, deşarj olmaya sevk ediyor. Pek çoklarının dram, savaş, aksiyon -pandeminin başında oldukça rağbet görmesine rağmen şimdilerde kimsenin yüzüne bakmadığı- distopya konulu yapımlar, insanların kasvetini daha da artırdığı için pek tercih edilmiyor. Bu sebeple komedi yapımları özelinde "eğlenceli" içeriklerin daha çok rağbet gördüğü aşikâr. Bu yazının konusu olan In The Heights da yine bu sulardan güç alıyor. Müzikal-dram türü ile keyifli bir 143 dakika yaşatan In The Heights'ın böyle bir dönemde gelmesi hem film açısından hem de seyircisi açısından iyi olmuş olabilir. Öyle ki filmin vizyon tarihi 2018'de, 2020'nin

temmuz ayı olarak açıklanmış, sonraları türlü belirsizliklerin ardından 2021'nin ortalarına ertelenmişti. Pandeminin olmadığı bir 2020'de tipik bir müzikal-drama olacak olan In The Heights, içinden geçtiğimiz süreçte sanki özel bir misyon ediniyor kendisine. Zaten pandemi garabetinin yarattığı psikolojik tahribatı bir nebze olsun hafiflettikleri için böylesi yapımlar bu dönemde minnet duyulacak bir öneme sahip.

Lin-Manuel Miranda'nın aynı isimli müzikalinden uyarlanan In The Heights, New York'un Washington şehrindeki Heights mahalle sakinlerini ve uzun süredir hayalini kurduğu şarapçı dükkânı kurmaya çalışan Usnavi'nin yaşadıklarını anlatıyor. Filmin başrollerinde ise Anthony Ramos, Lin-Manuel Miranda ve Stephanie Beatriz yer alıyor. Yönetmen koltuğunda ise G.I. Joe: Missilleme ve Sihibazlar Çetesi 2 filmlerini yönetmiş olan Jon M. Chu bulunuyor. Senaristliğini ise Tesadüf, İyi Bir Yıl ve Ayna Ayna müzikal filmlerinin de senaristliğini yapan Marc Klein üstleniyor. Filmin üç başrol oyuncusunu, yönetmenini ve senaristini gördüğümüzde In The Heights'ın iskelet yapısını çıkararak nasıl bir filmle karşı karşıya olduğumuzu çok rahat anlayabiliriz. Nitekim filmin yönetmeni Jon M. Chu'nun kariyerine baktığımızda göbekten stüdyolara bağlı ve ana akım filmlerin vazgeçilmez ismi olduğunu görebiliyoruz. Chu, filmin anlatısal olarak nasıl bir yerde durduğunu görmemiz için oldukça yeterli bir isim. Senaristi Marc Klein'ın, Tesadüf gibi herkesçe bilinen bir müzikale imza atmış bir isim olarak Lin-Manuel Miranda'nın yarattığı müzikal dünyasını filme dökebilecek ideal isimlerden biri olduğu bariz. Ancak burada belki de en anahtar isimler, oyuncular.

2015 yılında yine Lin-Manuel Miranda'nın yazdığı Hamilton müzikalinde oynayan Anthony Ramos'un yıldızı, 2018'de Bir Star Doğuyor filmi ile parlamıştı. Dünyaca ünlü şarkıcı Laddy Gaga ile de oldukça yakın olan melez Amerikalı Ramos, her iki filmde de adından sıkça söz ettirdi. Hem Miranda'nın yeni projeleri için hem de yeni müzikaller için gelecekte aranan isimlerden olacağını tahmin etmek güç değil. In The Heights'ın diğer başrollerinden biri olan Lin-Manuel Miranda, orijinal eserin yazarı olduğu gibi aynı zamanda filmin de oyuncu kadrosunda. Pulitzer ve Tony ödüllerinin sahibi Hamilton müzikalinin de yaratıcısı olan Miranda, son dönemin en başarılı animasyonlarından olan Moana için yazdığı "How Far I'll Go" şarkısıyla 2017 yılında En İyi Şarkı Oscar'ında ilk adaylığını kazanmıştı. Geçtiğimiz yıl ise Mary Poppins: Sihirli Dadı müzikal filminin başrollerinden biri olarak sinemaseverlerin karşısına çıkmıştı. Çok yönlü bir kişilik olduğunu her zaman gösteren Lin-Manuel Miranda'nın, uzun yıllardır oynanan In The Heights müzikalini filme dönüştürme kararı ve yeniden beyaz perdede görünmesi, müzikal türünün gelişmesi ve -her ne kadar Broadway'in ihtişamlı günleri gibi olmasa da- yeniden canlanması için fazlasıyla büyük öneme sahip.

Filmin diğer başrol oyuncusu Stephanie Beatriz'in adeta filmin lokomotifi ve en büyük yıldızı olduğunu söyleyebiliriz. Hem son dönemin hem de tüm zamanların en iyi dizilerinde boy gösteren Beatriz, In The Heights filminin en büyük artısı. Tam 11 sezon boyunca devam devam eden ve hâlâ hafızalardaki yeri taze olan Modern Family'de Sonia karakterini oynayan oyuncunun, buradaki rolü göz önünde bulundurulduğunda Lin-Manuel Miranda'nın yarattığı müzikal dünyayla ne kadar uyumlu olduğunu görebiliriz. Oyuncunun bir diğer dizisi Brooklyn Nine-Nine. Geçtiğimiz günlerde final sezonunun çekimlerine başlanan dizide Rosa Diaz karakterini canlandıran Stephanie Beatriz, bu projede Modern Family'ye göre daha ön planda. Oyuncunun kariyer basamaklarının en önemli işlerinden olan Brooklyn Nine-Nine'nın, bakıldığında In The Heights'a giden yolu da inşa ettiğini söylemek mümkün. Oyuncunun içinde yer aldığı, yine çok ses getiren ve bir Netflix

PUERTO RICO

orijinal dizisi BoJack Horseman ise son zamanların en çok sevilen yetişkin animasyonlarından biri.

Yaratıcı ekibe ve oyuncu ekibe bakılınca In The Heights, 2021'de deyim yerindeyse ilaç gibi gelecek bir film. Bunun en büyük emaresi ise hem çok sevilen bir müzikalden uyarlanmış olması hem de yaratıcı ve oyuncu ekibinin daha önce muazzam eğlenceli işlere imza atmış olmaları.

Filmin başka dikkat çeken detaylarından biri ise Amerika'da yıllardır tartışılmaya devam eden beyaz ağırlıklı oyuncu kadrosunun aksine karma bir cast yaratılmış olması. Hem Afro-amerikalılar hem melez Amerikalılar hem de göçmen kökenli Amerikalıların kadroda yer almış olması, çok önemli bir kazanım. 2021'in dünyasında hâlâ bunlardan bir lütuf gibi bahsetmek elbette üzüntü verici.

Ancak geçtiğimiz yıl yaşanan George Floyd cinayetinin ardından 2021'in Amerika'sında hâlâ beyaz üstünlüğünün kol gezdiğinden bahsetmeye devam edecek gibiyiz. Nitekim politik dejenerasyon ve politikacıların insanları farklı konularda ayrıştırmaya devam etmesi sürdükçe bu kısır döngüde yer almaya maalesef mahkûmuz.

Heights mahallesinde geçen filmin bir diğer önemli detayı ise tam bir mahalle sıcaklığı içinde geçiyor olması. Güneş, ısıtan ama yakmayan bir şekilde mahallenin tepesinde salınırken, altında bulunanların şortlarla, tişörtlerle veya yarı çıplak şekilde şarkılar söyleyip dans etmeleri, sımsıcak bir izleme deneyimi sunuyor. Usnavi'nin büyükannesinden kalan mirasla şarapçı dükkânı açma hayali, mahallenin eğlenceliliği ve muzipliğiyle de birleşerek 143 dakika boyunca bambaşka dünyaların kapılarına davet ediyor sizi.

Sonuç olarak In The Heights, artık müzikalin usta ismi olma yolunda emin adımlarla ilerleyen Lin-Manuel Miranda'ın yarattığı etkileyici dünya, Marc Klein'in yazarlığı ve Jon M. Chu yönetmenliğiyle farklı bir gömleğe bürünerek karşımıza çıkan bir film. Oyuncuları arasında müzikalin yaratıcısı Miranda'yı ve son dönemin en önemli komedi oyuncularından Stephanie Beatriz'i gördüğümüz film, müzikal-dram türünden beklenenleri yeterli düzeyde karşılıyor. Miranda'nın Hamilton ve Moana geçmişine bakmak da bu düzeyi öngörmemize yetiyor. **APM**

Odağına Göçmenleri Alan Filmleriyle

DARDENNE KARDEŞLER

Dardenne Kardeşler'in kamerası Belçika'nın ara sokaklarında toplumun dışına itilmiş, yalnızlaştırılmış, seçeneksiz ve yoksul insanların peşinde bir haberci gibi gezinip sorunlarını dünyaya rapor ederken, kadrajlarına elbette göçmenler de giriyor.

Tugay ***KARAKUZU***
tugaykaraku@gmail.com

Sosyal gerçekçi filmler kategorisinde değerlendirilebilecek Dardanne Kardeşler'in sineması, konusunu işçi sınıfı ve onların sorunlarından, sosyal adaletsizliklerden ve göçmenlerden alır. Kameranın kesintisiz bir şekilde devamlı hareket halinde olduğu, filmleri sıkça Bresson filmleriyle anılan Dardenne Kardeşler sinemasında, alışık olduğumuz çoğu sosyal gerçekçi filme benzer bir dil vardır. Sinema tarihinin en tutarlı sinemacılarından olduğu söylenebilecek kardeşlerin, ilk çektikleri 1996 yapımı kurmaca film Söz'den son filmleri Genç Ahmed'e kadar filmlerindeki estetik anlayış, hikâyelerine ışık tuttukları insan portreleri ve onları çizen metot ve biçim, çok büyük ölçüde aynı kalmıştır. Odağa alınmış karakterler hareketli bir omuz kamerasıyla takip edilir. Yarattığı minimal biçimin aksine, yoksul ve çaresizlik içindeki karakterler devamlı hareket halindedir. Şehrin varoşlarında, gettolarında, inşaat halindeki binalarda... Neredeyse tüm aksiyonlarına tanıklık ettiğimiz bu karakterler, yürüdükleri yollarda çeşitli engellerle karşılaşırlar. Çoğunlukla kaçınılmaz bir vicdan muhasebesi içine girip sancılı yüzleşmeleri deneyimlerler.

Sinemasında toplumsal adaletsizliklere parmak basmayı düstur edinmiş olan Dardenne Kardeşlerin kamerasının önüne kaçınılmaz bir şekilde göçmenler çıkar. Kimi zaman doğrudan takip ettiğimiz kimi zaman kadraj dışında kalan, filmde bazen bir hayalet gibi dolaşan ya da içine düştükleri durumdan kurtulmak için koşan, kaçan göçmenler, yönetmen kardeşlerin sinemasında hep bir şekilde bulunurlar.

SÖZ

1996 yapımı Söz, öncesinde altmışa yakın belgesel çekmiş kardeşlerin ilk uzun metraj kurmaca filmleri olmasının yanı sıra, onlara dünya çapında da ün kazandıran ilk filmleridir. Film, Cesar Ödülleri ve Los Angeles Film

CINEMATOGRAPHE
AUGUSTE & LOUIS LUMIÈRE
CINEMATOGRAPHE
AUGUSTE & Louis LUMIÈRE

Söz (La Promesse)

Eleştirmenleri gibi pek çok ulusal ve uluslararası film festivalinden ödüllerle döndü ve yine birçoğuna aday gösterildi.

Avrupa'da göçmenlerin insan kaçakçıları elinde yaşadıklarına ışık tutan film, kaçakçı babasıyla beraber çalışan, ona bu işte yardım eden 15 yaşındaki İgor'u takip ediyor. Yaptıkları hemen her filmde saf ve keskin kötülüğe bulaşmış insanların peşine düşen Dardenne Kardeşlerin Söz'ünde peşine düştükleri İgor, acımasız babasının gölgesinde bir karakter. Filmdeki kamera nasıl devamlı onunlaysa o da devamlı babasıyla.

Bir gün babasının kaçak çalıştırdığı Afrikalı işçilerden biri, polis baskını esnasında çalıştığı binadan çıkmak üzere kaçarken düşer. Bunu gören İgor, hemen yanına koşar; kan kaybetmekte olan ve bilinci yarı kapalı olan işçi ise ondan karısı ve çocuğuna bakması için söz ister. Babası Roger, kanlar içindeki baygın işçiyi fark ettiğinde, başına bela açmaması için, onu binanın yakınında bir yere gömer. Babasının istediklerini yapan İgor ise buna karşı koyamaz. Ölen işçinin karısı Assista kocasını sormaya başlayınca Roger ona kocasının polis baskını esnasında kaçtığını söyler. Assista'nın kocasının peşini bırakmadığını anladığında Roger, ondan kurtulmanın planlarını yapmaya başlar.

Tıpkı diğer Dardenne filmlerinde olduğu gibi İgor'u babasıyla suç ortaklığı yapmasından ve ardından Assista'nın gerçeği öğrenmemesi için onunla iş birliği yapmasından dolayı yargılıyorsak da filmin özellikle başka bir kavşağa girmesinden, yani İgor'un tutumunu değiştirmesinden sonra yargılarımızı yeniden sorgulamaya başlıyoruz. Babasına baş kaldıran İgor, Assista ile oğlunun tarafına geçer. Filmin ikinci yarısında tıpkı İgor gibi takip edilmeye başlanan Assista, Belçika'daki göçmenlerin dramını ve insanlık dışı koşullarını çarpıcı bir şekilde gözler önüne serer. İgor'u sıkıştıran vicdanı, onu Assista'ya her şeyi anlatmaya iter. Çünkü perişan ama umutlu bir halde kocasını arayan Assista için umut yoktur.

LORNA'NIN SESSİZLİĞİ

2008 Cannes Film Festivali'nden En İyi Senaryo Ödülü'yle dönen Lorna'nın Sessizliği, Dardanne Kardeşlerin göçmenleri ele aldığı başka bir filmi. Lorna, Belçika vatandaşlığını elde etmek ve daha sonra boşanıp sevgilisi Sokol'u da yanına alabilmek için uyuşturucu bağımlısı olan Claudy'yle (Jeremie Renier) anlaşmalı bir evlilik yapmıştır. Ne var ki bu ortaklıkta bir de üçüncü taraf vardır. Arnavut çete lideri Fabio'nun kendisine verdiği yüklü miktardaki para karşılığında, o da başka bir Rus çetesi lideriyle anlaşmalı bir evlilik yapacaktır.

Her şey planlandığı şekilde gidiyorken çaresiz ve umutsuz Claudy, iyileşmek ister ve bunun için Lorna'dan yardım talebinde bulunur. Diğer bir yandan Fabio, Lorna'yı Claudy'den boşanması için sıkıştırmaktadır. Fabio zaten bağımlı olan Claudy'yi "aşırı doz" şüphesi vererek öldürdüğünde, Lorna'nın cinayetteki payı büyük olur. Anlatım dillerindeki minimalliğe rağmen filmlerindeki

Lorna'nın Sessizliği (Le Silence de Lorna)

karakterleri sürekli aksiyon halinde olan Dardenne Kardeşlerin Lorna'sı da sürekli aksiyon halinde. Ancak sessizliği, onu büyük suç ortaklıklarına dahil ediyor, derin vicdan azaplarına sokuyor. Tıpkı Söz'ün İgor'una olduğu gibi. Lorna'nın tüm bunları yaşaması ve bu noktaya gelmesinin sebebi ise daha güzel bir dünyada yaşama hayali.

Meçhul Kız (La Fille Inconnue)

Genç Ahmed (Le Jeune Ahmed)

MEÇHUL KIZ

Belki de hayattaki en büyük derdi, işini en doğru şekilde yapmak olan Jenny, bir muayenehanede doktordur. Yanında çalışan stajyerine devamlı duygularıyla arasına mesafe koyması gerektiğini telkin eden Jenny'nin muayenehanesinin kapısı bir gün geç bir saatte çalar. Kapıyı açmak üzere davranan stajyerini durduran Jenny, ona mesai saati dışında olduklarını, kapıyı açmaması gerektiğini söyler. Acil bir durum olabileceğini söyleyen stajyerine ise bu saatte gelen hastaların kendilerini düşünmediklerini söyler ve ekler: "Hastaların seni yormasına izin verme." Genç yaşına rağmen iyi bir kariyere sahip olan Jenny, ertesi gün 17 yaşında seks işçisi göçmen bir kadının şüpheli ölümünü sorgulayan polislerce ziyaret edilir. Muayenehanenin dışındaki kamera kayıtlarını incelemeye alan polis, kadının öldürülmeden biraz önce muayenehanenin kapısını çaldığını görür. Bu andan itibaren kurumsal bir kimliğe sahip, işinin ehli, profesyonelliğinden ödün vermeyen Jenny için bir çözülme gerçekleşmeye başlar.

Film, öldürülen bu genç göçmen kadını bize göstermese de -ki sadece Jenny'nin güvenlik kamera kayıtlarından korku ve panikle muayenehane kapısını çaldığını, kısa bir süre sonra da koşa koşa uzaklaştığını görürüz- hayaletinin ağırlığını her an Jenny üzerinden ve onun temsil ettikleri üzerinden gösterir. Konuştuğu neredeyse herkes ona tüm bu olanları öngöremeyeceği, yapabileceği bir şey olmadığını söylese de aslında hakikaten bu denli basit olmadığını film yavaş yavaş işler. Polislerce kimliği bile tespit edilemeyen "meçhul kız"ın kimsesizler mezarlığına gömülecek olduğunu öğrenen Jenny'nin vicdanını bu durum daha da zorlar.

2016 yapımı Meçhul Kız, kardeşlerin filmografisinde göçmenleri görünür kıldığı diğer bir film ve 69. Cannes Film Festivali Jüri Özel Ödülü, Altın Palmiye ve En iyi Yönetmen dallarında aday gösterildi.

GENÇ AHMED

2019 yapımı Genç Ahmed, Belçika'da yaşayan muhtemelen ikinci kuşak bir göçmen gencin, 13 yaşındaki Ahmed'in (Idir Ben Addi), radikal İslamcı fikirlerin etkisi altında değişen hayatını anlatıyor. Film başladığında radikalleşme ve hatta bir cihatçı gibi düşünüp hareket etme noktasına gelmiş Ahmed'i görüyoruz. Ahmed, annesi ve bir erkek bir de kız kardeşiyle yaşamaktadır. Aynı mahallede yaşadığı ve devamlı olarak ziyaret ettiği radikal İslamcı bir imam tarafından "beyni yıkanan" Ahmed, okulda Arapçayı şarkılarla öğreten öğretmeni Inès (Myriem Akheddiou)'i öldürmeye karar verir. Film boyunca tek amacının çocuklara daha keyif alacakları bir şekilde güncel olarak kullanılan Arapçayı öğretmek olduğunu söyleyen öğretmen, bazı ailelere ve özellikle Ahmed'e derdini anlatamaz. "Kafir" olarak gördüğü öğretmenini her ne pahasına olursa olsun öldürmeyi aklına koymuş Ahmed, onun evine gider ve bir bıçakla ona saldırır. Ancak öğretmen bir şekilde kendisinin elinden kurtulur. Çocuk Islah Evi'ne gönderilen Ahmed, burada çeşitli yöntemlerle rehabilite edilmeye çalışılır.

Yönetmen kardeşlerin diğer filmlerinin aksine, Ahmed'in evrimi ve filmin evreni, filmin inandırıcılığını baltalayacak şekilde derinlikten uzak. Dindar bir yaşamdan uzak olduğu aşikâr olan annesi ve kız kardeşlerinin aksine kendisi nasıl ve neden bu kadar İslam etkisinde kalıp bu denli radikalleşiyor? Film Ahmed'e çok bilindik beyaz Avrupalı bakış açısıyla yaklaşmıyorsa da bu bakış açısından arındırılmış bir perspektif sunmak noktasında oldukça yetersiz kalıyor. Kardeşlere 2019 yılında Cannes'da En İyi Yönetmen Ödülü'nü kazandıran filmde, bütün devlet yetkilileri; polisler ve güvenlik görevlilerinden, öğretmenler ve tüm memurlara kadar herkes Ahmed'e yardım etmek için orada ve herkes onun iyi olması için uğraşıyor. Aşırı sağın güç kazandığı ve dolayısıyla İslamofobinin de yaygınlaşıp kurumsallaştığı Avrupa'daki atmosferin bu şekilde olduğunu düşünmek güç. Kamerasını Avrupa'nın makyajsız mekânlarına ve dünyalarına çeviren Dardenne Kardeşler'in Genç Ahmed'i bu anlamda hayal kırıklığı olarak kalıyor. **APM**

"SİNEMASINDA TOPLUMSAL ADALETSİZLİKLERE PARMAK BASMAYI DÜSTUR EDİNMİŞ OLAN DARDENNE KARDEŞLERİN KAMERASININ ÖNÜNE KAÇINILMAZ BİR ŞEKİLDE GÖÇMENLER ÇIKAR."

%100
LSV
DÜKKAN

AMA SEVİYORUM ANNEE!

Sizin de sevdiklerinize
armağan edeceğiniz binlerce hediye
LSV Dükkan'da...

14 Şubat

online alışverişleriniz için
www.**lsvdukkan**.com

LÖSEV
KURULUŞUDUR

Keyif

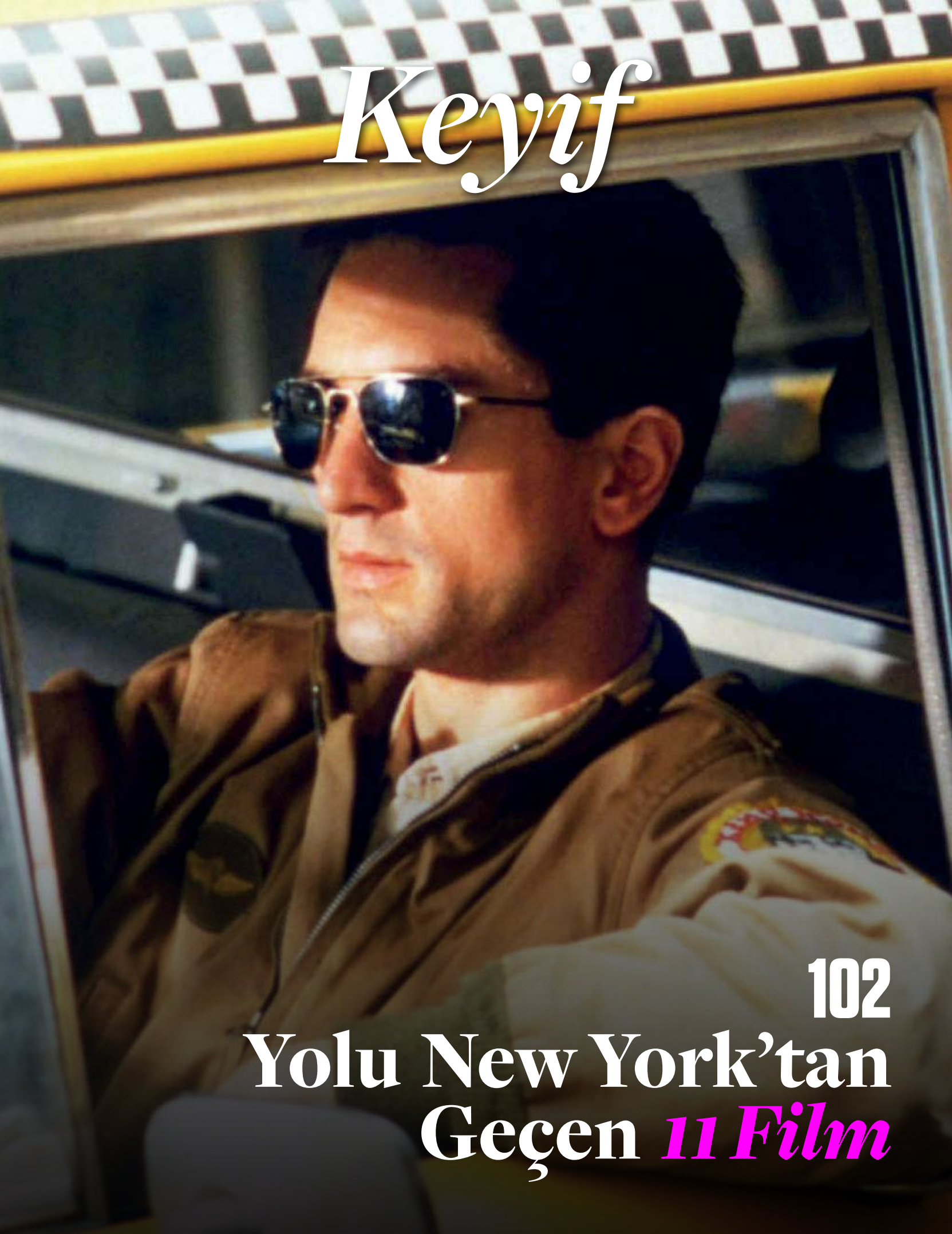

102 Yolu New York'tan Geçen *11 Film*

KENDİNİZİ NEW YORK'TA HİSSETTİRECEK 11 FİLM

***Times Meydanı*, *Central Park*, *Jekyll and Hyde's* ya da *Bubba Gump Shrimp* gibi restoranlar, *World Trade Center Anıtı*, *Wall Street'deki boğa heykeli*, *The Phantom of the Opera*, *Chinatown*, *Manhattan*, *Brooklyn*, *Empire State* gibi birçok yerleşkesi ve ikonik alanıyla New York, dünyanın en global sinema setlerinden biri desek yanlış olmaz. Hepimizin en azından aşina olduğu alanlarda geçen birçok kült film arasından size, kendinizi "*New Yorker*" hissettirecek bazı filmlerden seveceğinizi düşündüğümüz bir liste hazırladık bu ay. Şimdiden iyi seyirler.**

Benan **KULAK**
benankulak@gmail.com

FRANCES HA! (2013)

2013 yapımı, New York'ta geçen Noah Baumbach imzalı sınıf, tutku, arkadaşlık, başarısızlık üzerine başarılı bir komedi olan Frances Ha! bir nevi tam olamama ve sonrasında bir şekilde tamamlanma hikâyesi. Frances, 27 yaşında, bir dans topluluğunda stajyer eğitmenlik yapan ve en yakın dostu Sofia ile birlikte yaşayan, büyük hayalleri olsa da küçük hayatında mutlu bir New Yorker'dır. Sonrasında Sofia'nın ayrı eve çıkmasıyla dünyası değişir ve hayatında zaten hiçbir şeyin sağlam olmadığı gerçeğiyle yüzleşmesine rağmen iyimserliğini kaybetmeden kendine bir yol arar. Tüm sakarlıklarıyla, kabullenişleriyle, hayatına aldıkları ve hayatından çıkardıklarıyla; hayatı olduğu gibi, akışına bırakarak yaşayan Frances ve onun rengarenk hayatı, insanda izlerken film boyunca tebessüm etme isteği uyandırıyor. Her ne kadar Noah Baumbach imzalı bu film siyah beyaz görüntüleriyle bize Woody Allen'ın Manhattan'ını hatırlatsa da Frances'in içindeki iyimserlik ve sevgi tomurcuklarının akıllara Jean Pierre Jeunet'nin Amelie'sini ve onun renkli dünyasını getirmesi şaşırtıcı bir benzerlik. Senaryosunda da imzasını gördüğümüz, Frances karakteriyle adeta gönüllere taht kuran Greta Gerwig faktörünün de filmi inanılmaz kıldığı gerçeğini belirtmeden geçmeyelim. 20'ler sonu ve 30'lar içinde hayatımızdaki bilinmezlikleri basit ama etkileyici bir şekilde anlatan bu filmi kaçırmamanızı tavsiye ederiz.

1 UNCUT GEMS (2019)

Safdie Kardeşler'in, yeni harikaları Uncut Gems'in başrolü olan Howard Ratner karakteri üzerindeki inanılmaz çalışmaları ve başarılı oyuncu Adem Sandler'ın performansı sayesinde Uncut Gems, fırtına gibi akıp giden bir film. Yıllarca unutulmayacak enfes karakter çalışması ve olay örgüsünde hiçbir boşluk bırakmadan senaryoya dahil ettikleri her unsur, hem kendi içinde apayrı bir kompozisyona dönüşüyor hem de dramatik yapı içinde gördüğü işlevi inanılmaz bir şekilde izleyiciden gizlemeyi başarıyor. Bu yüksek tempolu Amerikan bağımsız filmi, geçtiğimiz yılın üzerine en çok konuşulan filmlerinden biri. Safdie Kardeşler'in tercih ettikleri çekim açıları, mekânları, olay örgüleri New York ruhuna, hızına o kadar uygun ve bir bütün oluşturuyor ki bir yandan Howard'ı takip ederken bir yandan da olağanüstü bir New York filmine imza attıklarını söyleyebiliriz. Hatta sinemada yeni nesil bir şehir filmi algısı, yeni bir New York dalgası başlatmış olabileceklerini söylemek bile mümkün.

THE DEVIL WEARS PRADA (2006)

Lauren Weisberger'in aynı adlı romanından sinemaya uyarlanmış olan 2006 yapımı filmde Meryl Streep, Anne Hathaway, Emily Blunt, Stanley Tucci, Adrian Grenier ve Tracie Thoms gibi isimler rol alırken filmin yönetmenliğini David Frankel üstlenmiştir. New York moda dünyasının ne kadar acımasız olabileceğini romantik komedi kalıbı içinde izleyiciye tatlı tatlı gösteren bu film, sinemaseverlere ışıltılı bir New York turu vadediyor. Birçok benzeri film ve dizilerde gördüğümüz (Sex and City, Gossip Girl) dünyalarda da anlatıldığı gibi New York rüyası, aslında içinde bolca gerginlik, hırs, iktidar mücadelesi, iş ortamlarında mobbing barındıran bir dünya. The Devil Wears Prada'da bu dünyadaki çarpıcı gerçekleri, moda dünyasının en güçlü kadın karakteri Miranda Priestley rolünde Meryl Streep ile başarılı ama modaya, dış görünüşe pek de önem vermeyen gazeteci Andy Sachs rolünde Anne Hathaway'in çekişmesi üzerinden izliyoruz. Bu 2000'ler klasik Hollywood filmini izlerken ışıltılı New York gökdelenlerinin arasında popüler kültür, moda ve şatafatlı dünyaların arka planını görebilirsiniz.

I AM LEGEND (2007)

New York şehrini, tamamen terk edilmiş bir halde, bomboş sokaklarıyla distopik bir halde izlemek isterseniz, Will Smith'in 2007 yılında başrolünde oynadığı I Am Legend, kaçırmamanız gereken bir film. Robert Neville, korkunç bir virüsün bütün dünyayı sarmasının ardından virüse bağışıklığı olan tek insandır. Kendi gibi bağışıklığı olan başkası olup olmadığını araştırmaktadır. I am Legend her yönüyle başarılı bir gişe filmi ve her yaştan seyirciyi etkisi altına alabilecek bir anlatı yapısına sahip. Hem aksiyon ve korku türlerinin içinde kabul edilebilecek hem de aynı zamanda fantastik ve dram türlerine dahil olan bu hikâyenin asıl ön plana çıkan yönü, trajik bir insan hikâyesi tarafıdır. Bu, hem büyük bütçeli hem de birçok türün özelliklerini içinde barındıran başarılı yapımı izlerken, bomboş ve viraneye dönmüş New York sokaklarında gezintiye çıkabilirsiniz.

BORAT (2006)

Borat, ana yurdu Kazakistan'ı bırakıp Amerika'da Amerikan halkının yaşamına dair bir belgesel çekme amacıyla yola çıkar. Amerikan mizahını kavrayabilmek için New York'ta bazı eğitimler alır. Bu sırada Pamela Anderson'a âşık olur. Tek istediği onunla evlenmektir. Konuşma üslubu ve patavatsızlıkları ile tanınan karakterimiz, Amerikalılarla karşılaşması ve yaptığı röportajlarla izleyiciye komik anlar vaadediyor. Uluslararası anlamda çizdiği zikzaklar ile Amerikan kültürünü anlamaya çalışan Borat, kurgunun dışında gerçek insanlarla da karşılaşır. Bu gerçek insanlardan aldığı tepkiler oldukça güçlüdür. Röportaj yaptığı kişiler, bazı durumlarda onun ırklar ve insanlar hakkındaki garip düşüncelerine "Batılı" bakış açısıyla çeşitli tepkiler verir. Hiciv ve kara komedi konusunda ustalıklı bir proje olan Borat'ın 2006 yapımı ilk filmini de geçtiğimiz yıl seyirciyle buluşan ikinci filmini de Amerikan kültürü ve New York toplumu hakkında fikir sahibi olmak isteyen herkese öneririz.

AMERICAN PSYCHO (2000)

Mary Harron'dan rahatsız edici, çarpıcı bir suç-korku-gerilim filmidir. Başrollerde Christian Bale, Willem Dafoe, Jared Leto ve Samantha Mathis oynamaktadır. Bret Easton Ellis'in "Amerikan Sapığı" romanından uyarlanan "American Psycho", Patrick Bateman (Christian Bale) isimli genç bir Wall Street zenginin işlediği cinayetleri ve tüketim kültürünün bireyde yarattığı yabancılaşmayı konu alıyor. Film, Wall Street ve şaşalı New York gökdelenleri, lüks oteller ve restoranlarda geçen ve bunu filmin iklimiyle çok uyumlu bir şekilde yerleştiren bir atmosfere sahip. Aynı zamanda dönemin tüketim çılgınlığı, etiketler ve insan ilişkilerindeki yapaylığıyla Amerikan toplum yapısını da eleştiren bu kült Amerikan filmini gerilim sineması sevenlere şiddetle tavsiye ediyoruz.

DO THE RIGHT THING (1989)

Spike Lee'nin mükemmel filmi Bed-Stuy, yılın en sıcak gününde Brooklyn'deki küçük bir kıvılcımdan çıkarak büyüyen ırkçılığa dair eğlenceli bir komedi filmi. Ünlü yönetmen Spike Lee'nin baş yapıtı olarak sinema tarihine geçen bu filmle kazandığı en büyük başarı ise ırkçılık gibi bıçak sırtı ve aynı zamanda Amerikan toplumunun kanayan yarası bir konuyu bütün karmaşıklığına rağmen başarılı bir şekilde beyaz perdeye aktarmış olması. Hâlâ güncelliğini kaybetmemiş olan 1989 yapımı bu filmi, o dönemin New York'unun renkli ve eğlenceli dünyasında kaybolmak isteyen herkes izlemeli. Aynı zamanda canlı renk paleti, çekildiği dönem için sıra dışı denebilecek kamera açıları, kamerayla direkt iletişim halinde olan karakterleri ile her saniyesinden filmin konusunun geçtiği sıcak gün ikliminin izleyiciye geçmeme şansı yok.

WHEN HARRY MET SALLY (1989)

Yönetmen Rob Reiner'in klasik romantik komedisi, New York'a karşı büyük bir aşk mektubudur. New Yorker Nora Ephron tarafından yazılan film, neredeyse şehrin tamamında; Washington Square Park Arch, Greenwich Village, Loeb Kayıkhanesi Central Park, Metropolitan Sanat Müzesi ve Park Plaza Hotel'den çekilmiştir. Bir yolculukta tanışan Harry ve Sally, sohbet ederken aslında aynı üniversiteden mezun olduklarını ve sonrasında hiç karşılaşmadıklarını fark ederler. Konuşma ilerledikçe karşı cinsten iki insanın arkadaş olup olamayacağı üzerine derin bir konuya girerler. Harry (Billy Crystal) ve Sally (Meg Ryan) en yakın arkadaşlar mı yoksa daha fazlası mı? Bu kültleşmiş romantik komedide, iki komik New York bekarının 11 yıllık dostluğunu izliyoruz.

WORKING GIRL (1988)

Tess McGil, Staten Islandlı üniversite mezunu bir sekreterdir. Kariyerinde yükselmek için fazlasıyla çalışan Tess, yeni yöneticisi olan Katharine'e işle ilgili bir projesini anlatır. Katharine projeyi dinler ve bu fikri birkaç kişiye anlatacağını söyler. Sonrasında ise bu kişilerin projeye sıcak bakmadığını söyler. Fakat bu sırada ilginç bir tuzak kuran Katharine, Tess'in projesini alıp kendi fikriymiş gibi lanse etmiştir. Sevgilisi tarafından da aldatıldığını öğrenen Tess, tam bir yıkıma uğrar. Hayal kırıklığıyla dolup taşan genç kadın, intikam için harekete geçerek kendi dönüşümünü hazırlar. Filmin ofis sahneleri için State Street Plaza ve 11 Eylül 2001 saldırıları sırasında tahrip edilen Dünya Ticaret Merkezi kullanılmıştır. New York'un zamanında bir diğer sembolü olan İkiz Kuleler de film boyunca dikkat çekici bir şekilde arka planda yer almaktadır. Özgürlük Heykeli de filmde sık sık gözükmektedir. Yani 80'ler New York'unun genel silüetinin bu filmin atmosferini belirlediğini söylesek yanlış olmaz.

MANHATTAN (1979)

New York'tan ilham alan her film listesinde en az bir tane Woody Allen filmi bulunmalıdır. Biz de size en ünlüsünü seçtik: Manhattan. Romantik komedi ve drama türündeki bu film, bir televizyon yazarını ve ilginç flört hayatını konu ediniyor. Klasik Woody Allen sarkazmı ile yazılmış bu filmde genç bir kızla çıkarken en iyi arkadaşının metresine âşık olan televizyon yazarının hikâyesi dikkat çekici bir şekilde işleniyor. Tabii bu aşk hikâyesinin başrolünde de New York var. Filmin geçtiği mekânlar arasında Beşinci Cadde, Guggenheim Müzesi, Amerikan Doğa Tarihi Müzesi, Bloomingdale's, Broadway, Central Park West, Metropolitan Sanat Müzesi, Modern Sanat Müzesi, Queensboro Köprüsü, Dalton Okulu, Elaine's Restaurant, Empire Diner, Greenwich Village, John's Pizzeria, Lincoln Center, Madison Caddesi, New York Limanı, Riverview Terrace, Rizzoli'nin Kitabevi, Uptown Raket Kulübü, Whitney Amerikan Sanatı Müzesi ve Zabar's bulunmakta. Bu film, aşkı bulma ve her şeyin mümkün olduğu bir şehirde mutluluğu arama konularını işleyen, biraz da melankolik bir Woody Allen filmi.

TAXI DRIVER (1976)

New York'un fahri yönetmeni diyebileceğimiz, filmlerinden birçoğunun New York'u ve şehrin geçmişini, gece hayatını, mafyasını, sanatçısını, Banker'ını anlattığı auteur yönetmen Martin Scorsese'nin en kült filmlerinden olan, taksi şoförü Travis Bickle'ın hikâyesini anlattığı Taxi Driver filmi. Film birçok açıdan sinema tarihinde en iyi filmler listesine girmiş ve alt metinlerle dolu, seyircisini ekrana kilitleyen ve bittikten sonra, "N'oldu şimdi, ben ne izledim?" dedirten türden etkileyici bir eser. Başrolünü Robert de Niro, Cybill Shepherd, Jodie Foster ve Harvey Keitel paylaşmıştır. Film 4 dalda Oscar'a aday olmuş ve Cannes Film Festivali'nde en iyi filme verilen Altın Palmiye ödülünü kazanmıştır. Taxi Driver, Times Square'in nostaljik portresi ile bezeli bir New York filmi. Bir taksi şoförünün hayatını konu alan bu Scorsese filmi, kamera kullanımı ve ilham verici hikâye anlatımıyla sıra dışı bir kült filmdir. New York şehrinin sokaklarında bir gece taksi şoförü olarak çalışan, Vietnam gazisi bir eski asker hakkında neo-noir psikolojik gerilim filmi olan Taxi Driver'ın yanı sıra yönetmenin After Hours, Goodfalles New York Gangsters, Wall Street Wolfs gibi New York ruhunu taşıyan filmlerini de izlemenizi tavsiye ederiz.

NETFLIX

BİZ MAYDAY'İZ!

DAMIZLIK KIZIN ÖYKÜSÜ

June'un başlardaki ***Hannah***'yı kurtarma gayesinin gün geçtikçe çok daha büyük bir amaca evrildiği diziyle birlikte kendilerine uygulanan baskı, şiddet ve öfkeyle birer savaşçıya dönüşen güçlü kadınların yaşadıklarına, aslında yaşadıklarımıza tanıklık ediyoruz.

Büşra ***BAYAR***
busrabayar07@gmail.com

2017'de yayınlanan ilk sezonuyla birlikte ekranların en beğenilen dizi projelerinden biri olan Damızlık Kızın Öyküsü'nün çok beklenen 4. Sezonu, geçtiğimiz mayıs ayında sevenleriyle buluştu.

Margaret Atwood'un 1980'lerde yazdığı ve 1985'te basılan kitabı The Handmaid's Tale'den ekranlara uyarlanan yapım, günümüzün en güçlü feminist hikâyelerinden biri. Distopik bir gelecekte geçen hikâye, tamamen erkek egemen bir sistemin işlediği Gilead Hükümeti'nin kuruluşu ile tepetaklak hale gelen bir Amerika'da geçiyor. Kadın doğum oranlarında yaşanan düşüşle birlikte muhafazakâr kesimin başlattığı hareket sonucu oluşan bu hükümet ve yönetim biçimi, yalnızca erkeklerin hüküm sürebildiği kadınlarınsa onlara hizmetle görevlendirildiği sapkın bir düzene sahip. Kadınların okuyamadığı, meslek sahibi olamadığı; yalnızca yemek yapmak, ev işleriyle uğraşmak, kocalarına karılık yapmak gibi vasıflarla görevlendirildiği bir düzen... Dini arkalarına alarak oluşturdukları bu sistem içinde her şey çocuklar ve doğacak bebekler için perspektifinin arkasına sığınıyor, kadınların tamamen hor görüldüğü bir dünya yaratılıyor. Kadınların kendilerinden beklenen görevlere göre sınıflandırıldıkları, buna göre giydirildikleri, başlarında sürekli birer çobanla gezdirildikleri; evin hanımları, yemek ve temizlik işleriyle görevlendirilen Marthalar ve Damızlıklar...

Damızlıklar devlet tarafından atandıkları ailelere çocuk yapmakla yükümlü kadınlar. Gönderildikleri hanelere bebek doğurmakla görevliler. Tören adını verdikleri korkunç bir ritüelle soylu, zengin

ailelerin bebek sahibi olduğu bu sistemle tecavüzün hükümet tarafından legalleştirdildiği akıl almaz bir düzen.

June Osborne da oluşturulan hiyerarşik sistemde Damızlıklar grubu içinde yer alan kadınlardan biri. Ailesinden, çocuğundan, eşinden, tüm sevdiklerinden koparılan; isimsizleştirilen hükümetin tam da istediği gibi bir mala dönüştürülen, değersizleştirilen...

June'un gözünden tanıklık ettiğimiz bu çarpık düzenin işleyişine hakim oluyoruz ilk sezonla. Kaybolan, yok edilen hayatlara; bir çıkış yolu arayan kadınlara, hükümetin uyguladıklarıyla ve her geçen gün dozunu artırdıkları şiddetle bastırılan karakterlere, erkeklerin güçlendikçe dönüştükleri korkunç canavara... Ancak özgürlüklerini kazanmak uğruna mücadeleden vazgeçmeyen kadınların dayanışarak attıkları cesur adımlara da şahit oluyoruz. June karakterinde vücut buluyor hepsi aslında. June'un liderliğinde cesaret bulup her geçen gün daha da büyüyorlar. Tüm zorlu şartlara rağmen birer kaçış yolu arıyorlar; kendilerini feda ederek, hayatlarından vazgeçerek, ölerek. Ancak her ölümle her yok oluşla biraz daha büyüyor, ivme kazanıyor başlatılan hareket. Sistemi, hükümeti tehlikeye sokuyor; gelişiyor ve nihayetinde erkek egemen sistem, her kadından korkar hale geliyor. Korkan, kıstırılan herkes, her şey gibi daha fazla saldırganlaşıyor devlet. Şiddeti, baskıyı çoğaltıyor ama bu süreçte kadınlar da güçleniyor. Artık av değil, birer avcıya dönüşüyorlar. Tümüyle kendilerine düşman olan bir düzende, küçük gibi görünen etkili hamlelerle ilerliyor, seslerini çıkarmayı başarıyorlar.

İşte geçtiğimiz 3. sezonda June ve arkadaşları tam da bu noktaya gelmişti. Son bölümde, başlattıkları hareketin en somut eylemini gerçekleştirerek Uçan Melekler operasyonuyla 50'yi aşkın çocuğu Gilead'dan gizlice Kanada'ya yollamayı başarmışlardı. Gösterdikleri cesaret, elde ettikleri başarı her birine daha fazla güç vermişti. June ve diğer kadınlar, sonuçlarını bile bile girişikleri bu yolun sonuna gidebilecek noktaya gelmişlerdi.

Yeni sezonla birlikte kendilerindeki bu dönüşüm çok daha büyük bir ivme kazanıyor. Yaralanan, ölen ve öldürebilen bir kadınlar güruhu olarak çok daha görünür olmaya başlıyorlar. Hükümetin artık çekindiği hatta korktuğu bu kadınlar, Mayday adında bir grubun da varlığından haberdar oluyorlar. Kulaktan kulağa yayılarak varlığını kabul ettikleri bu gizli oluşumun kurtuluşları olduğuna inanıyorlar. Bunu bilen June da Mayday'e ulaşmak, aralarına katılarak Gilead'a açtığı savaşı daha da büyütmek niyetinde. Kanada'ya kaçırdığı çocuklarla birlikte gün geçtikçe ünü artan, birçok kadın tarafından lider olarak görünen June, diğerlerinin aksine Mayday'in gelip kendisini kurtaracağı günü beklemiyor; etrafındaki her kadına Mayday'in aslında kendileri de olduğunu aşılamaya başlıyor. Bu vesileyle Gilead'daki -statü fark etmeksizin- tüm kadınlarla büyük bir girişimin planlarını daha yapmaya başlıyor. Yine büyük fedakarlıklar gereken bu süreçte June'daki gücü, diğer tüm kadınlarda da görmek, dizinin en güzel yanı oluyor.

Artık sonuna yaklaştığımızı bildiğimiz projenin gerilim dolu atmosferi, gerçekleri yüzümüze vuran hikâyesi ile biz izleyicileri biraz zorlasa da dünyada ve Türkiye'de gün geçtikçe büyüyen kadın hareketine paralel olarak umut veriyor, güç veriyor, kuvvetlendiriyor.

Aslında film, distopik bir evrende geçiyor olsa da günümüzden çok şey barındırıyor içinde. Kadın cinayetlerinin, tecavüzün kol gezdiği mevcut sistemden pek bir farkının olmadığını görüyoruz. Erkek egemen düzen içinde görünmeyen, el birliğiyle değersizleştirilmeye çalışılan

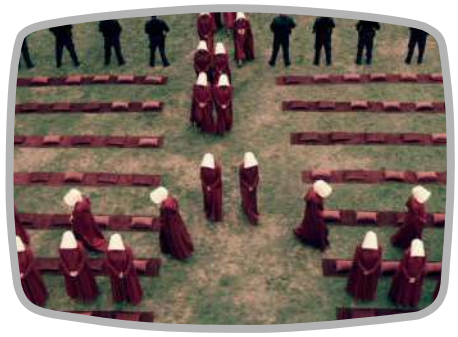

kadından, kadınlardan birçok detay... Bu anlamda harekete geçiren bir etkiye de sahip oluyor yapım. Bu düzene dur demezsek yaşanabilecekleri, olası geleceği gözler önüne seriyor.

Projenin dünya çapında büyük bir beğeni toplamasının sebebi de yine ivme kazanan kadın hareketine olan pozitif etkisi denebilir. Keza yayınlanmaya başladığı ilk yıldan itibaren Emmy Ödülleri'nden birçok kategoride ödül almayı başaran yapım, en iyi uyarlama dizi projelerinden biri olarak yerini almış bulunmakta. Sinematografi, ses, kurgu gibi teknik hususların yanı sıra hikâyenin akışı ve oyunculuklar da büyük bir beğeni topluyor. Özellikle June karakterine hayat veren Elizabeth Moss'un oyunculuğu, projenin sevilirliğini artıran en önemli unsur.

Epey yol alınmasına rağmen ilk sezondaki heyecanından ve başarısından en ufak bir kayıp yaşanmayan Damızlık Kızın Öyküsü'nün beşinci ve son sezonunun ne zaman geleceği şimdilik bilinmiyor. Ancak 4. sezonla birlikte Gilead Hükümeti'ne karşı büyüyen hareket, ülke sınırlarını aşarak ve farklı iklimlere yayılarak daha da heyecanlandıran bir hâl alıyor. June'un başlardaki Hannah'yı kurtarma gayesinin gün geçtikçe çok daha büyük bir amaca evrildiği diziyle birlikte kendilerine uygulanan baskı, şiddet ve öfkeyle birer savaşçıya dönüşen güçlü kadınların yaşadıklarına, aslında yaşadıklarımıza tanıklık ediyoruz. Ve ekliyoruz: Mayday'i beklememeliyiz, çünkü her birimiz zaten Mayday'in ta kendisiyiz! **APM**

NETFLIX

Zor Olan Kendini Anlatmaktır

FATMA

Kadınlar ekmek için mücadele verirken gül için de aynı tepkiyi gösterebilecek kudrete sahiptir. ***Kocalarının hakkını savunurken*** çocukları için de emek verebilen bireylerdir. İnsan olmak için cinsiyet kalıplarına sığınmamak gerektiğini bilendir kadın.

İrem ***YAVUZER***
iremyavuzer@gmail.com

Netflix'in dikkat çeken yeni projesi Fatma, Burcu Biricik'in efsanevi oyunculuğuyla Türkiye genelinde hatırı sayılır bir kitleyi etkilemeyi başardı. Dizinin çarpıcı özelliklerinden birini çağdaş senaryosu ve güçlü karakter yapısı oluşturuyor. Oyunculuk kariyeriyle güçlü projelerin aranan isimlerinden Biricik, ana akım medyada devam eden Camdaki Kız dizisiyle de eş zamanlı olarak adından sıkça söz ettirmeyi başarmakta.

PEKİ NEDİR BU FATMA, KİMDİR?

İlk izlenim olarak seyirciyi iki ayrı görüşe bölmüş bir altı bölümlük seriyle karşılaşıyoruz. Dizinin beğenenleri kadar eleştirenlerinin de bir hayli fazla olduğunu söylemekte yarar var. Henüz ilk sahnelerde Fatma ile başlıyoruz güne, onu takip ediyor, adımlarını izliyor, varlığıyla bütünleşiyoruz. Hemencecik kabul ediyoruz Fatma'yı. O günümüz Türkiye kadınının anaerkil düzlemdeki karşılığını, işçi, emekçi gücüyle temsil ediyor. Ancak şimdiye dek süregelen hayatında ataerkil yapıya fazlasıyla maruz kalıyor. Fatma bir karakter dizisi olma özelliği taşıyor. Bu savını filme ismini vererek yüceltiyor.

Yapım, kadın oluşu güçlü donelerle kuşatmayı hedeflemiş. Bu hususta Fatma'yı Femme Fatale olarak ele alabiliriz; ancak sanılanın aksine bu kez ilişkiye girdiği adamları değil, hayatına girdiği adamları öldüren bir seri katile odaklanıyor hikâye. Felakete sebep olan kadının izdüşümüne tabii kalıyoruz. Dizi, yaradılış mitlerinden günümüze, dişiliği üstü kapalı bir üslûpla kadın figürünü ötekileştirerek seyirciye sunuyor. Belki de cinsiyet olumlamalarının topraklarımızda daha güçlü bir şekilde kök salması gerekiyor. Henüz filizlenmiş tohumları toplamak için erken davranılmışlık hissi yaratıyor. Ezilen ve ezen arasında ilişkiyi, tarafların olayı algılayış biçimini yönlendirerek izleyiciye sunuyor. Fatma,

bir kahraman değil fakat villain; anti-kahraman da değil. Aslında Fatma, bir kahraman değil. Belki de bu karakter özelliği dizinin senaryosal bağını bir nebze eleştirel kılıyor. Görünmezliğin sonuşmazlık ilkesini dayatıyor ve yıllardır muzdarip olduğumuz dış görünüme bağlı ahlak yasasını getirip sunuyor önümüze. Fatma temizlik görevlisi, Fatma sadık bir eş, Fatma fedakâr bir anne ama aynı zamanda da Fatma bir katil. Tüm bu yaftaların ötesinde o kendi hâlinde adalet savaşı veriyor. Bunu farkında olmadan hatalar üstüne hatalar yaparak gerçekleştiriyor. Çünkü adalet ne demek, bilmiyor. İlk olarak hapisten yeni çıkan kocası Zafer'in peşine düşüyor. Zafer'siz bir gün geçirmiyor. Her yerde kocasını arıyor ve izini sürüyor. Zafer'in uğruna kötü adamların pençesine düşüyor, üstelik bunu hiç fark etmeden kendi kendine yapıyor. Ansızın hayat motivasyonu ediniyor ve kocasının başına ne geldiğini öğrenmek için birden fazla cinayet işliyor. Toplum tarafından reddedilen, ancak olayların katalizörü olduğu bilinmediği için hâlâ sevilip acınan, biraz da kıskanılan bir karakter olarak devam ediyor hayatına Fatma. Tüm öyküsünü, tüm gayesini, uğruna ölümü göze aldığı Zafer için yapıyor.

DİZİDEN AKLIMIZDA KALANLAR

Fatma, seyircilerden tam not olan bir Netflix yapımı olarak bizi gururlandırıyor. Dizideki her bir karakter özenle seçilmiş güçlü oyuncu kadrosundan oluşuyor. Burcu Biricik'in başarılı performansı su götürmez bir gerçek ve sonuna kadar takdiri hak ediyor.

Yan karakterler de en az Fatma kadar başarılı. Dizi, güç dengesini Fatma merkezli kursa da sahnede birkaç saniyeliğine bulunan figürasyon ekip bile şimdiye dek alıştığımız diğer yapımlardan çok daha üstün performans sergiliyor.

Senaryosu ilgi çekici ancak kamera hareketleri ve kurgu ritmi olarak eleştirilere maruz kalıyor.

SIRADA FATMA DİZİSİNİ BEĞENMEYENLER VAR.

Fatma, tutarsız bir senaryo sunuyor seyirciye. Çok zor bir karakter. Bu nedenle de gerçek ötesi yaptırımları var. Kimse genç bir kadından, "toplumun alt tabakasını oluşturan bir tiplemeden" asla cinayet ve yolsuzluk gibi iki kötü olguyu beklemiyor. Keza Fatma'nın başarısı da bu iki zıt kutbun çekiminden meydana geliyor. Türkiye televizyon sisteminin ve sektörel yapının grafiğini seriyor gözler önüne. Çokça cinsiyetçi küfürlerle beraber kadını yan hikâyede seks objesi olarak kullanıyor. Erkek dünyasına kadın temsiliyle müdahale ediyor. Çocuk tacizi, seks köleliği ve uyuşturucuyu hikâyeye yediriyor. Dizi ya da kurgusal karakter olmanın ötesinde, hâlihazırda benzer olaylara aşina olan seyirci, Fatma ve Fatma gibilerini her gün bilumum kadın(!) programlarında evlerine konuk etmekte. Üstelik bu tür yapımlar cinsiyetçi bir tabirle kadın programı olarak ötekilerin yayını olarak sunuluyor. Keza dizinin en başarılı karakterlerinden biri, Uğur Yücel'in canlandırdığı yazar. Özellikle tasarlanmış bir karakter olduğu hissine kapılıyoruz. Sergilediği akıl hocası tavrıyla Fatma'ya farkında olmadan destek veriyor. Bunu hayatındaki herkesi birer kurgusal tipleme olarak gördüğü için yapıyor. Sosyal statünün en ince çizgiye ulaştığı noktada buluşuyor yazar ve Fatma. İkisi de deyim yerindeyse manevi olarak birbirinin pisliğini temizliyor.

Fatma, bir kadın karakter öyküsü. Ama ne yazık ki feminist bir kadın olarak okumakta zorlanıyoruz Fatma'yı. Feminizminn kıyısından bile geçemiyor. Sadece cesur olmayı vadeden bir karakter olma özelliği taşıyor. Çünkü yaptığı her eylem, onu başkasının emrine uymaya zorluyor ve başka birinin yaşam hakkını elinden alıyor. Fatma, alt sınıf bir kadın; proletarya. Güçsüz, muhtaç, kocası tarafından dolaylı yoldan terk edilmiş mağdur bir kadın. Seyirciyi tam da bu noktada ensesinden yakalıyor. Mazlum felsefesiyle ilk pençeyi atıyor.

Oysa Clara Zetkin'den Fatma'ya birçok kadının emeği vardır kadın haklarının ve kadınlığın güçlenmesinde. Kadınlar ekmek için mücadele verirken gül için de aynı tepkiyi gösterebilecek kudrete sahiptir. Kocalarının hakkını savunurken çocukları için de emek verebilen bireylerdir. İnsan olmak için cinsiyet kalıplarına sığınmamak gerektiğini bilendir kadın. Güçlü kadınlar için üst sınıf bir okuma yapmak gerekmeksizin kadınlık olgusunun cinsiyete dayalı olmadığını defalarca dile getiriyoruz. Feminist erkekler, çocuklar ve LGBTİ+ bireyler desteğini sunuyor dünya kadınlarına. Peki, neden her köşede feminen sorunsallara maruz kalıyoruz? Üstelik bunu içinde yaşadığımız çağda kadının öldürücü kimliği üzerinden yüceltmeye çalışıyoruz. Zorla kadın korkusu aşılanıyor topluma. Bu yüzden seyirci de hep alıştığı o anne kadın figürünü özlüyor ve rahibe anne düşü kuruyor.

Fatma, Netflix'te bizim köklerimizi ve bizim kadınlarımızı temsil ediyor. Çağdaş bir yaklaşımın çevresinde dolanmayı hedefliyor ve toplumumuza ayna tutuyor. Yönetmen koltuğunda daha önceden Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu ve Yaşamayanlar projelerinden aşina olduğumuz Özer Feyzioğlu, yaratıcı kulvarda ise Akvaryum, Dün Bugün ve Yarın, Bir Cevapsız Arama: Hayat filmlerinin yazarı Özgür Önurme bulunuyor. Fatma'nın akıbeti ne olur bilinmez ama Netflix, önümüzdeki süre zarfında nice Türkiye yapımına kapısını açacak gibi görünüyor. **APM**

NETFLIX

SİZDEN GELENLER
FATMA

Geçtiğimiz ayların en çok konuşulan dizi projelerinden biri olan Fatma, ataerkil düzen içinde dönüşen, kendisini keşfeden bir kadının hikâyesini konu alıyor. Mevcut sistemde görünmeyen, varlık gösteremeyen Fatma hakkında sizler neler düşünüyorsunuz; olaylara, akışa izleyiciler olarak sizler nasıl bir yorum getiriyorsunuz, görmek istedik.

İşte görünmeyen bir kadının, kadınların hikâyesini sizlerin gözünden yeniden gördüğümüz Fatma...

1- Son zamanlarda yapılan Türkiye yapımı Netflix projelerinin aksine Fatma, kadın bir karakteri odağına alıyor. Sizce kadınların Türkiye'deki toplumsallığı düşünülürse Fatma, kadınların sorunlarını hakkaniyetli bir şekilde ele alıyor mu?

2- Fatma hem görünmez olduğu için varlık gösteremiyor hem de görünmez olduğu için amiyane deyişle her sıkıntıdan kurtuluyor. Sizce Fatma karakteri gerçekten görünmez mi?

3- Bir Başkadır'dan sonra sosyal sorunlara değinen diğer bir Netflix projesi olan Fatma, sizce sorunlarımızı anlatma konusunda başarılı mı?

4- Fatma'nın size verdiği farklı bir bakış açısı oldu mu?

5- Fatma'nın en unutulmaz anı, sahnesi sizin için neydi?

REHA MAVZER (33), *Mali Müşavir*

Toplumsal zeminde Türkiye'deki kadınların sorunlarını genel anlamda ele aldığını düşünüyorum.

Fatma karakteri toplumdaki diğer kadınların güzel bir yansıması olmuş. Aslında Fatma görünmezliği kendisi seçmiyor, bunu evine gelen polislere kelepçe için bileklerini uzattığı sahneden çok net anlayabiliyoruz. Fatma karakteri kaçmıyordu, sıradan bir hayata sahipti sadece. Türkiye'de maalesef birçok kadının yaşadığı cinsel istismara uğramasının travmasıyla ve isyanın verdiği cinayetleri çok başarılı bir şekilde gerçekleştiriyor.

Aslında alakasız koşullar onu o cinayetlere sürüklemiş olsa da yine o erkekleri öldürürken kendi gücünü keşfediyor. Bu kadar görünmez oluşu tamamen toplum kaynaklı ve toplumun sığlığının bir yansımasını oluşturuyor. Dolayısıyla Fatma'nın senaristinin burada sadece bir kadın sorununu ele aldığını düşünmüyorum. Kadın konusunda toplumun o ayrıştırıcı tarafını çok iyi yansıtmış.

Genelde bu iki dizinin karşılaştırılması yapılıyor fakat yanlış bir bakış açısı olduğunu düşünüyorum. Bir Başkadır, toplumun birçok alanına değinmiştir, bu konuda çok değerlidir. Fakat Fatma dizisi öncelikle seri katil kurgusuyla çok farklıdır, ağırlıklı kadın profili, toplumun erk zihniyeti, annelik, çocuk istismarı vs. alanında kendini belirlediğini düşünüyorum ve bu alanda da kendini iyi yansıtmıştır.

Toplumumuzun sığlığını düşünürsek birçok kişiye katkı sunacağını ve bakış açılarını değiştirebileceğine inanıyorum. Fakat bir kadın olarak bana farklı bakış olarak katabileceği bir şey maalesef yok. Çünkü biz kadınlar zaten bu sorunlarla büyüyoruz.

Son intihar sahnesiydi. Yaşadıklarının ağırlığı o kadar fazlaydı ki bir annenin evlat acısını çok iyi yansıttı ya da kız kardeşiyle yüzleştiği çocukluk travması fazla etkileyiciydi.

AHMET SERT (22),
Üniversite Öğrencisi
Fatma, ele almak istediği konuyu, o konunun pek de dışına çıkmadan işleyen bir dizi. Dolayısıyla kadın problemini hakkaniyetli olarak ele aldığını

söyleyebiliriz. Özellikle, her ne kadar göze parmak sokarmış gibi olsa da, kadının toplumdaki varlığının en yakınındaki bir erkeğin varlığına perçinlemiş oluşu ve bu varlığın tescillenememesi halinde kadının toplumda karşılaştığı hadsiz ahlakçılığa vurgu yapıyor oluşu Fatma'yı belki sinematik olarak değil ama teorik olarak yerinde bir dizi kılıyor.

Fatma karakteri ve onun gibi diğer insanların görünmezliği, yalnızca bir aksiyon malzemesi veya eylemsel bir olgu bağlamında değil benim gözümde. Şehirleşen ve modernleşen Türkiye ile beraber hayatımıza eskiden olduğundan çok daha yaygın bir biçimde dahil olan gündelikçi kadınlar, sosyal bir görünmezlikten ziyade politik ve ekonomik bir görünmezliğin simgesidir. Köyden kente çalışmak için gelip açlık sınırında yaşamanın, sağlık ve iş güvenliği sigortası olmaksızın çalışmanın, maaşını elden aldığı için hiçbir kuruma usulsüzlük durumunda başvuramamanın simgesidir gündelikçi kadınlar. Sosyal olarak görünmez olsalar dahi asıl görünmezlikleri düzenin ve devletin gözündedir.

Ne Bir Başkadır'ın ne de Fatma'nın bu konuda başarılı olduğunu düşünmüyorum. Sorunları sinema dilinde anlatmak, bir gazete haberi yahut bir köşe yazısı yazmak ile aynı şey değildir. Anlatılan meselenin altının doldurulması gerekir bir mesaj verilebilmesi için. Bir sorun yalnızca sorun olarak tek ve yalnız bir şekilde varlığını sürdürünce izleyicinin zekasına hakaret ediliyormuş gibi hissediyorum. Zira henüz ilk sahnesinden itibaren mesajının ve meselesinin ne olduğunu, üstelik yapıtın kendisi bile çok iyi anlayamamışken, apaçık ortaya koyan dizi ve filmlerin Türkiye'nin problemlerini anlatmada herhangi bir yol kat ettiğine inanmıyorum.

Belki buna bakış açısı denemez ancak fikir olarak oldukça orijinal bir senaryoydu. Fatma karakterinin dahil olduğu sosyal tabakadan bir kadının seri katil olabileceği

ve aksiyondan aksiyona koşturabileceği fikri, eminim daha önce kimsenin aklının ucundan bile geçmemiştir. Fatma'nın benim gözümde en büyük başarısı, bu normalde olmayacağını öngördüğümüz fikri olur kılması.

Benim için en unutulmaz an, AVM'de işlediği cinayetiydi. Bu cinayetinde ilk defa nefsi müdafaa değil, kendi kini ve nefretiyle birini öldürüyordu. Klişe olsa da duygusunu iyi vermiş bir kadın dayanışması örneğiydi.

ALİCAN GÖKBAYRAK (28), *Öğrenci*
Hem kitleler tarafından izlenebilecek çekicilikte olup hem de bu sorunları olabildiğince işleyebilecek bir proje yapmak istediğinizde ortaya çıkan bu diziyi olabildiğince hakkaniyetli buluyorum. Sadece kadınların sorunlarına değinmekle kalmayıp sınıf farkından tutun otizmli bir ebebeyn olmanın zorluklarına kadar katman katman işlenmiş, topluma ayna tutan bir senaryo yazılmış.

Kim? :)

Fatma gibi yapımların bu sosyal sorunları güzel bir konu ile harmanlayıp işlemesi, ilginç hale getirmesi bu sorunların altını başarı ile çizmekte ve toplumdaki farkındalığı artırmaktadır . Ancak bu, toplumsal sorunlara farkındalık kazandırmak için yapılan bir senaryo seçimi ise hitap ettiği kitleden farklı bir kitleye ulaşılması gerekmektedir.

Ötekinin görünürlüğünü sağlıyor. Bu nedenle çevremize ve topluma daha eleştirel olmalıyız. Farkındalığımızı yüksek tutmalıyız.

NETFLIX

Fatma'nın Bayram'ın adamı olan Çağdaş Onur Öztürk (Yusuf) karakterini öldürdüğü sahne, benim için ufak bir şok oldu. Gerçekten beklemediğim bir hareketti.

ÖZLEM ÇAVUŞ (23), *Öğrenci*

sÖncelikle elimizde Atiye ve Bir Başkadır varken Netflix, odağına kadın karakteri almıyor diyemeyiz. Türkiye'de kadınların toplumsallığını sadece şiddet ve ikincil cins olma bakımından ele alırsak Fatma dizisi, kız kardeşlerin çocukken cinsel şiddete maruz kalmaları, çocuk yaşta sözlendirilmeleri, Fatma'nın yalnız kadın imajıyla komşusu tarafından sürekli rahatsız edilmesi ve görünmezlikleri/ciddiye alınmamaları boyutlarında kadınların sorunlarını ele alıyor diyebiliriz. Dizinin mini dizi olması ve dizinin "kadın sorunlarını ele almak" gibi bir misyonunun olmaması göz önüne alınırsa belli başlı konuları yeterince ele aldığını düşünüyorum.

Fatma en zayıf yönünü süper gücü haline getirmiş bir karakter, aslında bu da yine bir erkek tarafından gerçekleştirildi. Dünyada/Türkiye'de hem alt tabakaya hem kadın cinsine ait insanların bir görünmezliği vardır diyebilir miyiz, belki evet. Ancak polisiye türü göz önüne alınırsa bu görünmezliğinin fazla karikatürize edildiğini düşünüyorum. Fatma, suç ve suçlu aranırken gözden kaçacak bir kesişimsel sınıfa dahil değil, özellikle gündüz kuşağı suç programlarına aşina olan insanlar için bilakis s orgulanması gereken bir karakter. Ayrıca oyuncu seçimine bakıldığında da Burcu Biricik görünmez olmak için fazla güzel bir kadın.

Kadın sorunlarını anlatmada evet bir nebze, ancak Fatma, sorun anlatma dizisinden ziyade polisiye/cinayet dizisidir bence.

Etrafımdaki insanlara daha dikkatli bakmam gerektiğini öğretti gibi bir cevap veremeyeceğim, zaten işçi sınıfından geliyorum, belki halktan daha kopuk kişilere böyle bir bakış açısı vermiş olabilir.

Fatma'nın, geçmişinde yaşadığı travmayı hatırlayıp "Yüzüme bak" diyerek temizlik sopasıyla adamı öldürmesi.

BEYZA BAYAR (23), *Öğrenci*

Evet, Türkiye gibi ataerkil bir toplumda kadınların yaşadığı, gün yüzüne çıkmış şiddet, zorbalık gibi çirkin olayları, ellerinden geldikçe ekranlara yansıtmaya çalışmışlar.

Evet, görünmez. Baskıcı bir ortamda yaşam sürdürdüğümüz için toplum, kadınları bastırarak korkak ve silik hale getirdi. Fatma gibi nice kadınlar gerçek hayatta görünmezler.

Evet ama yeterli değil. Daha çok günlük haberlerde duyduğumuz olaylara yer verilmiş ancak maalesef daha gün yüzüne çıkmamış, kadınlarla alakalı birçok sorunumuz var.

Hor görülen bir cins olan kadınların toplumumuz tarafından zorbalığa, tacize ve şiddete uğrayınca susmaması gerektiği, çünkü sustukça sıranın kendilerine geleceğini bildikleri için savunma mekanizması geliştirmeleri ve bu sayede bir nebze olsun kadınların da toplumda özgürce, ezilmeden, korkusuzca ve eşit olarak yaşayabilme düşüncesi bana umut verdi.

En etkilendiğim sahne, mafya babasının

başka bir kadına yaptığı köle muamelesi yüzünden Fatma'nın Melis Sezen'i kurtarma iç güdüsüyle mafya babasını bir odaya kapatıp böyle çirkin olaylara maruz kalan kadınlar adına intikamını almak için öldürdüğü sahne.

ELİF KÖKSOY (32), *Öğretmen*
Eksik kaldığını düşündüğümü söyleyebilirim. Fatma bir temizlikçi, dolayısıyla fakir. Dizi, onun kadın olduğu için yaşadığı zorlukları anlatmaktan çok fakirliğinden dolayı yaşadıklarını anlatıyor gibi. Sınıfsal yaklaşıyor ve doğal olarak eksik kalıyor sanki.

Filmin seyrini artırmak için bir dolu aksiyon sahnesi yazmak/çekmek yolunu tercih etmişler. Fatma karakteri tıpkı klasik Hollywood filmlerinde olduğu gibi bir dolu badire atlatıyor. Fatma elbette temizlikçi bir kadın olduğu için görünmez ama bu sahneleri yazabilmek için bu bahaneye sıkça başvurmuşlar gibi. Bu da dizinin inandırıcılığını azaltıyor ve tabii çok katmanlı bir hikâye üretimini engelliyor.

Diziye dair genel anlamda fikirlerimi bir önceki soruda belirttim. Çok eksik ama hiç yoktan iyidir sanıyorum. Galiba bu diziler yapıldıkça ve tartışıldıkça yapılacak diğer işler bir şekilde bu eleştirilerden payını alacak. Böylece belki sorunlarımızı daha doğru, daha cesur anlatan işler göreceğiz.

Hayır olmadı. Dediğim gibi dizi çok katmanlı bir hikâyeye sahip değil, bende böyle bir etki yaratması bu yüzden çok güç.

Sanırım finali. Güzel çekilip kurgulanmış, sırf o yüzden :)

GÖKSU ERTUREN (29), *Yazar*
Esasen Fatma dizisinde kadınların toplum içindeki yerinin, karakterler bazında ele alındığında parmakla göstermenin ötesine pek geçemediğini düşünüyorum. Bunun en önemli sebeplerinden bir tanesi de hikâyenin aslında bir suç hikâyesi oluşu ve karakterlerin hikâyenin içinde

derinlemesine işlenemeyişi diyebilir miyiz bilemiyorum. Evet, televizyondan bakınca Fatma gibi kadınların aslında hemen yanımızda olabileceği gerçeğini gözden kaçırıyoruz. Ancak bu gözden kaçırma olayını Uğur Yücel'in canlandırmış olduğu yazar karakterinin (ismi geçmiyor sanırım) dahi yapıyor oluşu, bana pek de inandırıcı gelmedi. Komşunuz, eşiniz, belki kardeşiniz dahi sizin sorunlarınızı göremeyebilir ancak gözlem yeteneği güçlü olan deneyimli bir yazarın Fatma'nın yanı başında oluşu ve onu görememesi... Televizyondaki tartışma programlarından konu arıyor olması. Bana çok inandırıcı gelmedi. Çok göze parmak geldi daha doğrusu. Etraflıca düşünürsek de şiddet, baskı ve görünmezlik nezdinde kadınların toplum içindeki yerini konuşmak için Fatma karakteri iyi bir seçim olmayabilir. Çünkü onun kadın olarak ayakta kalabilmenin ötesinde bambaşka travmaları da var.

Bana kalırsa günümüzde dahi evet, Fatma gibiler görünmez. Aslında bakınca görünmezliğin de ötesinde biraz da hedefe açık kişiler. Eşin yoksa ve yalnız yaşıyorsan zaten tacize maruz kalman yüzde doksan. Günümüzde sokakta bile yürüyemiyor haldeyken kapısının bile kolayca açılabileceği Fatma karakterinin başına bir şey gelmemiş olması ise bana pek inandırıcı gelmedi maalesef. Hemen yanı başında yaşayan ev sahibi defalarca kapısına geliyor. Üstelik sarhoş. Bir şekilde kurtulmayı başarıyor. Eşinden çekinip Fatma'dan uzaklaşıyor. Öyle bir dünyanın içine girmemiz isteniyorsa öyle bir karakter bir kere özellikle sarhoşken eşinin tek bir seslenmesine o kapıdan geri dönmez. Eşine şiddet uygular yine de Fatma'yı taciz etmek adına her şeyi yapar. Ancak bunları zaten her gün televizyonlardan, internetten okuyoruz ve görüyoruz. Bunlardan sıkıldık ancak Fatma karakterini oluşturduysak

biraz daha gerçekçi olmamız gerekiyor. Otobüs sahnesini ele alalım. Birisi aranıyor ve polis Fatma'yı es geçiyor. Kimliğini dahi sormuyor. Buna görünmezlik değil de ihmalkarlık diyebiliriz bence. Bana kalırsa Fatma karakterinin görünmezliğinden öte bambaşka sorunlar da işlenmiş olabilir. Öyle değilse bile yine de inanmadım ben.

Sorunlar ortada ancak işleniş şeklini başarılı bulmadım maalesef. Biraz da Wikipedia dilinde yazılmış gibi geldi. Fatma'nın otizmli çocuğundan ele alalım mesela mevzuyu. Google'da otizm nedir sorusunun karşılığını hikâyede gördüm. Benim kuzenim otizmli, belki de bu sebeple böyle hissetmiş olabilirim. Ancak otizmli bir çocuğun takıntıları, atakları veyahut otizmin anlatılış şeklini çok özensiz buldum. Otizmli bir çocuk yağmur adam da değildir, çamaşır makinesinin önünde dönen eşyaları da izlemez. Demek istediğim, her otizmli çocuğun kişisel özellikleri, duyguları ve farklılıkları vardır. Kavanozların üst üste dizilmesi bana çok hazır bilgi geldi. Bu yalnızca tek bir örnekti. Aynı şekilde Fatma karakteri üzerinden konuşursak da diyalogları özensiz buldum. ''Fatma, sen fark edilmezsin, polisin içinden öylece çıktın gittin.'' diyalogları bana manasız geldi. Sinema görsel bir sanat ise bunları ya göstermek ya da diyalogları daha dikkatli yazmak gerektiği kanaatindeyim.

Bu soruyu anlayamadım.

Ben en çok kardeşiyle olan sahnelerini sevdim. Ortada unutulmak istenen, örtbas edilen bir geçmiş var. Bu konuşulmuyor ve iki taraf da yalnızca susuyor, etrafı izliyor. Sanırım hayatın içinde en gerçek olan şey bu. Çoğu zaman susuyoruz, konuşamıyoruz. Halbuki konuşsak belki de travmalar büyümeyecek, bir şekilde düğüm olmayacak. Fatma'nın intihar edeceği sahnede de etkilendim. Kardeşinin söyledikleri ve Fatma'nın tepkileri. Sanırım dizide en sevdiğim sahne oydu. Bana kalırsa en gerçekçi ve doğal olan, Fatma'yla kardeşinin arasındaki iletişimdi dizide. Ancak onun dışındaki sahnelerden pek etkilendiğimi söyleyemeyeceğim. Görüntüler güzeldi ama devamlılık konusunda birkaç sahnede hatalar vardı.

FATMA BAYAR (57), *Ev Kadını*

Evet, Türkiye'de tek başına yaşamak zorunda olan bir kadının ve ebeveyni olmayan küçük çocukların zorlu yaşamlarını hakkaniyetli bir şekilde ele almış.

Pasif, silik kişiliğiyle, mazlum görünüşüyle bana göre yeterince görünmez.

Kadın meselesini, kadınların yaşadıkları sorunları, sorunlarımızı başarılı bir şekilde ele almış olsa da yeterli değil. Hikâyenin yalnızca iki probleme odaklanması, bu meselenin bu kadar basit olmaması gerektiğini hatırlattı bana.

Toplum tarafından sıkıştırılan, hor görülen, bastırılan bir kadın olan Fatma, kendince

bir savunma mekanizması geliştiriyor. Bunu zaten biliyoruz ama böyle güçlü bir yönle ele alındığına ilk kez şahit oldum.

Fatma'nın kardeşi Emine ile yüzleşip bilmeden evladının ölümüne aslında kendisinin sebep olduğunu fark ettiği an. Bir anne olarak o sahneyi izlerken kalbimin sıkıştığını hissettim.

YALIM AYDIN (42), *Yönetici*
Fatma her daim çevremizde gördüğümüz pek çok kadının yaşadığı şiddetin tam da odağında yer alıyor ve bunu Burcu Biricik'in mükemmel performansıyla oldukça gerçekçi bir anlatımla yansıtıyor. Netfilix "Bir Başkadır'da da kadın hikâyelerine yer vermişti. Bir Başkadır'da kadın karakterleri toplumun her kesiminden ve her görüşünden bir parça sunarken Fatma odağına aldığı tek bir kadın karakterlerle tekil bir örnek üzerinden ilerliyor. Açıkçası samimi buldum.

Bu tip hayatlar gerçekte her zaman yakınımızda, çevremizde yaşanan hayatlar. Bence görünmez değiller. Ancak yaşadıkları şiddet, toplumun çarpık yapısı ve dinamikleri arasında kayboluyor ya da sesini hiç duyuramıyor. Fatma da bu kadınlardan biri. Ancak kurgu bir hikâyede olması gerektiği gibi görünmez ve ancak o kadar bir gerçeklik içinde görünmez kalabiliyor. İzlerken "Yok artık, burada da kurtulamaz" dediğim pek çok sahne oldu. Bunlar gerçek hayatta olmaz bence. Ancak böylesine gerçekçi bir hikâyenin içinde kurgusal olarak yaratılabilirdi.

Bence çok başarılı. Tabii oyuncunun da buna kattığı çok şey var. Bir Başkadır'da hikâye toplumu kucaklıyorken Fatma'da Burcu Biricik'in ortaya koyduğu performansı üzerinden bir kadın hikayesini taşıyor. Ancak sorunuza dönersek toplumsal yaralarımızın en acınası hali, kadına yönelik şiddet. Bu konuda dizi pek çok yerde sarksa da genel hatlarıyla başarılıydı.

Açıkcası sürekli Bir Başkadır ile

kıyaslıyorum ister istemez. Oradaki derinliğin bu dizide olduğuna ve izleyiciye bir bakış açısı kazandırdığına inanmıyorum. Ancak bildiğimiz gerçekliği olumlayan bir tarafı var.

Bence ilk cinayetini işlediği anda ve sırasıyla her cinayette elini korkak alıştırmaması, bence inanılmaz anlardı. Ama en kritik sahne, sanıyorum ilk cinayetin işlendiği andı. **APM**

Nuray **ÇİFTÇİ**
bulutbebek@gmail.com

Üşürüm, her izlediğimde...

Bizde vaktiyle "***Fatih Pelle***" adıyla vizyona girmişti. Adındaki "***Fatih***" sözcüğü ilk bakışta bizden birinin ismi gibi duruyordu. Oysa uzaklardan, soğuk diyarlardan geliyordu. Orijinal adı "Pelle Erobreren", İngilizce adı "***Pelle the Conqueror***" olan bu ***Bille August*** filmi, önce kuzeyin buz gibi esintisiyle herkesi sarsıp ardından da "fethetmişti" bütün ödül törenlerini.

Ne kadar çok zaman geçmiş, ilk izleyişimin üzerinden. Yazma niyetiyle yeniden izledim Fatih Pelle'yi ve yeniden üşüdüm. Fatih Pelle, 1987 Danimarka-İsveç ortak yapımı bir Bille August filmi. Martin Andersen Nexø'nun 4 bölümlük romanından ilk iki bölüm,

Danimarkalı yönetmen Bille August'un Per Olav Enquist eşliğinde yazdığı senaryoyla sinemaya uyarlanmış.

1870'ler... Endüstri devrimi epey yol almış ama kapitalizmi coşturan bu büyük değişim, büyük bir işsizlik ve açlığı da peşinden getirmiş. Günümüzde Suriyeli göçmenlerin savaş alanlarından kaçışına benzer hareketlilikleri, açlık alanlarından iş umudu olan alanlara akış şeklinde görüyoruz filmde. İsveçli kahramanlarımız; annesini sefaletin neden olduğu hastalıklarla kaybetmiş olan Pelle ile dedesi olacak yaştaki babası Lasse, büyük umutlarla bir tekneye atlayıp Danimarka'nın Bornholm adasına geliyorlar. Gelir gelmez de büyük bir düş kırıklığı yaşıyorlar. Çiftlik işçisi olarak boğaz tokluğuna bir iş buluyorlar ama ahırda yatacakları bu yeni yerde sefaletleri değişmediği gibi bir de üstüne Danimarkalıların yabancı düşmanlığı ekleniyor. Tarımdaki feodallik kalıntısı işleyişin sürdüğünü görüyoruz. Toprak sahibi ile tarım işçileri arasındaki ilişkilerde serflikten bu yana pek yol alınmış değil. Yaşlısı, çocuğu, her işçi ağır şartlarda çalışıyor. Toprak sahibi ise çapkınlık peşinde. Kadın işçilerden kabul etmediği çocukları olmuş. Karısı, bu çapkınlığı bilmenin ve yalnızlığın etkisiyle kendini içkiye vurmuş ve geceleri sinir krizi geçirdiği için adı cadıya çıkmış. Kahya, emrine itaat etmeyen işçileri, özellikle de Erik'i eziyor. Pelle'nin bir baba gibi sevdiği ve kendisine Amerika'dan Çin'e dünyayı "fethetme" vizyonu sağlayan Erik'i... Pelle, çiftlikte ve okulda zaman zaman şiddete maruz kalarak işte bu ortamda büyüyor. Biz onun iki yılına

> ***Filmin, geçen yıl kaybettiğimiz Max von Sydow gibi usta bir oyuncusu var ki gencecik yaşında fiziksel zorlukları da barındıran ağır bir yükü üstlenmiş -ve altından başarıyla kalkmış- olan, Pelle rolündeki Pelle Hvenegaard'ın yanı başında, filmin standardını yükselten bir dev gibi boy gösteriyor. Bergman filmlerinin gedikli oyuncusu, Bille August için de klasını konuşturuyor.***

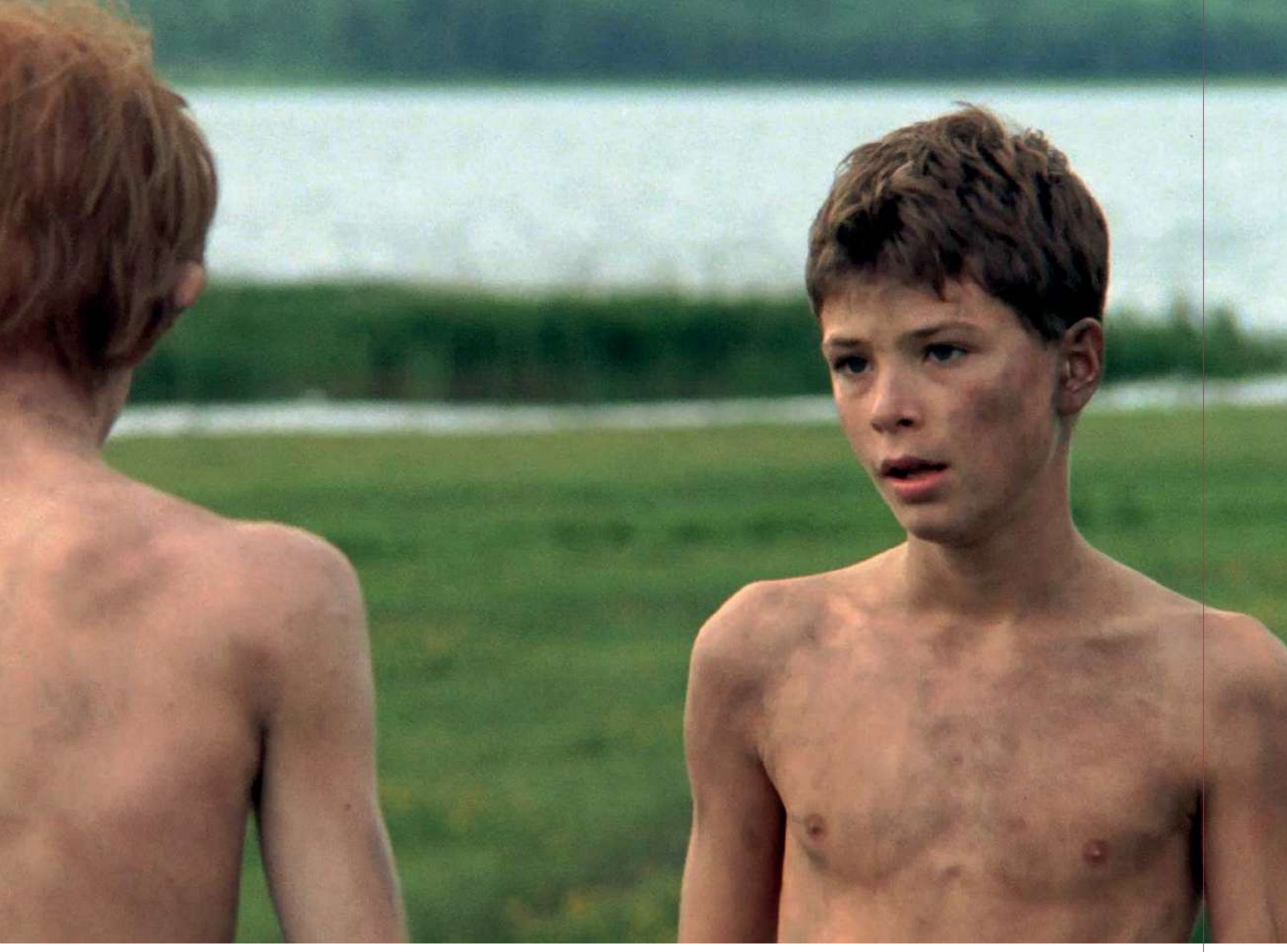

tanık olurken o, çocuk gözleriyle iyi ve kötü -çoğunlukla kötü- pek çok şeye tanık oluyor. Yaşlı babası, işsiz kalma korkusuyla onu koruyamıyor ve oğluna iyi şartlar sağlayamadığı için çaresiz ve dertli. Pelle'nin Amerika'ya giden gemiye binme hayaline karşı babasının tek hayali, "Pazar sabahları yatağında kahve içeceği bir yuvası olması".

Bu filminde Bille August'un, -diğer İskandinav yönetmenleri gibi doğal olarak- Bergman ustanın etkisinde olduğu görülüyor. Zaman geçiyor, iyi ya da kötü şeyler gözümüzün önünden akıp gidiyor ve ne zaman neyin değişeceğini öngöremeden, kuzeyin sert şartlarında "üşüyerek" izlemeyi sürdürüyoruz. Jörgen Persson'un görüntü yönetmenliğinde, tarlalardaki çalışmayı yansıtan görüntüler, J. F. Millet'nin ya da Van Gogh'un tablolarını çağrıştırıyor bana. Tarlada hasat sonrası dansettikleri görüntüler de öyle. Sanki Bruegel'in ya da Rubens'in fırçasından çıkmış. Pelle'nin denizdeki o simge "gemi"ye baktığı sahne de adeta bir tablo. Bizde Nuri Bilge Ceylan'ın da ustaca uyguladığı gibi, tablolarıyla izleyiciyi görüntüye doyuran bir tarz.

Filmin, geçen yıl kaybettiğimiz Max von Sydow gibi usta bir oyuncusu var ki gencecik yaşında fiziksel zorlukları da barındıran ağır bir yükü üstlenmiş -ve altından başarıyla kalkmış- olan, Pelle rolündeki Pelle Hvenegaard'ın yanı başında, filmin standardını yükselten bir dev gibi boy gösteriyor. Konuşsun ya da ağzını açmayıp sadece baksın, farketmiyor. Bergman filmlerinin gedikli oyuncusu, Bille August için de klasını konuşturuyor. Filmin, 1988'deki Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye, 1989'daki Akademi Ödülleri'nde Danimarka adına En İyi Yabancı Film Oscar'ı başta olmak üzere kazandığı 21 ödül ve 9 adaylık düşünüldüğünde, Sydow'un bu fimle diğer yarışmalardan kazandığı 4 ödülün yanına Akademi'ninkini de koyamayıp sadece adaylıkla yetinmesi, doğrusu ayıp olmuş.

İzlememiş olanlar kusura bakmasın ama ilk dakikalardaki umudun arkasından uzun süre "Hiç mi iyi bir şey olmayacak? Hiç mi umut yok?" denilerek izlenen 157 dakikalık filmin, son dakikalarda umut aşıladığını söylemeden edemeyeceğim. Geçenlerde bu köşe için kaleme aldığım, Truffault'nun "400 Darbe"sini çağrıştıran ve Stefan Nilsson'un güzel melodisinin üşümüş ruhumuzu ısıttığı final sahnesiyle uğurladım bu izleyişimde de yine Pelle'yi. Birazcık büyümüş ve çokça özgüven kazanmış, güzel yüzlü küçük adamımızı... Uğurlar olsun Pelle. Fethet dünyayı. **APM**

LAURENCE GÖRÜNMEK İSTİYOR

Laurence'ın özgürleşmesinin dallanıp budaklandığı ve ivme kazandığı filmin ilk yarısı, özellikle queer izleyici için pek çok coşkulu an barındırıyor.

Tugay ***KARAKUZU***
tugaykaraku@gmail.com

Laurence (Melvil Poupaud) 35. yaş gününde uzun yıllardır birlikte olduğu kadına artık kendisinin de yeni yeni yüzleştiği bir gerçeği söylemeye karar vermiş ve bu kararını uygulamıştır. Yaşamına bir kadın olarak devam etmek istemektedir. Sevgilisi Frederique (Suzanne Clement), ilk başta kabul etmemiş olsa da kısa sürede bu gerçekle enine boyuna yüzleşir. Laurence kadın olmak istese de hâlâ aynı Laurence'tır ve hâlâ kendisini seviyordur.

Laurence'ın gözü karalığına, kararlılığına ve cesaretine daha ilk andan ikna oluyoruz. Bir üniversitede edebiyat dersleri vermektedir ve üzerine çalıştığı ilk romanını bastırmak üzeredir. Kendisinin yüzleşmiş olduğu bu gerçek ise onun için artık herkesin yüzleşmesi gereken bir yeni Laurence'tır. Eskisini öldürmüştür, yeni doğurduğu ise aslında hâlâ herkesin bildiğidir. Laurence kendi deyişiyle "artık olmak istediği kadının hayatını çalmak istemiyor." Film, Laurence ve Frederique'in imkânsız aşkı üzerine olduğu kadar, aynı zamanda da Laurence'ın başka bir gözle bakmaya başladığı dünya ve aynı zamanda üzerinde gezen gözler hakkındadır.

Frederique ve Laurence'ın ilişkileri düzlüğe çıkmıştır. Fakat Laurence her ne kadar kendini Frederique'e kabul ettirmişse de dışarda koca bir dünya vardır. Ne kendi ailesi ne de sevgilisinin ailesi tarafından kabul gören Laurence,

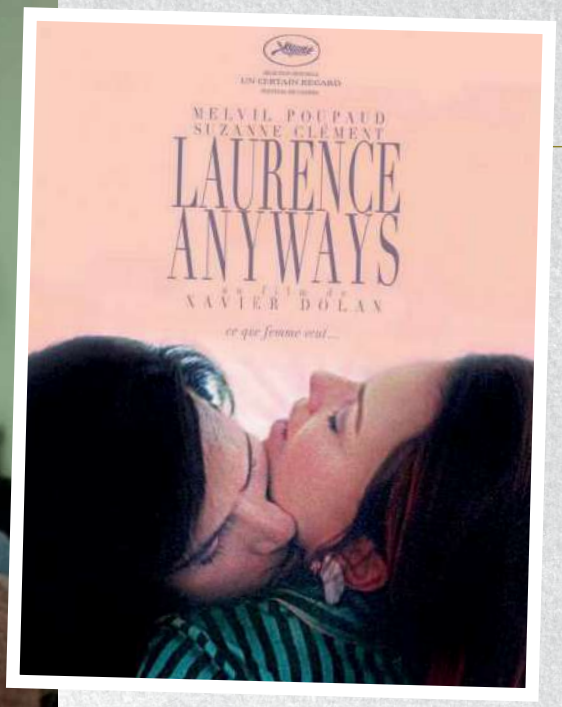

(LAURENCE ANYWAYS, 2012)

şimdi de okuldaki öğrencileri ve meslektaşlarıyla karşılaşacaktır. Kuşkusuz ona bugüne hazırlanmasında yardım eden Frederique'ten aldığı güçle nihayet okula istediği kıyafetlerle gitmeye karar veren Laurence'ın yeni dünyası başlamıştır bile. Hiçbir şey ne kolay ne de acısız olacaktır. Ama her şeye rağmen Laurence görünmek istemektedir. Saklanmak ve bilinmemek onun için birer seçenek değil katlanamayacağı şeylerdir.

Sınıfta öğrenciler oturmuş onu beklemektedir. Herkes oturmuş vaziyetteyse de tüm sınıflara özgü bir gürültü vardır mekânda. Kamera, öğrencilerin arkasına konuşlanmıştır. Genel planda, sabitteyiz. İçeriye Laurence girer. Üzerinde koyu yeşil bir ceket ve diz üstü bir etek, ceketinin altında koyu turuncu bir gömlek vardır. Ayaklarında bej rengi bir topuklu ayakkabı. Dudaklarında kendisini daha çekici gösteren kırmızı ruj. Laurence'ı bir kadın olarak gören öğrencilerin yüzlerini görmeyiz ama sınıfa derin bir sessizlik çöker. Kalabalık ortamın gürültüsünü bölen Laurence'ın varlığı, sınıfı doldurmaya başlar. Çıt çıkmamaktadır. Laurence iki elini birleştirmiştir. Kameraya uzak olan yüzü tam olarak seçilemiyorsa da heyecanını ve kalp atışlarını duymamak mümkün değildir. Saniyelerce süren bir sessizlikten sonra en ön sıralardan bir öğrenci parmak kaldırır. Tedirgin bir halde öğrencisine söz verir Laurence. Öğrencisi, nerede kaldıklarını söyler; sanki Laurence'ın o an düşündüğü buymuş gibi. Kamera hızlı bir dolly hareketiyle Laurence'ın gülümseyen yüzünü, gözümüzün önüne getirir. Yaşattığı pek çok coşkulu anın yanı sıra Laurence Anyways'in en heyecanlı ve coşkulu anlarından biri bu olur. Kendisini bekleyen pek çok zorlu ve acılı deneyim olacağını bilse de bu an Laurence'ın içinde büyür, tıpkı izleyicinin de içinde büyüdüğü gibi.

Buradan aldığı güçle, Laurence ders arasında onlarca öğrenci ve öğretmenin üzerinde gezen bakışlarına rağmen, o uzun koridorda yürüyecektir. Kimi gözler kendisini kaçıracak, kimi gözler yargılayacaktır. Kimisi alayla onun gözlerini yakalamaya çalışırken kimisi hayranlıkla bakacaktır. Kimi gözlerini devirirken kimisi şaşkınlığını gizlemeye çalışacaktır. Ama Laurence, yüzüne aldığı o güzel gülüşle o uzun ve kalabalık koridoru başını önüne eğmeden geçecektir.

Kanadalı yönetmen Xavier Dolan'ın dördüncü uzun metraj filmi olan 2012 yapımı Laurence Anyways, Cannes Film Festivali'nde Suzanne Clement'a En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'nü kazandırırken, aynı zamanda Queer Palm Ödülü'nün de sahibi oldu. Daha pek çok ulusal ve uluslararası festivalden ödüller ve adaylıklarla ayrılan film, pek çok eleştirmence Xavier Dolan'ın rüştünü ispatladığı bir olgunluk filmi olarak anıldı. **APM**

#KRALGERİDÖNDÜ
FourFourTwo
Dünyanın en büyük futbol dergisi tekrar Türkiye'de!
@fourfourtwoturkey
@FourFourTwo_TR